

Hrozby při kontrolách příslušníky Celní správy České republiky v oblasti silniční dopravy a jejich eliminace

Bc. Barbora Mozoličová

Diplomová práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Barbora Mozoličová
Osobní číslo:	L23730
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Hrozby při kontrolách příslušníky Celní správy České republiky v oblasti silniční dopravy a jejich eliminace

Zásady pro vypracování

- Zpracujte historicko-právní vstup do řešené problematiky.
- Popište stávající systém zajišťování bezpečnosti celníků při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy.
- Vymezte hrozby při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy příslušníky Celní správy České republiky.
- Navrhněte opatření pro redukci hrozeb při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy příslušníky Celní správy České republiky.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. MILETÍN, Jiří a KONEČNÝ, Pavel. *ADR 2023: přeprava nebezpečných věcí po silnici dle Dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí: příručka pro školení řidičů a osob podílejících se na přepravě nebezpečných věcí dle Dohody ADR*. 1. vydání. Praha: M Konzult s.r.o., 2023. 159 stran. ISBN 978-80-902202-8-7.
2. NEUGEBAUER, Tomáš. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwe, 2016. ISBN 978-80-7552-106-4.
3. POLÁK, Pavel. *Celní zákon*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-051-6.
4. RAUSAND, Marvin a HAUGEN, Stein. *Risk assessment: theory, methods, and applications*. Second edition. Statistics in practice. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2020. ISBN 978-11-1937-735-1.
5. ČESKO. Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Kyselák, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 24.4.2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Diplomová práce řeší hrozby, kterým čelí příslušníci Celní správy České republiky (Celní správa ČR) při celních kontrolách v silniční dopravě.

Primárním cílem této diplomové práce je posouzení hrozeb v oblasti kontrol v silniční dopravě. Sekundárním cílem je navrhnout opatření pro redukci hrozeb při celních kontrolách v silniční dopravě. Práce byla realizována formou teoretické a praktické části.

Teoretická část práce se soustředí na historicko-právní vstup a vybrané pojmy definující Celní správu ČR jakožto bezpečnostní sbor, jenž se řídí zákonem o celní správě ČR. Popisuje základní právní předpisy, organizační schéma a vybraná oddělení, na kterých jsou zařazeni příslušníci, vykonávající celní kontroly v silniční dopravě. Teoretická část se rovněž zabývá vymezením hrozeb při provádění kontrol, zajišťováním bezpečnosti celníků a systémem kontrol v současné době.

V praktické části je realizováno konkrétní vymezení hrozeb při provádění kontrol v silniční přepravě, připravenost celníků na tyto hrozby a připravenost na jejich případnou eliminaci. V aplikační části je vytvořen návrh pro redukci hrozeb při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy a diskuze dosažených výsledků.

Tato diplomová práce analyzuje výsledky činností příslušníků celní správy v oblasti silničních kontrol. Je použit kvantitativní výzkum, a to formou dotazníkového šetření s příslušníky odboru Dohledu Celní správy České republiky. Závěrem je vypracována SWOT analýza pro vyhodnocení silných a slabých stránek současného stavu celních kontrol prováděných příslušníky celní správy, včetně přiblížení příležitostí a hrozeb pro danou oblast. Práce také zohledňuje téměř desetiletou profesní zkušenost autorky, která provedla zúčastněné pozorování.

Klíčová slova: Celní správa, doprava, eliminace, hrozba, kontrola, připravenost, systém

ABSTRACT

The theoretical part of the thesis focuses on the historical and legal input and selected terms defining the Customs Administration of the Czech Republic as a security force governed by the Law on Customs Administration of the Czech Republic. It describes the basic legal regulations, the organizational chart and the selected departments where officers performing customs controls in road transport are assigned. The theoretical part also deals with the definition of threats during inspections, ensuring the security of customs officers and the system of controls at present.

In the practical part, the specific definition of threats to the implementation of controls in road transport, the preparedness of customs officers for these threats and readiness for their possible elimination are implemented. In the application part, a proposal for the reduction of threats in the implementation of controls in road transport is developed and the results achieved are discussed.

This diploma thesis analyzes the outcomes of activities performed by customs officers in the area of road traffic controls. Quantitative research is employed, specifically in the form of a questionnaire survey conducted with members of the Supervision Department of the Customs Administration of the Czech Republic. In conclusion, a SWOT analysis is developed to evaluate the strengths and weaknesses of the current state of customs controls carried out by customs officers, including an outline of opportunities and threats for the given area. The thesis also takes into account the nearly decade-long professional experience of the author, who conducted participant observation.

Keywords: Control, Czech Customs Administration, Elimination, Preparedness, Road traffic, Systém, Threats

Poděkování

Nikdy bych nevěřila, jakou sílu je v sobě možné najít při dlouhodobém pocitu totálního vyčerpání. Děkuji své nejbližší rodině, která se mi postarala o malého syna, abych se mohla soustředit na psaní této diplomové práce. Společný čas s ním mi nikdo nevrátí, ale věřím, že jednou bude na svou maminku pyšný.

Jedno velké dík patří i mému vedoucímu této diplomové práce, kterého si velice cením za odborné vedení práce a jeho schopnost ochotně reagovat v co nejkratším čase na každý můj dotaz. Díky panu Kyselákovi a jeho přístupu jsem tuto práci dokázala napsat do zdárného konce.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	15
I TEORETICKÁ ČÁST	17
1 HISTORICKO-PRÁVNÍ VSTUP DO ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	18
1.1 REŠERŠE DOSTUPNÝCH ZDROJŮ	19
1.2 HISTORIE CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	23
1.3 PRÁVNÍ PODPORA A ZÁKLADNÍ POJMY ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	28
1.3.1 Právní opora	28
1.3.2 Základní pojmy	29
2 SYSTÉM ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ DOPRAVY	32
2.1 BEZPEČNOSTNÍ INCIDENTY	32
2.1.1 Pašování drog	33
2.1.2 Pašování cigaret a alkoholu.....	35
2.1.3 Pašování zbraní a munice.....	38
2.2 MÍSTO A ÚLOHA CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ OCHRANY EKONOMICKÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH ZÁJMŮ ČESKÉ REPUBLIKY	42
2.2.1 Generální ředitelství cel	44
2.2.2 Dohled Celní správy České republiky.....	45
2.3 AKTUÁLNÍ STAV V ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI CELNÍKŮ PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY	48
2.3.1 Nástupní služební příprava.....	48
2.3.2 Výcvik řidičů.....	49
2.3.3 Střelecká příprava.....	51
2.3.4 Profesní sebeobrana	52
2.3.5 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci.....	52
2.3.6 Následné kurzy.....	53
3 DÍLČÍ ZÁVĚR	55
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	56
4 HROZBY A PŘIPRAVENOST PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY	57
4.1 VYMEZENÍ HROZEB PRO PŘÍSLUŠNÍKY CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY.....	57
4.2 PŘIPRAVENOST PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY NA ELIMINACI HROZEB PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY	59
4.3 ELIMINACE HROZEB	62
4.4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	63

4.5	SWOT ANALÝZA.....	84
4.5.1	Silné stránky	85
4.5.2	Slabé stránky	87
4.5.3	Příležitosti.....	91
4.5.4	Hrozby	95
4.5.5	TOWS matice	98
5	NÁVRH OPATŘENÍ PRO REDUKCI HROZEB PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY PŘÍSLUŠNÍKY CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	100
6	DISKUZE DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ	103
	ZÁVĚR.....	108

ÚVOD

Celnictví bylo od pradávna součástí systému státu. Několikrát změnilo svou podobu nebo bylo úplně omezeno. Aktuálně prochází další velkou reformou. Celníci mají velké množství pravomocí a provádějí různé kontrolní činnosti. Mezi jejich kompetence a oprávnění patří například kontrolní oprávnění v rámci silniční dopravy, kontrolní oprávnění v rámci nakládání s odpady, dohled nad bezpečností dovážených potravin, kompetence v rámci Integrovaného záchranného systému nebo kompetence v oblasti potírání mezinárodního terorismu. To je ale jen malý výčet veškerých možných kompetencí. Některé z kompetencí si s sebou nese Celní správa od počátku, jiné přibýly postupně.

Téma diplomové práce jsem si zvolila, protože mě jako příslušnici tohoto bezpečnostního sboru provádělo každou službou. Téma zahrnuje možné hrozby, na které je třeba, aby byl celník správně připraven, vycvičen a uměl je eliminovat. Mezi tyto hrozby jsem zařadila fyzickou agresi a násilí ze strany kontrolovaných, hrozby v případě pozitivní kontroly na pašování drog nebo nebezpečných látek, hrozby při přítomnosti nelegálních migrantů u kontroly, hrozby v případě pašeráckých taktik nebo jiného ovlivňování, hrozby kontaminace nebo biologické hrozby, ze kterých mohou plynout zdravotní rizika a bezpečnostní hrozby spojené s dopravními nehodami.

Práce seznamuje čtenáře s celními kurzy a vzděláváním, dále pak vytyčuje základní hrozby při provádění kontrol v silniční dopravě, popisuje současný stav Celní správy a faktory, které mají na rizika spojená s výkonem služby vliv. V závěru poskytuje návrh možných opatření vedoucích k eliminaci některých rizik spojených se silničními kontrolami.

Cílem práce je identifikovat nejvýznamnější hrozby, kterým jsou celníci vystaveni při silničních kontrolách, zhodnotit úroveň jejich připravenosti a schopnosti reagovat na rizikové situace a navrhnout opatření vedoucí k co nejúčinnější eliminaci těchto rizik.

Diplomová práce je zpracována pomocí kombinace kvalitativních a kvantitativních metod. Úvodní část zahrnuje rešerši odborné literatury, legislativních dokumentů a dalších relevantních zdrojů, které slouží k teoretickému ukotvení tématu. Praktická část je založena na dotazníkovém šetření, jehož cílem je získat aktuální data z praxe. Dále využívá metody SWOT analýzy, pomocí které identifikuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby Celní správy v oblasti silničních kontrol. Na základě získaných poznatků

a vlastních praktických zkušeností jsou navržena konkrétní opatření vedoucí k eliminaci nebo minimalizaci rizik během výkonu služby.

Záleží na přístupu každého příslušníka, zdali veškeré postupy aplikuje a předchází tak všem možným rizikům. Je třeba říci, že kontrolní činnosti v rámci silniční dopravy vždy provádí minimálně dva členové hlídky, a proto by si každý z nich měl uvědomovat, že špatným přístupem neohrožuje pouze sebe, ale i své kolegy nebo ostatní účastníky silničního provozu. Lidský život a zdraví je to nejcennější co máme, a proto je třeba ho chránit.

Téma bezpečnosti bylo v celnictví vždy podstatné a většina hrozeb rozebíraných v této práci je stále se opakujícími hrozbami po celá desetiletí.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Diplomová práce je projektem řešícím hrozby a jejich eliminaci při silničních kontrolách příslušníky Celní správy České republiky. Eliminace hrozeb je v tomto případě důležitá jak pro příslušníky Celní správy, tak pro ostatní účastníky silničního provozu, a to především v rámci ochrany zdraví osob a jejich životů.

Cíl práce

Primárním cílem této diplomové práce je posouzení hrozeb v oblasti kontrol v silniční dopravě. Sekundárním cílem je navrhnout opatření pro redukci hrozeb při celních kontrolách.

K dosažení cíle diplomové práce byly stanoveny následující dílčí cíle:

- zpracovat historicko-právní vstup do řešené problematiky,
- popsat stávající systém zajišťování bezpečnosti celníků při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy,
- vymezit hrozby při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy,
- navrhnout opatření pro redukci hrozeb při provádění kontrol příslušníky Celní správy České republiky v oblasti silniční přepravy.

Metody použité v diplomové práci

Diplomová práce je zpracována pomocí kombinace kvalitativních a kvantitativních metod. V teoretické části je provedena rešerše odborné literatury, legislativy a dalších dostupných zdrojů, která slouží k vymezení základních pojmů a uvedení do kontextu činnosti Celní správy a její role při silničních kontrolách. Praktická část je postavena na dotazníkovém šetření mezi příslušníky Celní správy, jehož cílem je zmapovat úroveň vnímaných hrozeb, připravenost celníků a jejich schopnosti adekvátně reagovat na rizikové situace. Na základě analýzy získaných dat je provedena SWOT analýza současného stavu. Výsledkem práce je návrh konkrétních opatření vedoucích ke zvýšení bezpečnosti a připravenosti celníků, a tím i ke snížení dopadu identifikovaných hrozeb. Do návrhů jsou zakomponovány také autorovy praktické zkušenosti z prostředí Celní správy.

Použité metody lze shrnout následovně:

Obsahová analýza – využita v teoretické části práce, kde jsou analyzovány odborné texty, publikace a právní normy vztahující se k činnosti Celní správy a oblasti silničních kontrol.

Kvantitativní výzkum – dotazníkové šetření mezi příslušníky Celní správy z různých částí České republiky za účelem získání aktuálních dat z praxe.

SWOT analýza – využita pro zhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb souvisejících s výkonem silničních kontrol.

Návrh opatření – vychází ze zjištěných dat, teoretických poznatků a osobních zkušeností autorky z prostředí Celní správy.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORICKO-PRÁVNÍ VSTUP DO ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Součástí státu byla česká celní správa už dávno před založením samostatného Československa. Jedním z nejpůvodnějších úkolů bylo dohlížet na příjmy do státní pokladny, ale také chránit ekonomiku před nelegálním obchodem a pašováním zboží.

Velkým množstvím změn prošly právní předpisy a právní rámce, kterými byly dány kompetence celníků. Ty byly vždy základem pro efektivitu a výkon funkcí při zajištění bezpečnosti celníků nejen při kontrolách v silniční dopravě (Sedláček, 2017).

Obrázek 1 Logo
(Generální ředitelství cel, 2023)

Mezi současné kompetence z oblasti řešené problematiky patří:

Kontrola mýta a elektronické dálniční známky, vybírání a vymáhání pokut a některých poplatků, kontrola zaměřená na nelegální přepravu drog a jejich prekurzorů, ochrana práv duševního vlastnictví, ochrana volně žijících druhů zvířat a rostlin, kontrola převozu finanční hotovosti, zákazy a omezení bezpečnostního charakteru, ostatní zákazy a omezení (Česko, 2012).

Kontrolní činnosti v silniční dopravě jsou Celní správou prováděny napříč celou Českou republikou, a to jak v letecké, silniční, vodní, ale i železniční dopravě. Příslušníci Celní správy ČR jsou v režimu služebního poměru dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (Česko, 2003).

1.1 Rešerše dostupných zdrojů

Pro vypracování této diplomové práce bylo klíčové provést důkladnou literární rešerši, která v úvodu práce vytvořila pevný podklad pro tvorbu obsahu a byla základem pro pochopení problematiky. Rešerše je zaměřena na několik hlavních oblastí:

- historicko-právní kontext,
- současný systém zajišťování bezpečnosti celníků,
- identifikaci hrozeb při silničních kontrolách a návrh opatření pro jejich redukci.

Historicko-právní kontext

Studium těchto dokumentů poskytlo pevný základ pro pochopení právního rámce a historického vývoje kontrolních činností v silniční dopravě:

Zákon o Celní správě České republiky a Celní kodex Evropské unie jsou stěžejní pro výkon činností Celní správy, jelikož upravují jejich pravomoci a postupy při provádění silničních kontrol.

ČESKO. Zákon č. 17 ze dne 8. prosince 2011, o Celní správě České republiky [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 5. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/17/2025-01-01?f=17%2F2012&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04]. Vymezuje působnost Celní správy, její práva a povinnosti a hlavní cíle. Mimo to také upravuje oprávněnost užití donucovacích prostředků pracovníka Celní správy.

Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 952 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie [online]. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, řada L 269. Dostupný z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32013R0952>. [cit. 2025-03-04]. Toto nařízení ustanovuje Celní kodex Unie (Union Customs Code – UCC), jedná se o základní právní předpis, který upravuje celní řízení napříč státy Evropské unie. Klade důraz především na modernizaci a digitalizaci celních řízení.

ČESKO. Zákon č. 242 ze dne 14. července 2016, celní zákon [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 95. Dostupný také z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/242/2024-01-01?f=242%2F2016&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04]. Celní zákon upravuje celní řízení, základní pravidla a postupy související s dovozem a vývozem zboží. Vymezuje působnost Celní správy a upravuje provádění celního dohledu nad zbožím, které podléhá clu.

ČESKO. Vyhláška č. 246 ze dne 13. července 2016., o způsobu provádění osobní prohlídky celníkem [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 96. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/246/2016-07-29?f=246%2F2016&zalozka=text>. [cit. 2025-03-14]. Vyhláška stanoví důvody, kvůli kterým může celník provádět osobní prohlídku, stanoví detailní postupy prohlídky, práva a povinnosti kontrolované osoby a dokumentaci, kterou k prohlídce musí celník sepsat.

Celní správa ve funkčním pojetí autorů Šrámková, Hesecková, Mičátek, Horák, Hrbek et al., (2012) popisuje, mimo jiné, oblast dohledu Celní správy České republiky. Definiuje, co je to mobilní dohled, proč a kdy vznikl, specifikuje organizační strukturu a vysvětluje základní činnosti mobilní dohledu, včetně jeho pravomocí. Popisuje také modernizaci struktury Celní správy a přechod z třístupňového na dvoustupňový model vnitřního uspořádání, který vešel v platnost v roce 2013.

Publikace **Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007** autorů Matušek & Sabelová (2007) popisuje obšírné téma cla a správního práva. Ačkoli tato publikace není aktuální a nereflektuje aktuální právní řád, poskytla informace o historii cla a celnictví nejen u nás, ale i v Evropě a vývoj a stav celnictví do roku 2007 před implementací Unijního celního kodexu (UCC), který bylo nutno zohlednit při vstupu ČR do Evropské unie. Jedná se velmi obšírnou literaturu, která poskytuje velmi podrobné informace o fungování Celní správy v České republice i jeho význam pro ekonomiku a mezinárodní obchod.

Kniha **Průvodce dějinami celnictví v českých zemích** autora Karla Sedláčka (2017) podává ucelený přehled o historii celnictví na našem území již od středověku.

Současný systém zajišťování bezpečnosti celníků

Pro zajištění bezpečnosti celníků bylo důležité analyzovat interní směrnice a postupy, které upravují jejich činnost během silničních kontrol. Tyto dokumenty mohou obsahovat informace o standardních operačních postupech, vybavení a školeních zaměřených na bezpečnost.

ČESKO. Nařízení vlády č. 361 ze dne 12. prosince 2007, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 111. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2007/361/2025-02-15?f=361%2F2007&zalozka=text>. [cit. 2025-03-09]. Nařízení ukládá zaměstnavateli,

v tomto případě Celní správě České republiky, povinnosti přijímat opatření ke snížení rizik spojených s výkonem služby pro své zaměstnance a poskytovat jim ochranné pracovní pomůcky a prostředky. Také musí zajišťovat pravidelná školení bezpečnosti práce.

ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2003/361/2025-01-01?f=361%2F2003&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04]. Zákon se zabývá vymezením pojmu služební poměr celníků. Stanovuje jejich práva a povinnosti, zabývá se také bezpečností při výkonu služby pro zajištění ochrany a zdraví celníků. Také vyjmenovává podmínky použití donucovacích prostředků a zbraní stran celníků pro zajištění ochrany života a zdraví.

ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/40/2025-02-11?f=40%2F2009&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04]. Trestní zákoník je právní předpis, který na příslušníka Celní správy nahlíží jako na úřední osobu, čímž mu ukládá speciální ochranu. Jakýkoli útok na celníka při výkonu jeho pravomoci je považován za trestný čin.

ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002, o zbraních a střelivu [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 52. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2002/119/2025-01-04?f=119%2F2002&zalozka=text>. [cit. 2025-03-15]. Jedná se o legislativu, která Celní správě umožňuje kontrolovat dovoz a vývoz zbraní a střeliva, za účelem dodržování pravidel o držení, nakládání a obchodování se zbraněmi a střelivem, čímž napomáhá k eliminaci ilegálního obchodování a zajištění veřejné bezpečnosti. Mimo jiné ale také celníkům stanovuje postupy pro držení a manipulaci se zbraní za účelem ochrany života a zdraví.

ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2008/273/2022-06-28?f=273%2F2008&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04]. Upravuje součinnost s Celní správou, kdy mají příslušníci Celní správy právo v případě potřeby požádat policii o asistenci.

Kniha **Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci** autorky Anny Janákové (2018) je již 6. vydáním této publikace, která upravuje veškerý platný legislativní rámec týkající se BOZP a je obsáhlým přehledem bezpečnosti práce, která zahrnuje i BOZP pracovníků ve služebním poměru.

Identifikaci hrozeb při silničních kontrolách a návrh opatření pro jejich redukci

ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98. Dostupné také z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/361/2024-11-01?f=361%2F2000&zalozka=text>. [cit. 2025-01-14], je klíčový, jelikož stanovuje oprávněnost k zastavení vozidla Celní správou, ukládá povinnosti řidiče při zastavení, stanovuje sankce pro neuposlechnutí výzvy a umožňuje celníkům využívat speciální technické prostředky pro výkon své činnosti, např. váhy pro kontrolu vozidel, drony pro kontrolu automobilů z výšky apod.

ČESKO. Zákon č. 13 ze dne 23. ledna 1997, o pozemních komunikacích [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 3. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/1997/13/2025-01-01?f=z%C3%A1kon%2013%2F1997&zalozka=text>. [cit. 2025-02-10]. Zákon stanoví pravidla pro všechny uživatele pozemních komunikací pro zajištění bezpečnosti. Celníkům uděluje pravomoc provádět silniční kontroly. Stanovuje, za jakých podmínek má být kontrola provedena a stanoví regulace provádění kontrol na pozemních komunikacích tak, aby nedošlo k ohrožení účastníků silničního provozu. Mimo jiné, dává celníkům pravomoc uzavřít komunikace nebo jinak omezit provoz z důvodu bezpečnosti a ochrany života a zdraví osob a ochrany majetku, pokud si to si situace žádá, například při větších kontrolách nebo kontrolách, kde je vyšší předpoklad vzniku rizika.

ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14. července 2000, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 74. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/258/2025-01-01?f=258%2F2000&zalozka=text>. [cit. 2025-03-15]. Tento zákon dává příslušníkům Celní správy pravomoc kontrolovat převážené zboží pro zajištění dodržování předpisů, čímž napomáhá prevenci šíření nemocí a nebezpečných látek nebo distribuci nebezpečného zboží, které představuje riziko pro veřejné zdraví.

Logistika přeprav nebezpečných věcí autorů Málek & Tomek (2011) popisuje základní legislativu vztahující se k dané problematice. Popisují jak evropské, tak české normy pro praktickou aplikaci bezpečnosti při přepravě nebezpečných věcí a ochrany zdraví při práci.

Prevence závažných havárií I je kniha autora Bernatíka (2006), která vyjmenovává základní klasifikace a značení nebezpečných látek. Rozebírá legislativu vztahující se

k bezpečnému nakládání s nebezpečnými chemickými látkami. Dále detailně rozebírá analýzy hodnocení rizik závažných havárií ve spojitosti s těmito látkami a soustředí se na prevenci předcházení vzniku těchto událostí.

Hygiena a epidemiologie pro bakaláře autorů Tučka & Slámové je výukový text zaměřený pro studenty zdravotnických oborů. Pro účely diplomové práce poskytl informace o problematice epidemiologie a šíření infekčních nemocí.

1.2 Historie celní správy České republiky

Rozvoj obchodu, řemesel, výroby anebo zemědělství. Častý převoz zboží nebo surovin přes hranice státu. To mělo v minulosti za následek zavedení cla, poplatku za překročení zboží přes hranice určitého státu. K výběru celního poplatku byli odjakživa pověřeni úředníci. Dochované písemné záznamy o celnictví hovoří o celních sazbách, výběru celního poplatku nebo o postavení a právu k prohlídce dopravního prostředku, zboží, ale i jeho případném zabavení. Celní řád pražský z roku 1348 pojednává o celním uspořádání na území dnešní České republiky. Po roce 1558 se zaváděly celní stanice a vývozní cla, přispívající do tehdejší státní pokladny.

Třicetiletá válka měla spoustu značných dopadů, ale co se celnictví týče, zapříčinila rozvrat výroby a obchodu. Tehdejší Správa cel a mýta měla 17 celních obvodů.

Ve druhé polovině 18. století došlo ke zvýšení celních poplatků a následkem toho došlo ke skoro zastavení obchodu mezi státy, což podpořilo rozvoj pašeráctví a podloudnictví. Tato nepříznivá situace přetrvávala až do první poloviny 19. století a bylo zapotřebí celní politiku změnit. Dosavadní struktura celní správy byla tedy kompletně změněna. Necelých 5000 příslušníků měla tehdejší Finanční stráž a bylo vytvořeno 102 celních úřadů, 25 finančních inspektorátů a 15 finančních ředitelství, která spadala pod ministerstvo financí. Tato organizační struktura finanční a celní správy byla později převzata Československem, které přijalo zákon č. 11/1918 Sb. s názvem: „o zřízení samostatného státu československého“, což znamenalo, že veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávaly v platnosti (Sedláček, 2017).

„Finanční stráž byla charakterizována jako „ozbrojený a stejnokrojem opatřený bezpečnostní sbor, jehož kázeň jest přizpůsobena kázni vojenské a jenž je určen k tomu, aby střežil celní hranici, vykonával celní dozor na přechod osob a přesun zboží na celní

hranici a hraničních vodách, aby zabráňoval celním přestupkům a je objevoval i aby konal pomocné služby u celních úřadů“ (Hyčka, 2022).

Obrázek 2 Historická fotografie
(*Celní správa ČR In: Clo Douane, 2022*)

Z důvodu vysokých vývozních poplatků bylo velice aktuální a rozšířené pašeráctví a na slovenské straně hranic bylo zapotřebí vytvářet nová kontrolní místa a stavět nové celní úřady. V průběhu let 1924–1927 se díky snahám o zpřístupnění mezistátního obchodu podařilo odstranit překážky a došlo k podpisu Mezinárodní úmluvy o zrušení dovozních a vývozních zákazů. Československo k této úmluvě přistoupilo dne 8. 11. 1927, přičemž si stanovilo podmínku, že od opatření neustoupí ihned, ale v průběhu následujících 3 let. Přijetí Ženevské úmluvy mělo za následek rozmach mezinárodního obchodu, avšak světová hospodářská krize přicházející v letech 1929–1933 se postarala o jeho úpadek. Finanční stráž řešila znásobení počtu kontrol.

Dne 29. listopadu roku 1938, tedy po konci druhé světové války, bylo dekretem prezidenta republiky č. 25/1945 Sb. navázáno na předešlý stav celnictví a byl vytvořen všeobecný celní sazebník, který promítal potřebu vnějšího řešení poválečných potřeb (Matoušek, 2007).

S nástupem komunistického režimu došlo k převodu pravomocí finanční správy na národní výbory. Pravomoci finanční stráže byly převedeny na Sbor národní bezpečnosti zákonem č. 275/1948 Sb. Kontrolu hranic prováděli příslušníci pohraniční stráže a zajímal je dohled nad pohybem osob, nikoliv pohyb zboží. Svou vlast chtělo opustit mnoho obyvatel, ale třeba i celníci nebo finančníci, kteří napomáhali s převáděním českého lidu na území sousedních států (Sedláček, 2017).

Obrázek 3 Vzpomínková akce
(Celní správa ČR In: Clo Douane, 2022)

V roce 1952 byla Celní správa formálně obnovena. Účelem Celní správy byly kontroly zboží. Docházelo především k prohlídkám zavazadel i větších balíků, jelikož se v této době pokoušeli občané Československa opustit svou zem a využívali k tomu různé praktiky (Matoušek, 2007).

V roce 1968, po vstupu varšavských vojsk a jejich snahy o znovuzavedení socialistické struktury na území Československa, byla snaha o rozvoj celnictví zastavena.

V sedmdesátých letech se ukázala nefunkčnost a nepřipravenost celního sazebního systému, jelikož československá celní správa stále používala celní sazebník z roku 1954. Nařízením vlády č. 74/1980 Sb. byl přijat nový sazebník (Matoušek, 2007).

Po sametové revoluci došlo ke změně právního systému, novelizacím zákonů ze všech oblastí práva a v jiných případech k jejich rušení, či přijímání zákonů zcela nových.

Ve výsledku byl schválen a uveden v účinnost zákon č. 13/1993 Sb. Tento zákon byl zcela odlišný od toho předchozího. Se zákonem byly aplikovány i jiné uniformy s identifikačním číslem každého příslušníka, ale i jiný systém hodnotního označení než ten předchozí. V tomto roce spadala celní správa pod Ministerstvo financí. Struktura byla taková, že celní úřady spadaly pod Generální ředitelství cel a tomu bylo nadříděno Ministerstvo financí. S touto reformou přišel velký počet příslušníků a Celní správa zřídila nové celní školy, aby bylo zajištěno jejich odborné vzdělání a výcvik.

Od roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do NATO, tedy severoatlantické aliance, byly zrušeny státní hranice a byl odstartován volný pohyb osob nebo zboží. Celní správa začala místo kontrol na hranicích kontrolovat spotřební daně a od roku 2007 i elektronické mýtné. V roce 2017 byl přijat dodnes platný zákon o Celní správě, který nahradil Celní zákon (Polák, Hájek, Hrbek, Jarešová, Vesecký et al., 2021).

Vývoj celnictví v Evropě

Vývoj celní správy se netýkal pouze české Celní správy. Celní správy totiž vznikaly napříč celou Evropou. Záznamy jsou dochovány nejen v Bibli, ale i jiných dokumentech například pocházejících z Francie, Německa, ale i mnoha dalších zemí. Ve všech případech potřebovala celní správa výběrčího daní, tedy člověka ve speciální funkci a se speciálními kompetencemi.

Francie

Historický vývoj celnictví ve Francii sahá už do období starověku, kdy byla Francie na území antické říše. Po rozpadu antické říše se celnictví dále rozvíjelo a výběr daní a cel byl hlavním přínosem do tehdejší státní pokladny. Uplynulo mnoho let a celní správa ve Francii se stala moderní institucí. Po druhé světové válce se Francie připojila k celní unii v rámci Evropského společenství. V roce 1993 zmizely její státní hranice (History of French customs, 2025).

Obrázek 4 Celníci ve Francii
(*History of French customs, 2025*)

Německo

Německá celní správa se vyvíjela od dob římské provincie, přes Franskou říši nebo Starou říši. Z iniciativy Pruska pak byla vytvořena německá celní unie, ke které se později připojovaly další státy.

Založením Německé říše bylo dokončeno finanční a hospodářsko-politické úsilí – jednotné celní území pod dohledem říšských kontrolních úředníků. Po roce 1922, po skončení 1. Světové války, mělo Německo velký problém s pašováním zejména cigaret, kdy hlavním důvodem byla vysoká chudoba. V roce 1937 měla „celní pohraniční služba“ asi 10 000 státních úředníků. Platily přísné kontroly týkající se židů.

Obrázek 5 Celníci v Německu
(*Zollmuseum, 2025*)

Po druhé světové válce, kdy došlo k rozdělení Německa na dvě poloviny, tedy na Německou demokratickou republiku a Spolkovou republiku Německo, došlo i k rozdělení jedné celní správy na dvě odlišné. Při pozdějším sloučení republik došlo ke sloučení obou celních správ v jednu a tato celní správa je dodnes funkční (Zollmuseum, 2025).

1.3 Právní podpora a základní pojmy řešené problematiky

Fungování Celní správy České republiky je upraveno nemalým množstvím zákonů, mezinárodních smluv, interních předpisů, nebo podzákonných norem. V současnosti Celní správa disponuje širokým okruhem pravomocí napříč právním systémem. V průběhu mnoha let docházelo k vývoji právního rámce celnictví v České republice, a to i v oblasti kontrol v silniční přepravě. Dle zákona č. 361/2003 Sb. je každý příslušník Celní správy povinen dbát nejen svého zdraví, ale i zdraví všech dalších příslušníků nebo jiných osob na svém pracovišti (Česko, 2003).

1.3.1 Právní opora

Právní podpora celních kontrol vymezuje oprávnění a postupy pro provádění zastavování vozidel za účelem provedení kontroly.

- Ze **zákona č. 13/1997 Sb.** o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon se týká problematiky silniční infrastruktury. Vymezuje pravidla pro údržbu a bezpečnost infrastruktury, která souvisí s hrozbami nehod při silničních kontrolách. Má tedy vliv na prevenci dopravních nehod obecně. Zahrnuje parametry pro technické podmínky užívání vozovky nebo důležité bezpečnostní značení (Česko, 1997). Dle uvedeného zákona o pozemních komunikacích mohou celníci vymáhat pokuty nebo sankce za porušení pravidel silničního provozu. Toto může vést k agresivnímu nebo nebezpečnému chování při celních kontrolách.
- Ze **zákona č. 361/2000 Sb.** o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 294/2015 Sb. stanovuje podrobnosti o provozu na pozemních komunikacích, pravidlech silničního provozu a dalších podrobnostech ohledně bezpečnosti silničního provozu.

Vyhláška komplexně implementuje normy pro silniční provoz v České republice (Česko, 2000).

- Ze **zákona č. 273/2008 Sb.** o Policii České republiky, který upravuje pravomoc a kompetence Policie České republiky. Při zastavování a následném provádění silničních kontrol má tento zákon vliv na kooperaci policie s příslušníky Celní správy, kdy můžou celníci, zejména při vysoce rizikových kontrolách, využít pravomocí Policie České republiky (Česko, 2008). Součinnost se obvykle vyžaduje například při neuposlechnutí výzvy k zastavení vozidla nebo při násilném zastavení vozidla (Celní správa České republiky, 2018).
- Ze **zákona č. 17/2012 Sb.** o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Podle Celních předpisů (2021) tento zákon definuje organizaci, strukturu, kompetence, včetně těch, které se týkají silničních kontrol, a věcnou působnost. Ukládá správnost služebního stejnokroje, označení, odznaky a předpoklady pro výkon funkcí a oprávnění nebo prostředky. Upravuje postupy a pravomoci při celních kontrolách včetně zastavování vozidel za účelem provedení kontrol.

Při provádění celních kontrol v silniční dopravě celníci velice často přistupují k provádění osobní prohlídky kontrolovaných. Zákonné provedení osobní prohlídky vychází z výše uvedeného zákona č. 17/2012 Sb. a je upraveno **vyhláškou č. 246/2016 Sb.** Průběh osobní prohlídky může přispět k eliminaci různých hrozeb během celní kontroly. Celníci musí dodržet postupy, které mají za cíl ochránit nejen kontrolovanou osobu, ale i je samotné (Česko, 2016).

1.3.2 Základní pojmy

Hrozba

Je definována jako síla, aktivita nebo událost či osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost a může způsobit škodu, poškození, újmu nebo jednoduše ohrozit něčí bezpečnost. Škoda, kterou může hrozba způsobit, se nazývá dopad hrozby. Hrozba může působit například na osoby, majetek nebo organizace. Včasná identifikace a eliminace hrozeb je při kontrolních činnostech důležitá jak pro zajištění bezpečnosti celníků, tak i ostatních účastníků kontroly nebo silničního provozu (Jirásek, Novák, Požár, 2013).

Celní kontrola

Celní kontrola je proces celního orgánu, jehož cílem je ověřit dodržování celních předpisů. V silniční dopravě to znamená kontrolu nákladních a osobních vozidel. Kontrola je vždy prováděna minimálně dvěma celníky. Přítomen může být i další celník se služebním psem. Služebního psa využívá Celní správa pro kontrolní činnost v dopravě především na oddělení Mobilního dohledu (Celní správa České republiky, 2024b).

Zastavování vozidel celníky za účelem provedení kontroly

Spravuje postup v rámci výkonu dohledu, při kterém celníci využívají oprávnění dle právních předpisů týkajících se zastavování vozidel, za účelem provedení kontroly (Česko, 1997).

Tento postup zahrnuje taktiku, způsoby a zásady pro zastavování vozidel, a to i za snížené viditelnosti nebo zhoršených klimatických podmínek. Postup upravují v Celní správě metodické informace, vnitřní a služební předpisy.

- **Osobní ochranné prostředky** jsou prostředky chránící zaměstnance před riziky, které neohrožují jejich zdraví, nebrání při výkonu práce a splňují požadavky stanovené nařízením vlády č. 21/2003 Sb. (Neugebauer, 2016). Příslušníci Celní správy jsou vybaveni osobními ochrannými prostředky, které využívají při kontrolách v silniční přepravě. Do těchto prostředků lze zahrnout speciální oblek Tyvek, nebo jiné oděvy různých typů a tříd, ochrannou celoobličejovou masku, filtrační polomasku nebo rukavice.
- **Donucovací prostředky** jsou prostředky, které mají celníci k dispozici pro svou ochranu. Řadíme sem hmaty, chvaty, údery a kopy, použití služebního psa, technické prostředky k zabránění odjetí vozidla, zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla. Mezi donucovací prostředky dále řadíme slzotvorný prostředek, obušek, a pouta. Dále je donucovacím prostředkem služební zbraň, kterou je celník oprávněn využít jako donucovací prostředek formou „hrozby namíření střelnou zbraní“ nebo „úderu střelnou zbraní“. Služební zbraň může celník využít i při použití varovného výstřelu. Pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku dovolí, je celník povinen použít odpovídající výzvy. Při bezprostředním napadení celníka nebo ohrožení na životě nebo zdraví celníka nebo i jiné osoby se výzvy nepoužívají (Česko, 2012).

Bezpečnost a bezpečnostní zásady pro zastavování vozidel

- **Bezpečnost** je definována jako „*vlastnost objektu, kterou může být technologie nebo aktivita neohrožující lidi nebo životní prostředí.*“ V případě vybrané problematiky jsou v rámci bezpečnosti vypracovány postupy, metodické informace, rozkazy, technické pomůcky, výcviky a školení (Sinay, 2014).
- **Bezpečnostní zásady pro zastavování vozidel** jsou vysvětleny ve vnitřních předpisech vydaných Celní správou a je v nich uvedeno, jaká vozidla jsou hlídky oprávněny zastavovat a na jakých místech. Tato místa nesmí ohrožovat bezpečnost a plynulost silničního provozu, bezpečnost účastníků silničního provozu a vlastní bezpečnost hlídky. Předpisy uvádí, jaké je nejvhodnější místo pro trvalé odstavení zastaveného vozidla a že není dovoleno provádět kontroly v odstavných pruzích pozemní komunikace. Kontrolované vozidlo nikdy nesmí zasahovat do jízdního pruhu a v případě, že je vozidlo neoznačené a neosvětlené, tak nebrání silničnímu provozu. Dle předpisů může zastavit vozidlo ke kontrole pouze celník, který byl řádně proškolen a je řádně ustrojen s viditelným označením znaku Celní správy (Celní správa České republiky, 2018).
- **Pracovní úraz** je poškození zdraví nebo smrt způsobené náhlým, násilným nebo krátkodobým působením vnějších vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (Janáková, 2018). Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru stanovuje v hlavě sedmé bezpečnost a ochranu zdraví příslušníků při výkonu služby. Dozor nad bezpečností celníků v rámci služby vykonává Ministerstvo financí a odpovědnost v rámci BOZP nesou přímo služební funkcionáři (Česko, 2003).

Eliminace hrozeb

Eliminace hrozeb je proces vedoucí ke zmírnění nebo odstranění potencionálních nebezpečí nebo rizika. Potencionální nebezpečí či rizika mohou ohrožovat bezpečnost, zdraví, majetek anebo normální chod procesů nebo činností. Proces zahrnuje identifikaci, hodnocení a zavedení vhodných opatření tak, aby byla rizika uvedena na co nejnížší míru anebo byla úplně odstraněna (Rausand a Haugen, 2020).

2 SYSTÉM ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ DOPRAVY

Bezpečnost celníků při silničních kontrolách závisí také na prevenci a hodnocení rizikových situací. Celníci provádějí kontroly především na základě rizikového hodnocení, přičemž vybírají vozidla, která mají podezřelý charakter. Při těchto kontrolách se klade důraz na identifikaci nebezpečí, jako jsou zbraně, drogy nebo ilegální migrace. Pro identifikaci a sledování podezřelých vozidel se používají moderní technologie, jako jsou mobilní skenery, snímače registračních značek nebo automatizované systémy pro analýzu rizika. Tyto technologie pomáhají rychle identifikovat vozidla, která mohou představovat vyšší riziko. Každá silniční kontrola by měla být prováděna podle stanovených bezpečnostních postupů dle metodiky (Havelková, 2022).

Obrázek 6 Příslušník Celní správy
(Generální ředitelství cel, 2023)

2.1 Bezpečnostní incidenty

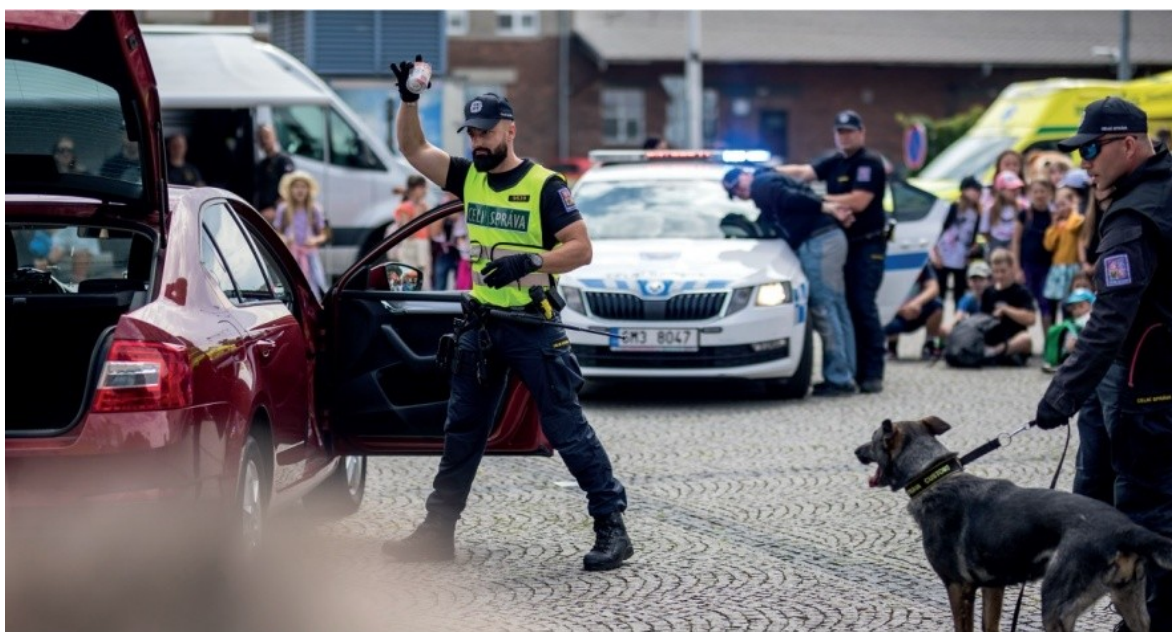
Ačkoli se nejedná o každodenní problém, fyzická agrese a násilí při silničních kontrolách Celní správy České republiky byly mnohokrát zaznamenány. K takovýmto incidentům může docházet při kontrolách, které se zaměřují na pašování drog, nelegálních migrantů nebo jiných zakázaných věcí nebo látek. Pašeráci, nelegální migranti nebo osoby, které se

pokoušejí uniknout před kontrolami, mohou reagovat agresivně, což může vést k fyzickým střetům. V některých případech se celníci mohou setkat s agresivními nebo nebezpečnými osobami, které reagují na kontrolu především z obavy z odhalení nelegálního zboží nebo činnosti. Přestože k těmto incidentům občas dochází, je to spíše výjimečná situace a v rámci běžných celních kontrol je prioritou především bezpečná a efektivní kontrola vozidel a nákladu. Organizovaný zločin se často zaměřuje na vytváření složitých sítí a metod pro nelegální přepravu zboží přes hranice. Celní správa provádějící silniční kontroly je klíčovým prvkem v identifikaci a rozkrývání těchto nelegálních činností. Mezi tyto činnosti je možné zařadit:

2.1.1 Pašování drog

Celníci se setkávají s pokusy o přepravu drog, zejména kokainu, heroinu, marihuany a syntetických drog. Organizované zločinecké skupiny se pokoušejí tyto drogy skrývat v nákladních vozidlech, osobních autech nebo ve skrytých prostorech v dopravních prostředcích. S ohledem na současnou problematiku hrozeb spojených s výskytem nebezpečných syntetických opioidů přijala Celní správa systémová opatření.

„V současné době je celosvětovým problémem, a to nejen v případech celních a policejních složek, bezpečnost při nakládání se syntetickými opioidy, elementárně s fentanylem a jeho analogy. Poznatky a zkušenosti unijních celních správ hovoří o značném riziku, které podstupují celníci, kteří se zabývají přeshraničním odhalováním poštovních zásilek s obsahem OPL“ (Celní správa České republiky, 2023).

Obrázek 7 Pozitivní záchyt
(Celní správa ČR In: CLODouane, 2023)

Na základě těchto informací bylo Celní správou v roce 2023 pořízeno 100 ks přípravku Nyxoid s účinnou látkou naloxon“. Tento přípravek je od irské společnosti Mundipharma Corporation a je ve formě nosního spreje, který je určen k okamžitému použití jako urgentní první pomoc v předávkování opioidy při jejich kontrole (Celní správa České republiky, 2023).

Řidič pod vlivem drog napadl hlídku

Dle Matějkové (2023) do hlídky celníků nabouralo vozidlo Škoda Octavia. Z prvních momentů při kontaktu s řidičem bylo patrné, že byl řidič pod vlivem drog, avšak obrovská mír agresivity celníky zaskočila. Celníci muže zpacifikovali hrozbou namířené střelné zbraně a použili taktéž služební pouta. Po příjezdu hlídky Policie České republiky bylo zjištěno, že vozidlo bylo v ten samý den nahlášeno jako kradené. Řidič za sebou měl trestní minulost. Z dalšího článku tohoto vydání vyplývá, že řidič při jiné z celních kontrol využil své bojové psy, aby zabránil prohlídce vozidla (Michalovský, 2023).

Drogy, střelná zbraň a pokus o útěk

Ve stejném roce odhalili celníci při kontrole v dopravě téměř 50 gramů pervitinu, 4,2 gramů marihuany, střelnou zbraň a vysokou finanční hotovost. Celníci si ke kontrole vytipovali osobní automobil, ve kterém se nacházeli dva občané Slovenské republiky a jeden občan České republiky. Všichni tři byli při kontrole neklidní. Jeden z nich se pokusil předstírat zdravotní komplikace, upadl na zem, popadl bílou krystalickou látku a začal s ní utíkat, aby znehodnotil důkazy. Celníci společně s policisty použili zákonné výzvy a jako donucovací prostředek použili hrozbu namířenou střelnou zbraní (Kubenz, 2023)

Tabulka 1 Druh a množství OPL zajištěných při záchytech útvaru dohledu za rok 2021–2025

Druh OPL	Množství				
ROK	2021	2022	2023	2024	2025
Amfetamin (gram)	375	4168	1567	1511	x
MDMA - Extáze (gram)	4994	590	1119	4502	x
Hašiš (gram)	621	976	3461	3910	x
Heroin (gram)	1454	2544	206	14485	x
Kokain (gram)	7117	6662	8900	13326	x
LSD (gram)	292	27	173	408	x
Konopí (sušina - marihuana) (gram)	211403	78371	80974	66178	x
Konopí (rostliny) (ks)	198	353	201	154	x
Metamfetamin (pervitin) (gram)	15688	2791	4057	2429	x
Prekursor (léčiva) (gram)	120865	1558504	825419	412471	x

(Aplikace Mobilní dohled)

2.1.2 Pašování cigaret a alkoholu

V některých případech se organizovaný zločin zaměřuje na pašování nelegálního zboží, jako jsou cigarety, alkohol, nebo spotřební zboží, které obchází celní poplatky a daňové předpisy. Tyto aktivity jsou často součástí širších obchodních sítí, které operují přes více zemí. Celníci evidují narůstající počet záchytů cigaret i alkoholu, a to především v dopravě (Prudičová, 2025).

Tabulka 2 Záchyty cigaret a doutníků za rok 2024

V dopravě					
Cigarety a doutníky	Datum:	01.01.2024	31.12.2024		
	Počet pozitivních případů	Množství celkem (ks)	z toho bez prokázání zdanění (ks)	z toho neznačeno (ks)	Předpokládaný únik SPD (Kč)
Celní úřad 					
CÚ pro Hl. město Prahu	4	16 960	16 960	16 960	59 699,20
CÚ pro Jihočeský kraj	4	20 400	20 400	19 400	71 808,00
CÚ pro Jihomoravský kraj	15	77 220	77 220	70 620	271 814,40
CÚ pro Karlovarský kraj	2	302 000	302 000	302 000	1 063 040,00
CÚ pro Královéhradecký kraj	97	257 703	248 503	257 703	907 114,56
CÚ pro Liberecký kraj	131	387 548	387 548	385 948	1 364 168,96
CÚ pro Moravskoslezský kraj	58	294 999	293 819	264 639	1 038 396,48
CÚ pro Olomoucký kraj	17	7 376 860	7 374 260	7 376 860	25 966 547,20
CÚ pro Pardubický kraj	102	181 892	175 092	181 892	640 259,84
CÚ pro Plzeňský kraj	5	156 416	156 416	156 416	550 584,32
CÚ pro Středočeský kraj	27	3 946 380	3 946 380	3 942 260	13 891 257,60
CÚ pro Ústecký kraj	14	144 682	144 682	144 682	509 280,64
CÚ pro Kraj Vysočina	11	100 880	100 880	99 500	355 097,60
CÚ pro Zlínský kraj	0	0	0	0	0,00
CÚ Praha Ruzyně	107	144 020	144 020	144 020	506 950,40
Celkem	594	13 407 960	13 388 180	13 362 900	47 196 019,20

(Aplikace Mobilní dohled)

„V dopravě zajistil odbor dohledu přes 9 milionů kusů nelegálně dovážených cigaret – o 306 % více oproti roku 2023 a 10 249 kg tabáku. Lidé převážejí pašované cigarety a tabák na elektrokoloběžce, kole či je přenášejí v batozích. Správa spotřebních daní včetně kontrolní činnosti v této oblasti je jednou z priorit Celní správy ČR a z důvodu narůstajících záchytů se na ni bude zaměřovat i nadále. Doposud vybrali celníci 61,6 miliardy Kč na spotřební dani za tabák, tabákové výrobky a líh (Prudičová, 2025).

Napadení celníka v souvislosti s nálezem pašovaných cigaret

Dle Blahutové (2005) došlo v roce 2005 k napadení celníka ze strany kontrolovaného, vietnamské národnosti. K tomuto incidentu došlo při kontrole v blízkosti tržiště na Chebsku, kdy se celníci rozhodli zkontrolovat dvě zaparkovaná vozidla. V jednom z vozidel bylo odhaleno 113 470 kusů nekolkových cigaret. V druhém z vozidel se nacházel muž vietnamské národnosti, který se choval agresivně a celníky fyzicky napadl. Celníci použili donucovací prostředky a přiložili služební pouta. Bylo zjištěno, že muž měl ve svém vozidle ukryto 90 500 kusů nekolkových cigaret. V roce 2024 byl na stejném místě proveden zátah proti osobám vietnamské národnosti, který byl vyhodnocen jako velice rizikový. Z důvodu nebezpečnosti zásahu byl vytvořen česko-německý tým a byly povolány speciální složky. Při zátahu byly zadrženy osoby vietnamské národnosti, u kterých bylo zadokumentováno přeshraniční obchodování s krystalickou látkou metamfetamin mexického původu. Kromě tohoto bylo při následných prohlídkách nalezeno téměř 27 742 tablet anabolik a dalších nelegálních látek. Z toho je patrné, že na stejném místě je i po uplynutí téměř dvaceti let páchán zvlášť závažný zločin, a to pravděpodobně s různými komoditami (Blahutová, 2005).

Dle Kaňkové (2024) uplynulo v roce 2024 již 20 let od záchytu první nelegální linky na výrobu cigaret. Za tuto dobu se celníkům podařilo odhalit celkem 48 nelegálních linek, bylo zajištěno více jak 240 000 000 kusů cigaret a 950 tun tabáku. V tomto počtu se jednalo o úniku na dani 2,2 miliardy korun. Po obchodu s nelegálními zbraněmi a drogami se jedná o další nejvíce výdělečný obchod a podíl nelegálních cigaret je asi 15-20% domácí spotřeby. Dále bylo uvedeno, že „Do nelegálního obchodu s cigaretami jsou zpravidla zapojeny mezinárodní zločinecké skupiny a výnos z protiprávní činnosti je těmito entitami následně používán k páčání jiné trestné činnosti“. Jedná se například o financování terorismu v jiných zemích.

Tabulka 3 Záchyty lihovin za rok 2024

V dopravě					
Lihoviny	Datum:	01.01.2024	31.12.2024		
 Celní úřad	Počet pozitivních případů	Množství celkem (l)	z toho bez prokázání zdanění (l)	z toho neznačeno (l)	Předpokládaný únik SPD (Kč)
CÚ pro Hl. město Prahu	1	42,10	42,10	42,10	0,00
CÚ pro Jihočeský kraj	1	69,00	69,00	69,00	9 798,00
CÚ pro Jihomoravský kraj	17	1 568,05	1 568,05	1 536,80	201 803,66
CÚ pro Karlovarský kraj	0	0,00	0,00	0,00	0,00
CÚ pro Královéhradecký kraj	0	0,00	0,00	0,00	0,00
CÚ pro Liberecký kraj	0	0,00	0,00	0,00	0,00
CÚ pro Moravskoslezský kraj	2	75,60	75,60	75,60	2 385,60
CÚ pro Olomoucký kraj	17	4 275,80	4 275,80	4 275,80	144 775,57
CÚ pro Pardubický kraj	0	0,00	0,00	0,00	0,00
CÚ pro Plzeňský kraj	15	608,11	608,11	544,76	68 946,68
CÚ pro Středočeský kraj	2	48,00	48,00	48,00	5 041,00
CÚ pro Ústecký kraj	1	54,00	54,00	54,00	7 799,35
CÚ pro Kraj Vysočina	26	1 839,65	1 839,65	1 144,25	171 340,75
CÚ pro Zlínský kraj	0	0,00	0,00	0,00	0,00
CÚ Praha Ruzyně	6	22,50	22,50	22,50	2 932,30
Celkem	88	8 602,81	8 602,81	7 812,81	614 822,90

(Aplikace Mobilní dohled)

I z těchto informací vyplývá, že jenom na území České republiky se každým rokem podaří vypátrat nejméně jedna zločinecká skupina obchodující s výše uvedenou komoditou a každý den se mohou celníci při silničních kontrolách setkat s pašováním nelegálních cigaret, kdy jsou vystaveni hrozbám, které mohou plynout z kontrol zločineckých skupin.

Obrázek 8 Kontrolní činnost
(Generální ředitelství cel, 2023)

2.1.3 Pašování zbraní a munice

Organizované skupiny mohou také skrývat nelegální zbraně, munici a výbušniny, které se snaží přesměrovat z nelegálních trhů do jiných regionů. Tento typ zločinu může být obzvláště nebezpečný, protože zbraně mohou být použity k dalším trestným činnostem nebo k násilí.

Dle informace vydané časopisem Clo douane (Celní správa České republiky, 2025) „*Sekce pátrání Celní správy ČR ve spolupráci s Vyšetřovací službou pro vnitřní bezpečnost Spojených států amerických (HSI) spustila víceřázkový vzdělávací projekt na téma odhalování a prověřování nelegálního obchodu se strategickými komoditami, jako jsou zbraně, vojenský materiál, zboží dvojího užití a obcházení mezinárodních sankcí.*

V termínu od 9. do 13. prosince 2024 se ve školicím středisku na Jílovišti uskutečnil základní kurz pro vybrané kolegy z teritoriálních odborů pátrání, z Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování (NCTEKK SKPV), Finančního analytického úřadu (FAÚ) a dalších partnerských institucí zaměřený na metody a postupy vedení trestního řízení v oblasti proliferace, na výměnu informací a intenzivnější mezinárodní spolupráci.“

Převoz zbraní, munice nebo zkrátka převoz vojenského materiálu či zboží dvojího užití je velice aktuálním tématem, a to zejména z důvodu rusko-ukrajinského válečného konfliktu, jelikož se jedná o komodity využívané na bojišti. Kromě níže uvedené transparentní společnosti se mohou celníci při kontrolách setkat s nelegální přepravou tohoto materiálu.

Obrázek 9 Látky pro výrobu výbušnin
(Vlastní, 2017)

EXCALIBUR ARMY, spol. s.r.o.

Rusko-ukrajinský válečný konflikt měl v posledních letech obrovský vliv na společnost EXCALIBUR ARMY, spol. s.r.o. Jedná se o českou společnost, která navrhuje, vyvíjí a vyrábí široký sortiment vojenských vozidel a techniky. Posláním společnosti je dlouhodobě a úspěšně působit ve výrobě speciální pozemní techniky pro bezpečnostní i záchranné složky v oblasti domácího i mezinárodního obchodu se speciální technikou a materiálem. Vliv rusko-ukrajinského válečného konfliktu se projevil zejména v oblastech:

- Zvýšené poptávky po vojenské technice,
- Dodávek vojenské techniky na Ukrajinu,

- Investice do rozšíření výrobních kapacit,
- Podpory domácího obranného průmyslu.

Obrázek 10 Pohled na Excalibur Army
(Excalibur Army spol. s r.o., 2024)

Podle výroční zprávy výše uvedené společnosti (2024) „Společnost EXCALIBUR ARMY spol. s r.o. v roce 2023 vygenerovala tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží ve výši 18 704 927 tis. Kč (za rok 2022 – 13 506 010 tis. Kč) a dosáhla hospodářského výsledku před zdaněním EBT ve výši 4 537 769 tis. Kč (za rok 2022 – 2 035 998 tis. Kč).

Z pohledu tržeb za rok 2023 byly stěžejní tržby za zboží ve výši 14 901 391 tis. Kč (za rok 2022 ve výši 11 027 869 tis. Kč). Tyto tržby Společnost vygenerovala zejména z prodeje zbraní, munice. Tržby z prodeje výrobků a služeb za rok 2023 činili 3 803 536 tis. Kč (za rok 2022 ve výši 2 478 141 tis. Kč). Tyto tržby Společnost vygenerovala zejména z prodeje vojenské techniky.“

V tomto případě se ovšem jedná o **legální obchod** s vojenským materiálem, kdy společnost zajišťuje celou řadu služeb k zabezpečení celého procesu od právních, finančních i logistických dokumentů. Společnost spolupracuje se státními úřady České republiky, ale i těmi v zahraničí. Společnost zajišťuje zabalení a dopravu veškerých produktů, a to jak po železnici, silnici, po moři i leteckým způsobem (Česko, 2002).

Obrázek 11 Výrobce zbraně a munice
(*Excalibur Army spol. s.r.o., 2024*)

Nelegální převoz munice

V roce 2024 odhalili zlínské celníci v příhraničním prostoru u obce Starý Hrozenkov téměř 14 000 kusů ostrého střeliva různých ráží. Střelivo ukryl zahraniční řidič na různá místa ve vozidle. Prozradila ho značná nervozita. Řidič k nalezené munici nepředložil žádné doklady, a proto byla celá věc postoupena pro podezření z trestného činu (Janiš, 2024). V tomto případě se z nervozity řidiče neodvívěla žádná agrese, ani napadení.

2.2 Místo a úloha celní správy české republiky při zajišťování ochrany ekonomických a bezpečnostních zájmů české republiky

Základním úkolem Celní správy je ochrana ekonomických zájmů České republiky a trhu zejména v souvislosti s dohledem nad zbožím a jeho pohybem. Celní správu zřizuje Ministerstvo financí a obsahuje dva základní stupně řízení.

Hlavním a řídicím stupněm je Generální ředitelství cel (dále i jako „GŘC“), které má oficiální sídlo v Praze. Do druhého stupně spadalo do konce roku 2024 celkem 15 celních úřadů. Ty byly zřízeny pro každý kraj České republiky a Letiště Václava Havla. Celní úřady měly v kompetenci například kontroly, dohled, správní řízení a sankce. Jednotlivé celní úřady se od sebe lišily například vnitřní strukturou, umístěním a rozsahem místní působnosti (Česko, 2012).

Obrázek 12 Mapa Celních úřadů do roku 2024
(Celní správa České republiky, 2024a)

Na základě přijetí konsolidačního balíčku (zákon č. 349/2023 Sb.) dojde od 1. července roku 2025 k zániku všech 15 celních úřadů a nově jich vznikne 6. Podstatou transformace je dosažení stavu, kdy bude Celní správa kompetenčně jasně profilovaným, efektivně fungujícím bezpečnostním sborem s vysokou přidanou hodnotou pro stát a pro

klienty z řad obchodní veřejnosti. S tímto má dojít k větším úsporám pro stát. S návrhem zákona se budou od 1. července 2025 měnit některé zákony v oblasti správy daní a působnost Celní správy České republiky (Česko, 2023).

Hlavními kompetencemi Celní správy po provedené transformaci budou

- Celnictví,
- Daně (spotřební, energetické),
- Dělená správa (správa placení a vymáhání),
- Hazardní hry.

Podpůrnými oblastmi pro výkon hlavních kompetencí bude

- Pátrání,
- Dohledové činnosti.

Obrázek 13 Mapa Celních úřadů po reorganizaci
(Celní správa České republiky, 2024a)

2.2.1 Generální ředitelství cel

Ministerstvu financí je podřízeno Generální ředitelství cel a má působnost na celém území České republiky. Generálnímu ředitelství cel jsou přímo podřízeny celní úřady. Pravomoci, pravidla, mezinárodní spolupráce a další oprávnění jsou uvedena v zákoně č. 17/2012 Sb. o Celní správě České republiky. Zde jsou uvedeny i role a závazky k rozvoji mezinárodní spolupráce a styky pro naplňování závazků plynoucích z mezinárodního práva. Kromě tohoto má Generální ředitelství cel dle zákona č. 17/2012 Sb. o Celní správě České republiky i funkci dohledu nad:

- osobami,
- dopravními prostředky,
- zbožím a místy.

Toto platí v situacích, ve kterých existuje důvodné podezření pocházející z mezinárodního prostoru o porušení nebo možném porušení právních předpisů druhé smluvní strany. Generální ředitelství cel kromě výše uvedeného vede evidenci o kontrolovaném zboží, výrobcích podléhajících spotřební dani a obchodu uvnitř Evropské unie. Evidence je prováděna prostřednictvím centrálního evidenčního systému, který je ve spojení s vnitřním informačním systémem. Za velice důležitou je považována součinnost s ozbrojenými a bezpečnostními složkami. Ustanovení o této součinnosti zakládá praktickou možnost spolupráce na odhalování a zamezování protiprávní činnosti osob v rámci kontrol prováděných Celní správou ČR (Česko, 2012).

Struktura Generálního ředitelství cel

Generálním ředitelem je genmjr. Mgr. Marek Šimandl, MPA a jeho zástupcem je brig. gen. Mgr. David Chovanec. Prvním zástupcem generálního ředitele je brig. gen. Mgr. David Chovanec. Dále se Generální ředitelství cel dělí na:

- Odbor 10 Kancelář Generálního ředitelství
- Odbor 20 Mezinárodních vztahů a vztahů k veřejnosti
- Sekce 01 Ekonomiky a informatiky (v čele s ředitelem Sekce 01)
- Sekce 02 Právní a výkonu a služby (v čele s ředitelem Sekce 02)
- Sekce 03 Pátrání a dohledu (v čele s ředitelem Sekce 03)
- Odbor 40 Řízení lidských zdrojů (v čele s ředitelem Odboru 40)

- Odbor 50 Vnitřních činností a bezpečnosti (v čele s ředitelem Odboru 50)
- Odbor 60 Analýzy a informační podpory (v čele s ředitelem Odboru 60)
- Samostatné oddělení Interního auditu (Celní správa České republiky, 2024c).

2.2.2 Dohled Celní správy České republiky

Úkolem Odboru dohledu je monitoring a dohled nad dodržováním celních předpisů. Kromě toho odbor vyhodnocuje, jak se celní předpisy na území Česko republiky dodržují. Dalším z úkolů je zabránit pašování, nelegálnímu obchodu, daňovým podvodům a dalším jiným protiprávním činnostem spojeným s pohybem zboží přes hranice. Dohled se specializuje na kontrolní činnosti v terénu prostřednictvím složek mobilního dohledu. Prioritou těchto složek je kontrolní činnost zaměřená na zboží podléhající celnímu dohledu, zboží dvojího užití, spotřební daně a velké množství dalších jiných kompetencí (Česko, 2012).

Oddělení mobilního dohledu se zaměřuje na kontroly vozidel osobních, ale i nákladních. Celníci kontrolují nákladové prostory, ale i ostatní prostory vozidel. K tomuto patří i kontroly dokumentů zboží a dokladů kontrolovaného řidiče. Vždy se jedná o takové dokumenty a doklady, které jsou určeny zákonem (Šrámková, Mičátek, Horák, Hrbek, et al., 2012). Kromě složek mobilního dohledu působí na odboru dohledu i agendy kontrol zpoplatněných komunikací, dohledu nad subjekty, nebo agenda ostrahy objektů. Příslušníci těchto agend provádějí pravidelné kontroly a dohledové činnosti na celních kontrolních bodech, v celních skladech, na letištích, přístavech a dalších vybraných místech. Příslušníci odboru dohledu jsou školeni a vzdělávání v oblasti celních předpisů, technik a postupů (Celní správa České republiky, 2024a).

Odbor Dohledu je členěn na čtyři oddělení, z nichž každé oddělení disponuje vlastními agendami:

- Mobilní dohled,
- Kontroly zpoplatněných komunikací,
- Dohled nad subjekty,
- Ostrahy objektů.

Mobilní dohled

Mobilní dohled Celní správy ČR je oddělení Odboru dohledu, na kterém celníci provádí dohled a kontrolu na různých místech v různých situacích pomocí mobilních zařízení a jiných technologií. Celníci provádí kontroly na různých místech napříč celou Českou republikou. Například na cestách, v přístavech, na letištích a mnoha dalších místech, na kterých můžou mít příslušníci podezření o nelegální činnosti. Náplní práce Mobilního dohledu je odhalování porušování celních předpisů. Mobilní dohled často úzce spolupracuje s Policií České republiky (Šrámková, Hesecková, Mičátek, Horák, Hrbek, et al., 2012).

Hlídky mobilního dohledu jsou vybaveny služebními motorovými vozidly. Tato vozidla jsou buďto barevně značena anebo jsou civilního vzhledu. Kromě vozidel jsou útvary mobilního dohledu vybaveny technologiemi pro skenování nákladů a vozidel, nebo technologiemi pro detekci chemických a jiných látek, například Itemiserem (Celní správa České republiky, 2024a).

Obrázek 14 Společná hlídka celník, policista
(*Ekonom*, 2024)

Kontrola zpoplatněných komunikací

Oddělení Kontrol zpoplatněných komunikací je specializovaným útvarům. Hlavním cílem tohoto oddělení je zajistit, aby řidiči a uživatelé vybraných komunikací řádně uhradili poplatky za užívání infrastruktury. Celníci se zaměřují na ověření platnosti časových kupónů, použití elektronických mýtných systémů a dalších forem zpoplatnění komunikací (Česko, 2014). Tyto kontroly jsou vykonávány v souladu s platnými právními předpisy. Oddělení Kontrol zpoplatněných komunikací má klíčový význam pro zajištění spravedlivého zpoplatnění komunikací a zamezení nelegálnímu vyhýbání se placení těchto poplatků (Mýtný portál, 2024).

Celník je oprávněn kontrolovat vozidlo v systému elektronického mýtného, zjišťovat totožnost řidiče a provozovatele vozidla a vozidlo řádně zkontrolovat. Vozidlo musí být vybaveno funkčním elektronickým zařízením a musí být správně evidováno v systému elektronického mýtného. V případě, že dojde k porušení v systému elektronického mýtného, a nelze tento problém vyřešit domluvou, uloží příslušník pokutu (Nařízení vlády č. 240/2014 Sb.).

Obrázek 15 Služební motorové vozidlo
(Generální ředitelství cel, 2023)

2.3 Aktuální stav v zajišťování bezpečnosti celníků při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy

Celníci při silničních kontrolách čelí nejen výzvám spojeným s nelegálním zbožím a pašováním, ale i bezpečnostním hrozbám spojenými s dopravními nehodami nebo nebezpečným chováním účastníků silničního provozu. Celní správa poskytuje příslušníkům vzdělávání úvodní a následné, základní profesní přípravu, odbornou profesní přípravu, specializační profesní přípravu, kurzy ostatního vzdělávání a služební zkoušky. Vzdělávání příslušníků probíhá nejčastěji prezenční formou studia nebo formou online výuky. Vzdělávání je uskutečněno v zařízeních Celní správy, a kromě jiného disponují tato zařízení projekčními zařízeními, počítači nebo notebooky (Celní správa České republiky, 2023).

2.3.1 Nástupní služební příprava

Po přijetí do služebního poměru je nově příchozí celník zařazen na Nástupní služební přípravu (dále jen „NSP“). Tento kurz je rozdělen na dvě části, kdy první část absolvuje celník na výcvikovém středisku služební přípravy Bochoř u Přerova, a to v délce trvání tři týdny. V Bochoři je nově příchozí celník proškolen v rámci NSP v několika předmětech.

Obsah Nástupní služební přípravy v Bochoři:

- Seznámení se zákonem č. 361/2003, o služebním poměru,
- Pořadová příprava,
- Tělesná příprava,
- Psychologická příprava,
- Výcvik řidičů,
- Základy statického a dynamického zastavování vozidel,
- Konfigurace opasku,
- Střelecká příprava,
- Profesní sebeobrana.

Obrázek 16 Výcvik
(Celní správa ČR In: CLODouane, 2025)

Nástupní služební příprava je po absolvování zakončena zbrojní zkouškou, která se zakládá z písemného testu a manipulace se zbraní. Dále je zakončena zkouškou z profesní sebeobrany (ústní zkouška, modelové situace) a zkouškou ze střelecké přípravy (ostré střelby). Nástupní kurz poté pokračuje v celní škole v Jílovém u Prahy, kde trvá další měsíc (Celní správa České republiky, 2023).

2.3.2 Výcvik řidičů

Výcvik řidičů je v rámci nástupního kurzu dělen do dvou částí. Teoretické, která představuje právní rámec a praktické, která se uskutečňuje ve vymezené části letiště Bochoř. Seznamuje účastníky výcviku s technickými prostředky k zastavování vozidel:

- služební vozidlo vybavené výstražným zvukovým a světelným zařízením,
- reflexní vesta / reflexní bunda / polokošile,
- zastavovací terč,
- svítlna s červeným světlem,
- kužel.

Kromě toho kurz seznamuje účastníky se základními pravidly dynamického nebo statického zastavování vozidel ke kontrole, technikou jízdy se zapnutým zvukovým a světelným výstražným zařízením (předním, zadním) a zastavováním na dálnicích nebo

ostatních silnicích, kdy je potřeba dodržovat pořadí naváděcí světelné signalizace. Výcviky řidičů jsou organizovány i během následné služby. Z pravidla se jedná o výcviky na polygonu, kde celníci zkoušejí různé manévry, například délku brzdné dráhy v různých rychlostech nebo jízdy v kolonách. Prohlubují taktéž znalosti ve způsobech zastavování vozidel nebo získávají informace, jak jednat v případě nezastavení nebo ujíždění vozidla, kdy je třeba zahájit pronásledování ujíždějícího vozidla a neprodleně informovat Policii České republiky a Operační středisko Generálního ředitelství cel (Celní správa České republiky, 2023).

Dynamický způsob zastavování vozidel

Tento způsob zahrnuje techniku jízd se zapnutým Zvláštním zvukovým a světelným zařízením (dále jako „ZVZ“) při zastavování na dálnicích nebo ostatních silnicích, zastavování vozidla zepředu nebo zezadu se zapnutým nápisem „STOP“ nebo zastavování vozidla za použití zastavovacího terče bez použití ZVZ.

Statický způsob zastavování vozidel

Zahrnuje pokyny příslušníka při zastavování vozidel, taktiku pohybu ve vozovce, zastavování vozidla ve směru jízdy nebo z opačného směru jízdy, vytažení vozidla z kolony, umístění kontrolovaného vozidla na kontrolní stanoviště, taktické rozestavení příslušníků, vhodné postavení služebního motorového vozidla na místě kontroly a zastavování vozidel v nočních hodinách (Šimandl, 2024).

Násilné zastavování vozidel

Seznamuje celníky se speciálním technickým prostředkem „StopStick“ k zabránění odjezdu vozidla a k nucenému zastavení vozidla. Stop Stick je inovativním řešením, které pomáhá od roku 1996 policistům a organizacím po celém světě (Stopstick, 2024).

Obrázek 17 Stop Stick
(Stopstick, 2024)

2.3.3 Střelecká příprava

V rámci střelecké přípravy provedou instruktoři začínajícího celníka základy manipulací se zbraní, kontrolou zbraně, sborkou, rozborkou, pravidly pro nabíjení a vybití zbraní, dále tasením a ukládáním zbraně zpět do pouzdra. Důležitým faktorem je správný postoj, úchop zbraně, dech, správné míření, spouštění a pohotovostní poloha. V rámci dalších hodin výcviku se celník naučí vypouštění bicího kohoutu, bojové a taktické přebití, vyjímání náboje z nábojové komory a závady, které mohou nastat.

Poté následují povýstřelové procedury (dohled cíle a kontrola okolí, taktický ponos). Po těchto cvičení následují ostré střelby, na kterých celníci cvičí až do závěrečných zkoušek.

V následných kurzech se celníci učí střílet z různých střeleckých poloh (stoj, klek, sed a leh). Střelecké kurzy mohou být organizovány i za tmy, kdy jsou podmínky pro střelbu odlišné (Šimandl, 2024).

Obrázek 18 Manipulace se zbraní
(Vlastní, 2016)

2.3.4 Profesní sebeobrana

Ve výuce profesní sebeobrany se celníci naučí, co je to bezpečná vzdálenost od kontrolovaného, správný základní postoj, pohyb a úhyby v konfliktní situaci, přímý úder nebo přímý kop. Dále vyproštění z úchopů, odzbrojení pachatele, a to vše i v malém prostoru. Naučí se správné manipulace s teleskopickým obuškem a slzotvorným prostředkem. Později je v programu poutání (zepředu nebo zezadu), zákonné výzvy a definice hmatů, chvatů a použití zbraně jako donucovacího prostředku. Důležitým tématem jsou i pozádrokové činnosti.

Dle rozkazu č. 53/2024, vydaného genmj. Mgr. Markem Šimandlem (2024) je důležité „*Výcvik zaměřit na základní taktické dovednosti provedení služebního zákroku ve dvoučlenné nebo vícečlenné hlídce celníků. Dále ve výcviku vytvářet modelové situace podle charakteru vykonávaných činností s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v Evropě*“.

2.3.5 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Nad bezpečností příslušníků při výkonu služby udržuje dozor Ministerstvo financí. V rámci služby odpovídají za plnění úkolů Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále

jako „BOZP“) služební funkcionáři, kteří jsou povinni příslušníkům zajišťovat pravidelné školení.

Bezpečnostní sbor je povinen zajistit následující podmínky:

- bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí.

Zásady bezpečnostního sboru v oblasti rizik:

- omezování vzniku rizika,
- odstraňování rizik u zdroje,
- upravování podmínek potřebám příslušníků s cílem omezení negativních vlivů práce na jejich zdraví,
- plánování při provádění prevence rizik.

Bezpečnostní sbor je povinen poskytovat příslušníkům ochranné pracovní pomůcky a mycí, čistící a dezinfekční prostředky v případech, pokud to vyžaduje výkon služby (Šenk, 2012).

Vhodným prostředkem pro ověřování BOZP u příslušníků je testová podoba, která může být formou on-line testu s barevně vyznačenými špatnými odpověďmi. Absolvování školení lze podmínit neomezenými počty pokusů do úspěšného splnění minimálního počtu bodů (Tomšej, 2020).

2.3.6 Následné kurzy

Vzdělávání příslušníků Celní správy, kteří vykonávají kontrolní činnosti v silniční dopravě má mnohé formy a školí se v různých směrech. Jedním ze zajímavých kurzů je školení na poznávání konstrukčních dutin automobilů pro příslušníky mobilního dohledu. Školení na konstrukční dutiny vozů se pořádají na různých místech, nejčastěji ve výcvikovém středisku v Heřmanicích. Celníci se na takových kurzech učí demontovat plastové kryty a polstrované díly různých typů automobilů, za zjištěním skrytých dutin ve vozidle, ve kterých by se mohlo nacházet zboží uniklé celnímu dohledu. Tato místa se nazývají sofistikované nebo tajné schránky, ve kterých je často ukryto a pašováno zboží podléhající různým zákazům nebo omezením. Kurz je pro celníky důležitý i z toho důvodu, aby se v průběhu kontrolních činností snížilo riziko možného poškození prohledávaných vozidel, ale i z důvodu možného poranění celníka při demontáži. Kurzy tohoto typu organizují celní správy různých zemí a často dochází ke společným výcvikům, na kterých si mohou celníci

navzájem předat cenné informace. V posledních letech proběhly na území České republiky společné kurzy například se specializovaným útvarem nizozemské policie Flexibel Intervetie Team. Každý rok se ve Finsku pořádá prestižní pětidenní kurz kontroly vozidel „Car Search Training“, který celníky různých zemí učí správnou taktiku kontrol, představuje jim možné technologie, ukazuje nejen palivové systémy vozidel a zároveň se soustředí na bezpečnost celníků při provádění kontrol. Od roku 2013 se tohoto prestižního kurzu účastnili 2 příslušníci Celní správy ČR. Na vyhledávání tajných schránek pořádá mezinárodní školení kromě jiných i rumunská celní správa. Ta své školení s názvem „Truck Search“ zaměřuje na tajné schránky u nákladních vozidel.

Často se celníci účastní různých mezinárodních výcviků, na kterých si vzájemně předávají zkušenosti z taktických postupů při celních kontrolách. Těchto výcviků se účastní nejčastěji zástupci celních správ Polska nebo Německa. Taktických výcviků pořádá Celní správa vícero. Například i nácviky na situaci „Amok“, kdy se jedná o náhlou a nepředvídatelnou událost, při které je důležité pod psychickým nátlakem velice rychle a správně zareagovat a zpacifikovat pachatele.

Celní správa každoročně organizuje školení pro zdokonalování používání osobních ochranných pracovních prostředků (dále jako „OOPP“) v souvislosti s kontaktem s neznámou nebo nebezpečnou látkou. Tato školení pořádá Státní úřad jaderné, chemické a biologické ochrany a dělí se na teoretickou a praktickou část. Školení je určeno pro celníky, jejichž úkolem je dále každoročně školit ostatní kolegy na provedení kontrol, metodiku, oblékání, dekontaminaci a likvidaci OOPP (Celní správa České republiky, 2023).

Neodmyslitelnou součástí následných kurzů jsou výcviky první pomoci. Některá oddělení jsou zařazena do programu „First responder“ a pokud jsou celníci v blízkosti nešťastné události, přijde jim výzva v aplikaci O2 SOS, díky které mohou být na místě události o něco dříve než Záchránná zdravotnická služba. I proto je potřeba umět provést profesionálně zákrok první pomoci (Zdravotní záchranný systém, 2025).

3 DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část této diplomové práce se zaměřila na přehled historických, právních a bezpečnostních aspektů, které ovlivňují činnost Celní správy České republiky, přičemž byla vymezená problematika zkoumána z různých perspektiv. Historicko-právní vstup do tématu poskytl kontext pro pochopení vývoje a změn, kterými prošla Celní správa, včetně právní podpory, která v současnosti reguluje její fungování.

V oblasti teoretických východisek byla prozkoumána historie Celní správy, její struktura a pravomoci, stejně jako specifické právní normy, které řídí její činnost v kontextu silniční dopravy. Základní pojmy, na nichž Celní správa staví svou každodenní činnost, byly jasně definovány, což umožnilo vybudování pevného teoretického rámce pro následnou analýzu bezpečnostních incidentů, které jsou součástí této práce.

Dále byla zkoumána bezpečnostní problematika související s činností celníků, zejména incidenty při pašování drog, cigaret, alkoholu, zbraní a munice, a nelegální migrace. Tyto bezpečnostní hrozby představují zásadní výzvu pro bezpečnostní složky, přičemž Celní správa hraje klíčovou roli v jejich prevenci a odhalování. Bylo prokázáno, že bezpečnostní incidenty v oblasti silniční dopravy mají přímý vliv na bezpečnost celníků, což vyžaduje odpovídající právní i praktickou podporu jejich činnosti.

V neposlední řadě byla rozebrána současná úloha a místo Celní správy ČR v rámci zajišťování ochrany ekonomických a bezpečnostních zájmů země. Její dozorová činnost a rozsáhlé bezpečnostní opatření jsou klíčové pro ochranu české ekonomiky a zajištění bezpečnosti občanů. Aktuální stav v oblasti zajišťování bezpečnosti celníků ukázal na nutnost pokračujícího vývoje bezpečnostních strategií, které by umožnily efektivní ochranu pracovníků Celní správy při provádění kontrol.

Celkově teoretická část poskytla ucelený přehled všech relevantních aspektů, které budou v práci dále rozvíjeny a analyzovány v praktické části, kde bude zhodnocen konkrétní stav a možnosti zlepšení bezpečnostních opatření a efektivity činnosti Celní správy České republiky.

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 HROZBY A PŘIPRAVENOST PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY

Při celních kontrolách v silniční dopravě považujeme za hrozby vše, co ohrožuje bezpečnost samotných celníků, ale i ostatních účastníků silničního provozu. Zdroj hrozby, který může způsobit vznik poranění člověka nebo poškození zdraví, případně jejich kombinaci, nazýváme nebezpečím (Šenk, 2012).

4.1 Vymezení hrozeb pro příslušníky celní správy české republiky při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy

Při výkonu kontrolních činností v silniční dopravě jsou příslušníci vystavováni různým hrozbám. Celní kontroly zahrnují kontroly vozidel, osob, zboží, dokumentů a dalších náležitostí spojených s dodržováním celních předpisů. Silniční kontroly mohou být prováděny ve spolupráci s dalšími složkami, například Policií České republiky.

Fyzická agrese a násilí

Při kontrolách může dojít k agresivnímu chování řidičů nebo spolucestujících, kteří se brání kontrole nebo se mohou pokusit o útěk.

Nebezpečné chování řidičů

V rámci rychlé nebo nebezpečné jízdy, při pokusu o útěk nebo při reakci na kontrolu.

Převoz nelegálních látek

Kontrolovaní mohou mít u sebe zakázané drogy, zbraně nebo jiné nelegální zboží. Jakékoliv látky nebo zboží, pocházející z trestní činnosti, mohou být zároveň velmi nebezpečnými látkami. Nebezpečné látky se definují jako látky a přípravky vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností (Tuček a Slámová, 2018). Dle zákona o prevenci závažných havárií č. 224/2015 Sb. se může jednat o jakýkoliv materiál, který může přímo nebo nepřímo ublížit (Česko, 2015). Dle Reitmaera (2022) jsou „*Důležitým tématem rizika pro příslušníky Celní správy a dalších státních složek ve styku nejen s fentanyly, ale i s dalšími vysoce potentními látkami*“. Celní správa pořádá zejména pro odbor dohledu školení nebo jiné semináře, které celníky s těmito riziky a prostředky ochrany seznamují.

Nebezpečných látek, se kterými se příslušníci Celní správy setkávají, je celá řada, ať už se jedná o chemikálie, prekursor, omamné a psychotropní látky (dále jako „OPL“),

odpady apod. V současnosti je již známo několik tisíc různých látek skupiny fentanylů, z nichž některé mají 10 000krát silnější analgetický účinek než morfin. Při intoxikaci fentanylem (i náhodné, např. při silniční kontrole) pak může dojít k fatálním následkům pro příslušníky CS i nezúčastněné osoby v okolí. Mezi detekční techniky, kterými Celní správa disponuje, patří:

- bodyscanner,
- RTG technika,
- Rammanův spektrometr,
- OPL testy (Látal, 2022).

Biologické nebo chemické hrozby

V případě, že celníci kontrolují vozidla přepravující potenciálně nebezpečné materiály, jako jsou chemikálie nebo biologické zbraně, měly by kontroly probíhat mimo obec a s ohledem na místní podmínky bezpečnosti silničního provozu. Při kontrole nesmí kontrolované vozidlo tvořit překážku v silničním provozu. Místo kontroly musí být vybráno tak, aby v případě zjištění porušení podle mezinárodní dohody ADR (Accord Dangereux Routier), bylo možno vozidlo odstavit (Málek a Tomek, 2011).

Při silničních kontrolách Celní správy České republiky byly v minulosti zaznamenány případy, kdy bylo odhaleno zboží představující biologickou hrozbu nebo kontaminaci, i když tyto případy jsou relativně vzácné. Situace, kdy dojde k odhalení zboží představující biologickou hrozbu, mohou být nebezpečné, zejména pokud se jedná o možný přenos nemocí nebo nelegální přepravu kontaminovaných produktů. Komplexně se může jednat o pašování zvířat, zvířecích produktů, nelegální dovoz rostlin nebo jejich produktů, převoz nebezpečných chemikálií nebo biologických látek, kontaminovaných potravin nebo nápojů. Přítomnost kontaminovaných nebo biologických hrozeb představuje závažný problém, vyžadující vysokou úroveň odbornosti, koordinaci a prevenci při celních kontrolách.

- **Infekce nebo choroby přepravovaných zvířat**

Například nemoc šílených krav, ptačí chřipka, kdy obojí představuje hrozbu pro veřejné zdraví.

- **Nebezpečné patogeny nebo škůdci přepravovaných rostlin nebo jejich produktů**

Mohou ohrozit ekologickou rovnováhu nebo zemědělskou produkci. Celní správa provádí kontroly s cílem zabránit šíření takovýchto patogenů, jako jsou bakterie, viry nebo houbové infekce, které mohou napadnout místní faunu a flóru.

- **Nelegální přeprava chemických nebo biologických látek**

Zkrátka látek, které mohou být využívány k výrobě zbraní hromadného ničení, nebo pro nelegální laboratorní experimenty. Takové látky mohou být biologického nebo chemického charakteru a mohou představovat vážnou hrozbu pro bezpečnost a zdraví.

- **Kontaminované potraviny**

Při kontrolách také může být odhaleno pašování potravin, které jsou kontaminovány mikrobiologicky nebo například chemicky. Tento typ zboží představuje riziko pro zdraví spotřebitelů. Může se jednat o potraviny, které neprošly hygienickými nebo veterinárními kontrolami a mohou způsobovat otravy nebo epidemie.

Dopravní nehody

Při výkonu své práce jsou celníci vystaveni hrozbám, které mohou vzniknout v souvislosti s nehodami nebo nebezpečným chováním účastníků silničního provozu. Nejdůležitějším faktorem při kontrole na pozemní komunikaci je dbát na bezpečnost, jak při zastavování kontrolovaného vozidla, tak i při provádění kontroly vozidla (Bernatík, 2006). Průběh bezpečně prováděné silniční kontroly může negativním způsobem ovlivnit vysoká rychlost, agresivní řízení nebo nepozornost řidičů, projíždějících okolo kontrolního místa. Chování ostatních účastníků silničního provozu může vést k nehodám, při nichž mohou být celníci i osoby v režimu kontroly zraněni.

4.2 Přípravenost příslušníků celní správy české republiky na eliminaci hrozeb při provádění kontrol v oblasti silniční přepravy

Klíčovým aspektem pro zajištění bezpečnosti celníků při silničních kontrolách je propracovaný systém, který má za cíl chránit příslušníky Celní správy při vykonávání jejich povinností v silničním provozu. Bezpečnost celníků je zajišťována několika způsoby. Pomocí různých postupů, předchází vzniku nebezpečných situací. Celníci jsou vybaveni prostředky k zajištění jejich bezpečnosti. Tyto prostředky se dělí na ochranné vybavení (neprůstřelné vesty, helmy, rukavice a další ochranné pomůcky, které

minimalizují riziko při kontaktu s nebezpečnými osobami nebo situacemi) a zbraně a donucovací prostředky (služební zbraně a další donucovací prostředky, například slzný sprej, teleskopický obušek, pouta). Spolupráce s policií zajišťuje lepší koordinaci, což zvyšuje bezpečnost celníků i kontrolovaných osob. V případě organizovaného zločinu, mohou celníci spolupracovat se speciálními zásahovými jednotkami.

Celníci mají k dispozici komunikační prostředky, aby byli schopni okamžitě informovat kolegy nebo operační centrum Celní správy o případných nebezpečných situacích a požádat o podporu. Celníci by měli být schopni rychle rozpoznat potenciálně nebezpečné situace a rozhodnout, jaký postup bude bezpečný a efektivní. Kromě fyzické přípravy je důležitá i psychologická příprava zaměřená na komunikaci s podezřelými osobami, aby se minimalizovalo riziko eskalace konfliktu. Bezpečnost celníků při silničních kontrolách je komplexní systém, který zahrnuje jak fyzickou ochranu, tak i strategické, technologické a psychologické přístupy k minimalizaci rizik. Tento systém je kladně ovlivněn kvalitním školením, spoluprací s dalšími bezpečnostními složkami, využíváním moderní technologie a přísnými protokoly pro řízení rizik a krizových situací.

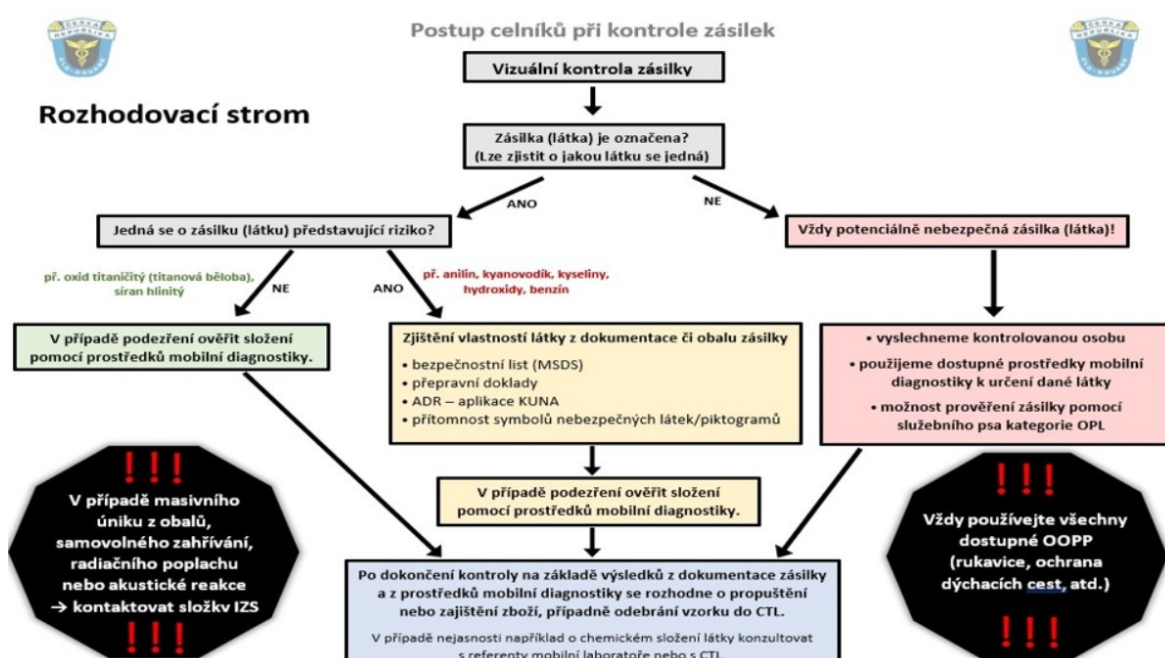
Celní správa v roce 2024 realizovala významný projekt, který měl za úkol posílit technické vybavení pro kontroly. Projekt nesl název „CCEI BCROSS II – Rozvoj technického vybavení pro celní kontroly“. Zaměřoval se na modernizaci vybavení pro celní kontroly zboží překračujícího hranice EU z důvodu zvýšení bezpečnosti kontrol a zabezpečení zařízení:

- v boji proti specifickým hrozbám a rizikům na konkrétních místech kontrol,
- v boji proti nezákonnému obchodu s drogami.

Nejméně od roku 2019 probíhají pravidelně několikadenní školení, která pro Celní správu pořádá Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany. Na těchto školeních si celníci upřesnění a sjednotí výukové metody při odběru vzorků a procvičí používání osobních ochranných pracovních prostředků. Školení dále obsahuje:

- rozhodovací strom postup při kontrole,
- postup, jak zacházet s potenciálně nebezpečnou látkou v různých podobách,
- jak látku připravit k transportu do Celně technické laboratoře (dále jako „CTL“),

- jak správně používat OOPP s vysokým stupněm ochrany – správné oblékání, zabezpečení jednotlivých prvků jejich funkčnost a v neposlední řadě odkládání kontaminovaných OOPP tak, aby nedošlo k nežádoucí kontaminaci osoby.

Obrázek 19 Rozhodovací strom
(Celní správa České republiky, 2024)

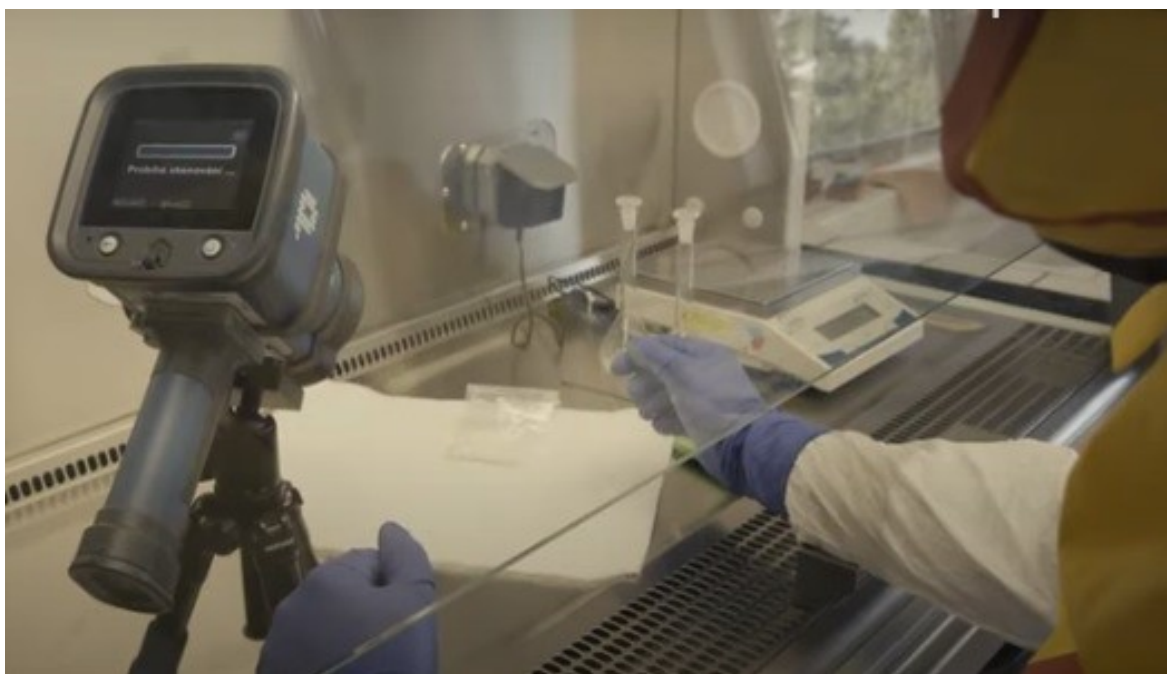
Bylo stanoveno, že školení by mělo být organizováno minimálně jednou ročně. „Zdokonalováním by měli projít všichni, kteří se mohou dostat do kontaktu s neznámou nebo potenciálně nebezpečnou látkou v jakémkoli skupenství, primárně pro příslušníky provádějící mobilní diagnostiku“ (Hrnčál, 2022).

Celně technická laboratoř CTL

Česká Celní správa disponuje Celně technickou laboratoří, jejíž historie započala roku 1918, kdy se jako Chemická a technická zkušebna zaměřovala na analytické a mikroskopické rozbory surovin, výrobků a zboží. Zcela významná byla v minulosti spolupráce s Kanadskou celně technickou laboratoří, která specialisty z české laboratoře vyškolila formou třítydenní stáže v Kanadě. Představitel kanadské celní laboratoře do České republiky později přicestoval a první využívané přístroje v laboratoři překontroloval a donastavil. Dnes Celní správa zaměstnává více než 60 specialistů, kteří pracují s analytickými přístroji, analyzátory, spektrometry a podobně. Laboratoř hraje klíčovou

roli v oblasti bezpečnosti, zdraví a životního prostředí. Nejčastěji zkoumanými komoditami jsou paliva, alkohol, líh a omamné a psychotropní látky. Dále pak minerály, výrobky ze zlata, tabák a tabákové výrobky, potraviny nebo textil. Nejvíce rizikovými jsou omamné a psychotropní látky a jejich prekurzory. Nejčastěji využívaným přístrojem je Ramanův spektrometr, který využívá CTL i příslušníci mobilního dohledu. Tento spektrometr slouží k identifikaci látek (The Czech Customs laboratory, 2023).

Pro identifikaci látek při celních kontrolách v silniční dopravě slouží Mobilní laboratoř. Jedná se o mobilní plnohodnotnou celně technickou laboratoř, která je vybavena širokou škálou přístrojů a je připravena k okamžité analýze i výsledkům.

Obrázek 20 Ramanův spektrometr
(Celní správa České republiky, 2023)

4.3 Eliminace hrozeb

Zahrnuje preventivní opatření a strategie, které mají za cíl minimalizovat tyto hrozby. Eliminace hrozeb zahrnuje vzdělávání a školení celníků, jejich pravidelný výcvik zaměřený na profesní sebeobranu, střeleckou přípravu, ale i na výcvik jízd ve služebních vozidlech. Aby mohly být výcviky realizovány, je zapotřebí je neustále vylepšovat a opravovat metody, podle kterých jsou výcviky sestavovány. Veškeré výcviky mají hlavní cíl a to bezpečnostní. Je důležité naučit příslušníky zvládání krizových situací a rozpoznávání nebezpečných situací. Při kontrolních činnostech jsou celníci vybaveni

moderními technologiemi, které mohou pomoci s rychlým a bezpečným odhalením nelegálního zboží nebo nebezpečných materiálů. Mezi tyto patří například mobilní rentgeny, nebo detekční přístroje, testy (Kaňková, 2016). V případě, že by se objevily hrozby vyžadující odbornou pomoc, spolupracuje Celní správa s policií, armádou nebo dalšími složkami či orgány.

4.4 Dotazníkové šetření

Pro výzkumnou část bylo jako jedno z klíčových aspektů zvoleno dotazníkové šetření. Dotazník je součástí příloh (příloha P I).

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak celníci vnímají svou bezpečnost během provádění silničních kontrol a jaké hrozby oni sami hodnotí jako nejvíce rizikové. Dílčími cíli bylo zjistit, jak celkově hodnotí svou individuální i technickou připravenost na krizové situace, jak hodnotí podmínky své služby, jaká vnímají pozitiva a negativa při výkonu svého povolání a v neposlední řadě, kde vnímají největší úskalí, a naopak největší možnosti pro zlepšení.

Cílem bylo také zjistit rozdíly mezi jednotlivými odděleními Celní správy v silničním dohledu a odděleními napříč různými kraji nebo například závislost délky služby na celkové připravenosti celníků k řešení krizových situací.

S ohledem na povahu dotazníku, kdy kombinuje jak kvalitativní, tak kvantitativní data, obsahuje numerické, kategoričké i ordinální proměnné, bylo nutné tato data vyhodnocovat různými statistickými metodami pro získání co nejrelativnějších výsledků.

Datová sada obsahuje veškeré údaje z dotazníkového šetření. Každý řádek reprezentuje jeden dotazník, sloupce představují jednotlivé otázky. Odpovědi jsou zaznačeny číselnou hodnotou, která reprezentuje danou odpověď. Otázky s více možnými odpověďmi jsou zaznamenány ve více sloupcích. Pro každou možnou odpověď existuje jeden sloupec, kde je zaznamenáno, jestli respondent hodnotu zvolil (1) nebo nikoli (0). Pro ordinární otázky (v našem případě otázku č. 9 „Seřadte níže uvedené rizikové faktory“) bylo pro hodnocení zvoleno číselné hodnocení. Každý sloupec hodnotí jeden rizikový faktor, kterému je přiřazeno číslo dle respondentovi nominace. Pro následnou analýzu a její vyhodnocení je nutné si uvědomit, že pořadí hodnocení rizik je inverzní. Tedy, že více rizikovým faktorům jsou přiřazeny nižší hodnoty, méně rizikovým vysoké hodnoty. To se

projeví především na směru závislosti těchto proměnných. Kladné hodnoty u korelací budou značit negativní závislost, naopak záporné hodnoty pozitivní závislost.

Analýza byla vyhodnocena pomocí následujících statistických metod:

Deskriptivní statistika – vypočtení průměru, mediánu, modusu a směrodatné odchylky. Toho bylo využito především u otázky č. 9, kde se hodnotilo vnímání míry rizikovosti jednotlivých faktorů, pro odhalení typické míry vnímání hrozeb.

Frekvenční analýza – spočítání četnosti jednotlivých odpovědí u kategorických otázek. V diplomové práci byla až na výjimky použita relativní četnost v %. Pokud bylo vyhodnoceno jinak, tento údaj je u vyhodnocení explicitně uveden.

Míry variability – spočítání rozptylu a směrodatné odchylky nám poskytne informaci, jak moc se odpovědi respondentů liší (Trahorsch, Chytrý, Nováková a Pavlátová, 2019).

Korelační analýzy – zjišťují vzájemné vztahy a souvislosti mezi jednotlivými odpověďmi.

Některé hlubší vztahy mezi sadami odpovědí byly zkoumány pomocí korelační analýzy. Korelační analýza byla prováděna v programu Excel společnosti Microsoft, kde se vyhodnocuje pomocí korelačního koeficientu r .

Hodnota korelačního koeficientu r se pohybuje v rozmezí od -1 do +1

$r = +1$ znamená velmi silnou pozitivní korelaci (se zvyšováním jedné proměnné dochází ke zvyšování druhé)

$r = -1$ reprezentuje dokonalou negativní závislost (se zvýšením jedné proměnné, druhá proměnná klesá)

$r = 0$ představuje nulovou korelaci, tedy, že mezi proměnnými neexistuje žádný vztah

Obecně platí, že čím více se hodnota přibližuje absolutní hodnotě čísla 1, tím silnější existuje závislost mezi zkoumanými proměnnými.

Slabá korelace: absolutní hodnoty v rozmezí 0,1 a 0,3 – naznačují, že mezi proměnnými existuje korelační závislost, ale je velmi slabá.

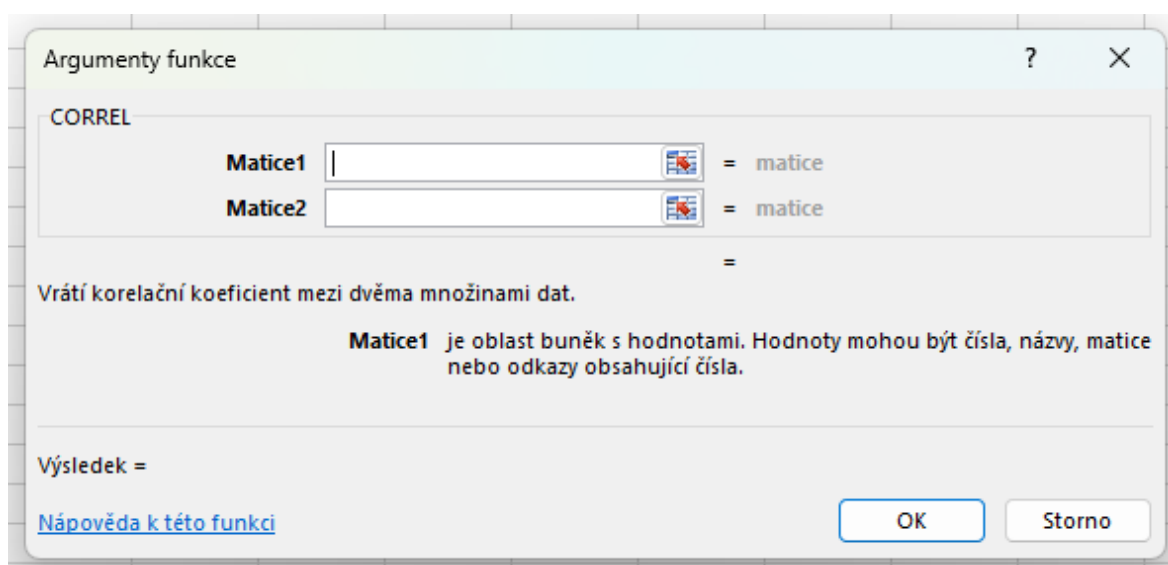
Střední korelace: absolutní hodnoty v rozmezí 0,3 a 0,7 – tyto hodnoty poukazují na to, že mezi zkoumanými proměnnými již existuje zřetelný vztah.

Silná korelace: absolutní hodnoty v intervalu 0,7 a 1,0 – mezi proměnnými existuje velmi silný korelační vztah.

K výpočtu korelačního koeficientu v prostředí Excel slouží funkce CORREL s následující syntaxí:

CORREL(matice1; matice2)

Matice1 představuje oblast buněk s hodnotami jedné proměnné a matice2 oblast buněk s hodnotami druhé proměnné. Korelační funkci v prostředí Excel zobrazuje Obrázek 21.

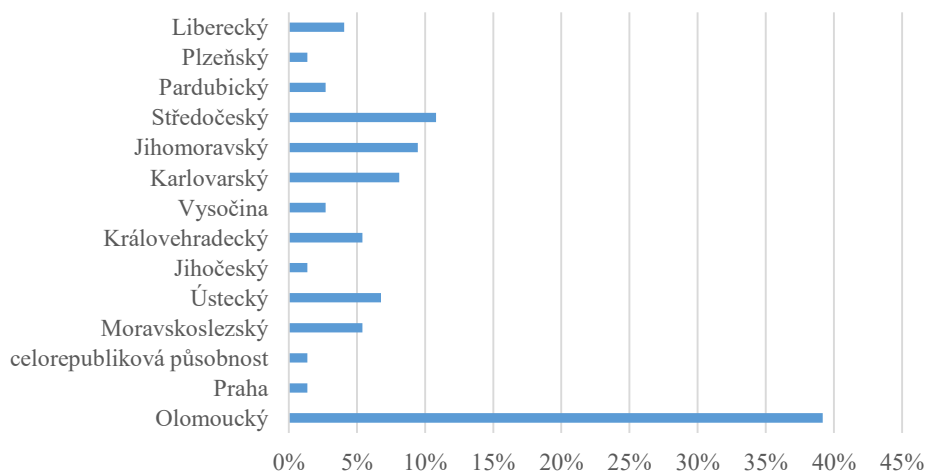
Obrázek 21 Ukázka korelační funkce v prostředí Excel
(Excel, 2025)

4.4.1 Vyhodnocení

Obscná charakteristika respondentů

Dotazník vyplnilo celkem 74 respondentů z různých oddělení napříč téměř všemi kraji. Absolutní zastoupení celníků v jednotlivých krajích znázorňuje Graf 1. Z grafu je patrné, že největší zastoupení má Olomoucký kraj (39 %), zatímco zastoupení v ostatních krajích je výrazně nižší. Tato disproporce v regionálním zastoupení by měla být brána v úvahu při interpretaci celkových výsledků.

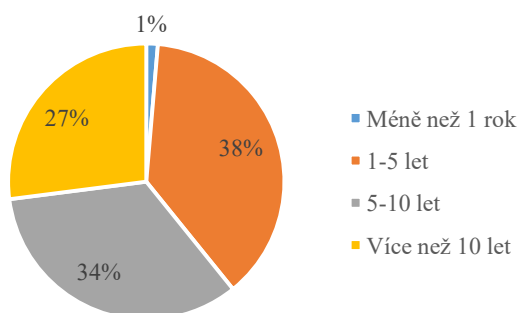
Procentuální zastoupení celníků napříč kraji

Graf 1 Zastoupení respondentů napříč kraji
(zdroj: vlastní)

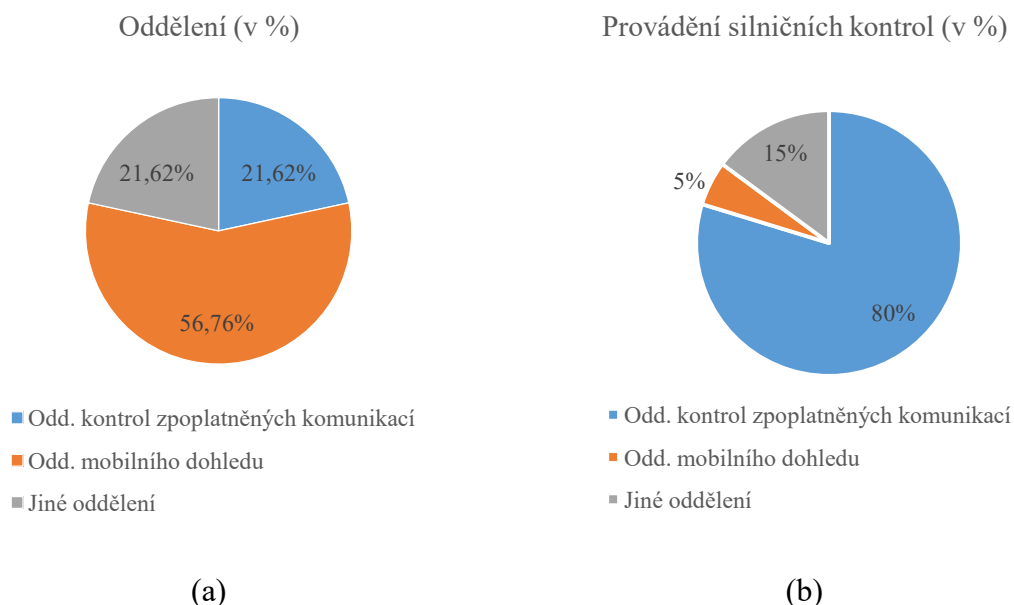
Graf 2 ukazuje, že nejpočetnější skupinu ve vzorku tvoří celníci s délkou služby 1 až 5 let (38 %). Následují skupiny s délkou služby 5-10 let (34 %) a více než 10 let (27 %). Pouze malá část respondentů (1 %) má služební dobu kratší než 1 rok. Toto složení vzorku z hlediska délky služby naznačuje převahu zkušenějších pracovníků, ovšem s významným zastoupením mladých energických pracovníků s inovativním přístupem.

Délka služby (v %)

Graf 2 Délka služby
(zdroj: vlastní)

Nejvíce bylo v dotazníku zastoupeno „Oddělení mobilního dohledu“ (téměř 57 %), kategorie „Oddělení kontrol zpoplatněných komunikací“ a kategorie „Jiné oddělení“ bylo zastoupeno zcela rovnoměrně (téměř 22 %). Procentuální zastoupení jednotlivých oddělení zobrazuje Graf 3 (a).

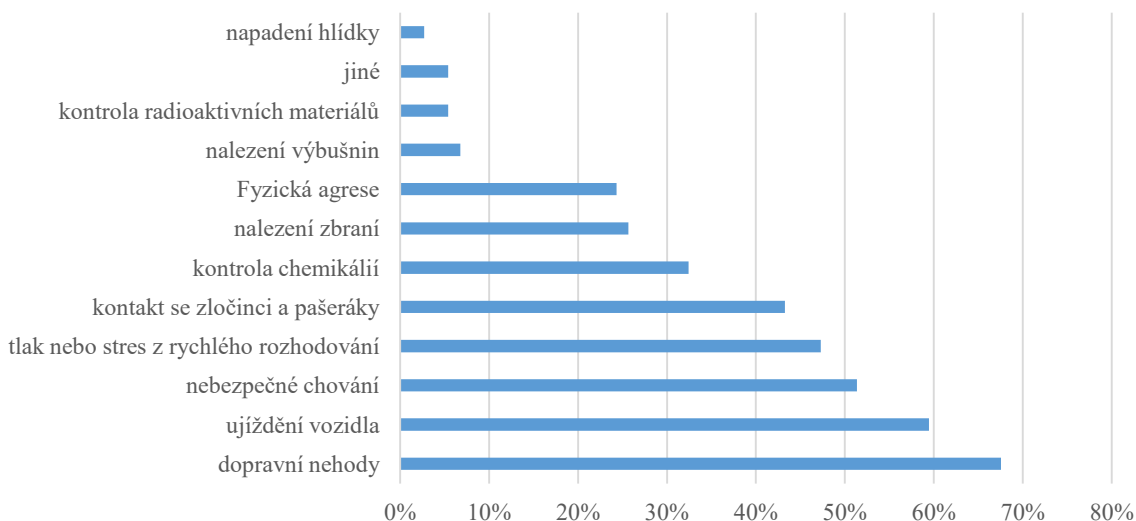
Graf 3 Zastoupení jednotlivých oddělení (a), provádění silničních kontrol (b)
(zdroj: vlastní)

Z celkové analýzy byli vyloučeni ti respondenti, kteří uvedli, že nevykonávají silniční kontroly Graf 3 (b), aby výsledky této analýzy byly relevantní (celkem 20 %). Přesto budou jejich odpovědi použity pro věcné posouzení některých aspektů služby, protože jejich znalost prostředí Celní správy může přinést důležité postřehy.

Graf 4 zobrazuje zkušenost dotazovaných s konkrétními rizikovými situacemi. Z dat vyplynulo, že nejvíce četné jsou dopravní nehody, se kterými se setkalo celkem 68 % dotazovaných. Druhou nejčtetnější rizikovou situací je ujíždění vozidla, se kterou se během služby setkalo 59 % dotázaných. Třetí nejčtetnější kategorií dle dotázaných celníků je nebezpečné chování řidičů a kontrolovaných osob, např. pod vlivem návykových látek a podobně, s tímto se během služby setkalo 51 % dotázaných. Naopak nejméně častými jsou dle respondentů napadení hlídky (3 %) a kategorie jiné (5 %). V kategorii „jiné“ byly respondenty uvedeny pracovní úrazy, arogantní vystupování, verbální agrese, nalezení OPL, tajné schránky, porušení Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Convention on International Trade in

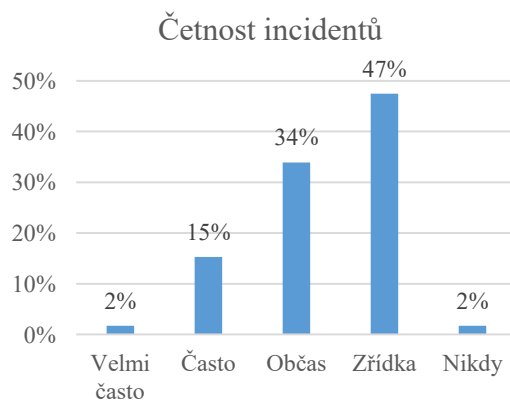
Endangered Species of Wild Fauna and Flora, dále jako „CITES“), nelegální přeprava tabáku a tabákových výrobků, nelegální migrace a kontakt s teroristy.

Osobní zkušenost s rizikovými situacemi

Graf 4 Osobní zkušenost s rizikovými situacemi
(zdroj: vlastní)

Graf 5 popisuje četnost, s jakou k incidentům dochází. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že rizikové incidenty nejsou příliš časté. Většina respondentů u této otázky zvolila možnost „zřídka“ (47 %) nebo „občas“ (34 %).

Graf 5 Četnost incidentů
(zdroj: vlastní)

Vyhodnocení řazení rizikových faktorů dle subjektivního vnímání respondentů přineslo tyto výsledky:

Dle průměrného pořadí jednotlivých rizik bylo jako největší riziko vyhodnoceno fyzická agrese a násilí s průměrnou hodnotou hodnocení 2,51. Za nejméně rizikové byl vyhodnocen tlak a stres z rychlého rozhodování s průměrnou hodnotou 6,71. Hodnocení bylo prováděno pouze u respondentů, kteří uvedli, že provádí silniční kontroly. Kompletní výsledky znázorňuje Graf 6.

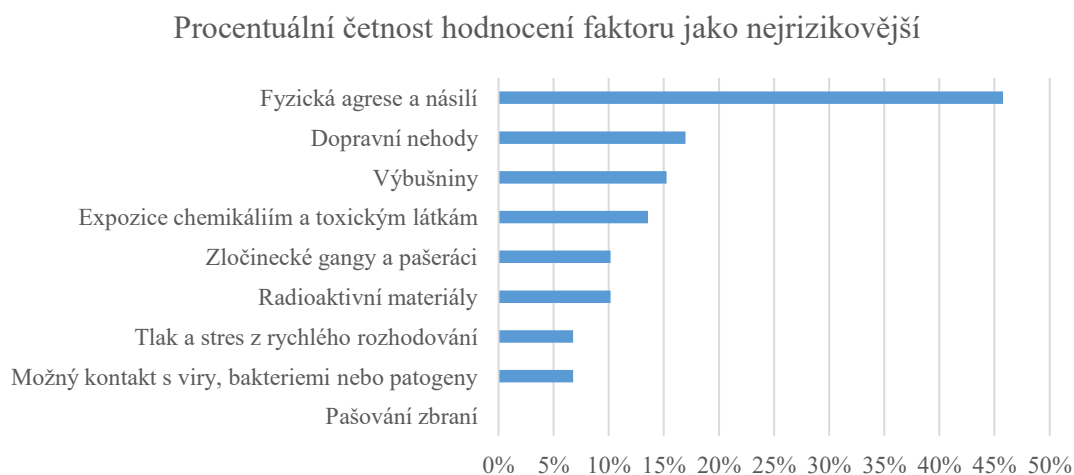
Graf 6 Řazení rizikových faktorů dle průměrného pořadí
(zdroj: vlastní)

Následně byla tato otázka vyhodnocena pomocí mediánu, který umí lépe pracovat s odlehlými hodnotami. Vyhodnocuje hodnotu, která leží uprostřed množiny hodnot. Vyhodnocení rizikových faktorů dle mediánu znázorňuje Graf 7.

Graf 7 Řazení rizikových faktorů dle mediánu
(zdroj: vlastní)

Následně byla zjišťována frekvence umístění rizikového faktoru na prvním místě. Touto metodou bylo vypočítáno, kolikrát se který faktor umístil v bodování na prvním místě, tedy, byl respondenty vyhodnocen jako nejrizikovější. Následně byly výsledky přepočítány na procenta. Výsledky graficky ilustruje Graf 8.

Graf 8 Procentuální četnost hodnocení faktoru jako nejrizikovější
(zdroj: vlastní)

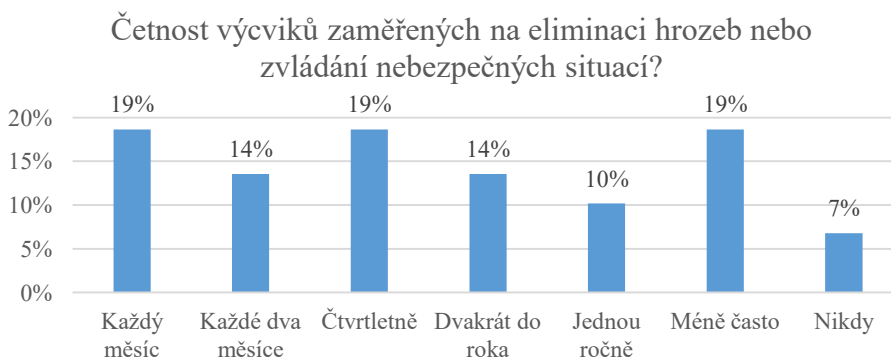
Hodnocení školení a výcviků

Hodnocení kvality školení zaměřených na rozpoznávání a řešení krizových situací hodnotí nadpoloviční většina respondentů (56 %) jako nedostačující, což je alarmující. Odpověď „Spíše ne“ zvolilo 44 % dotázaných. Hodnocení „Ne, nejsem“ pak vybralo 12 %. Možnost „Spíše ano“ volilo 39 % celníků. Relativní četnost hodnocení znázorňuje Graf 9.

Graf 9 Hodnocení úrovně školení k rozpoznávání a řešení krizových situací
(zdroj: vlastní)

Otázka četnosti kurzů a školení zaměřených na eliminaci hrozeb nepřinesla žádné relevantní výsledky. Zastoupení všech kategorií odpovědí je téměř rovnoměrné (Graf 10) a nelze tak získat přehled o reálné frekvenci, s jakou jsou celníci školeni.

Graf 10 Četnost výcviků zaměřených na eliminaci a zvládání nebezpečných situací
(zdroj: vlastní)

S ohledem na značnou různorodost dat bylo zjišťováno, jaké faktory mají vliv na frekvenci výcviků pracovníků Celní správy (Tabulka 4). Byly vybrány faktory, které by mohly frekvenci výcviků ovlivňovat, konkrétně typ oddělení, kraj, doba působení u CS, doba vykonávání silničních kontrol a počet denních hlídek (ten byl vybrán pro zjištění, jestli oddělení s menším počtem hlídek, tedy menší personální rezervou, mají méně výcviků než oddělení s více hlídkami). Žádná z proměnných ovšem nepřinesla relevantní výsledky.

Tabulka 4 Korelace frekvence výcviků s jinými faktory

Faktor	Korelace
Oddělení	-0,035
Kraj	-0,022
Doba výkonu u CS	-0,207
Doba, po kterou provádí silniční kontroly	-0,198
Počet denních hlídek	0,006

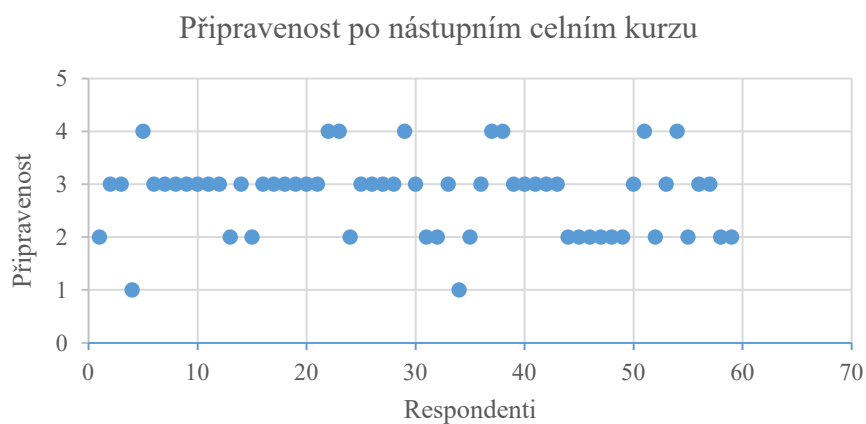
(zdroj: vlastní)

Z dostupných dat lze tedy vyvodit, že jsou tyto výcviky vnímány celníky velmi subjektivně. V potaz musíme vzít i možnost špatné formulace nebo pochopení otázky.

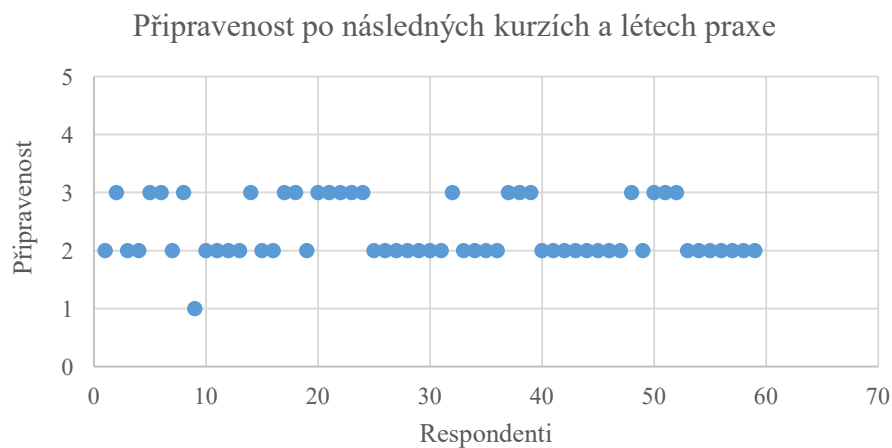
Z dotazníku dále vyplynulo, že se po absolvování nástupního celního kurzu cítí dobře připravena pro výkon služby pouze 3 % dotázaných. Nepřipraveně se cítilo 78 % dotázaných (54 % vybralo hodnocení „Spíše nepřipravený“, 14 % „Nepřipravený“). Souhrnné výsledky znázorňuje Graf 11 (a).

Hodnocení připravenosti se řídí touto škálou:

- 1) Velmi dobře připravený
- 2) Dobře připravený
- 3) Spíše nepřípravený
- 4) Nepřípravený

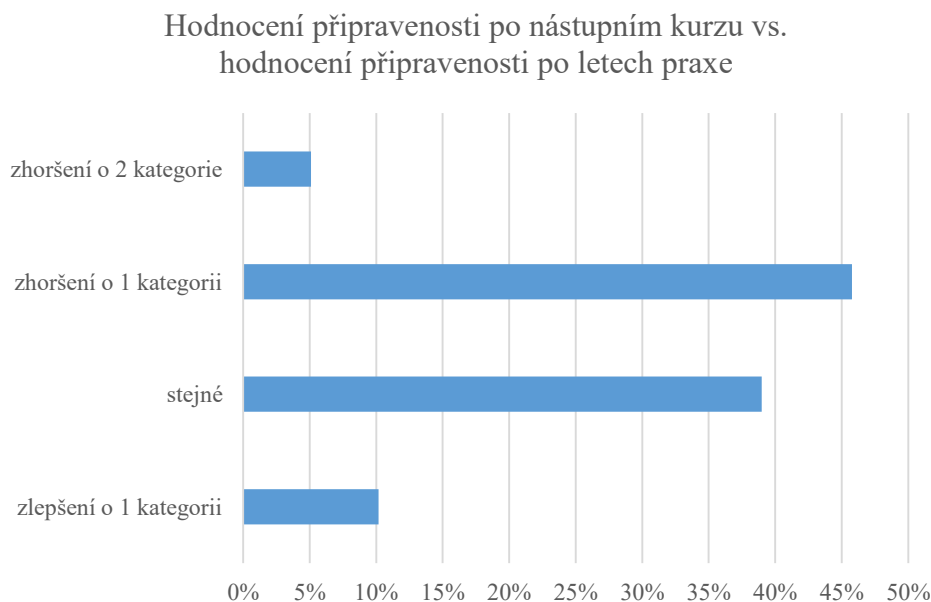

(a)

(b)

Graf 11 Srovnání připravenosti po nástupním kurzu (a)
vs. po následných kurzech a praxi (b)
(zdroj: vlastní)

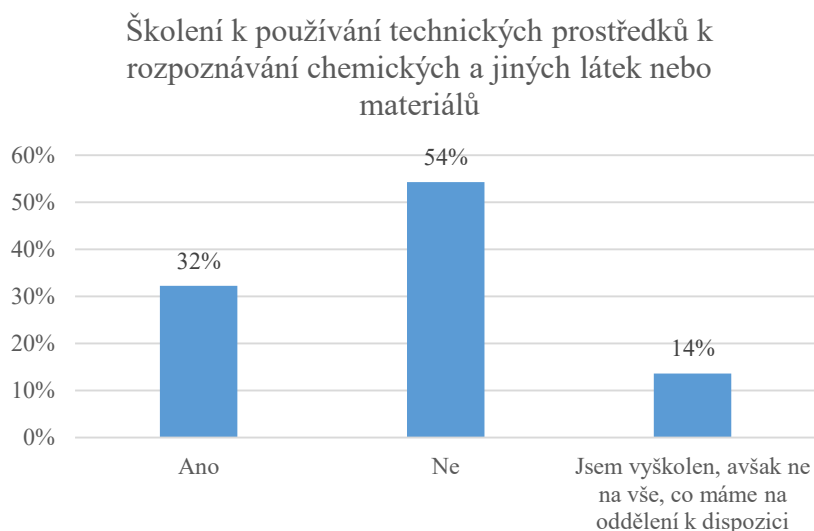

Graf 12 hodnocení změny připravenosti v čase
(zdroj: vlastní)

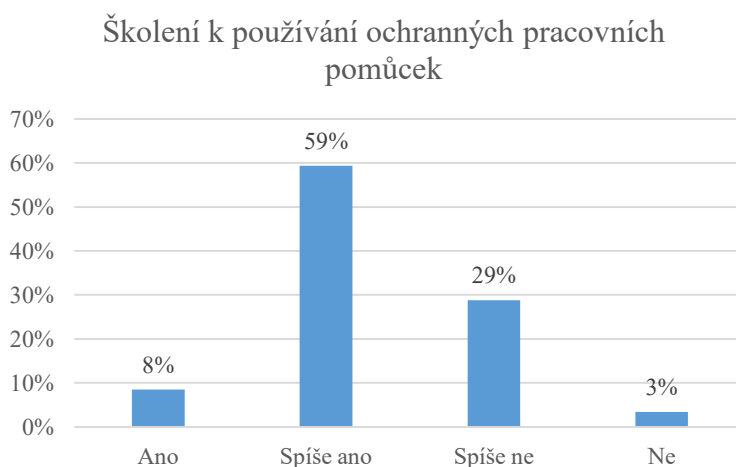
Při porovnání otázek 11. a 13. (Graf 11 a Graf 12) bylo zjištěno, že většina respondentů hodnotí svou připravenost po letech praxe Graf 11 (b) hůře než po absolvování nástupního celního kurzu Graf 11 (a). 46 % dotazovaných hodnotí svou aktuální připravenost na nebezpečné situace o jednu kategorii hůře, 5 % dokonce uvedlo zhoršení o 2 kategorie. Pro zjištěná data byla následně vypočítána průměrná změna hodnocení a směrodatná odchylka. V průměru se hodnocení připravenosti respondentů s léty praxe zhoršilo o téměř půl kategorie (-0,46), což naznačuje mírný průměrný pokles vnímané připravenosti v čase. Směrodatná odchylka 0,74 ukazuje, že tento trend není jednotný a existuje značná individuální variabilita v tom, jak se vnímaná připravenost respondentů vyvíjí. Někteří si mohou pocít připravenosti udržet nebo dokonce zlepšit, zatímco jiní pocítují výraznější zhoršení.

Může to být dáno tím, že během nástupního celního kurzu se intenzivně věnovali otázkám zvládání rizikových situací, praktickým výcvikům taktiky a simulačním cvičením. V běžném pracovním nasazení se výcvikům nevěnuje tolik času, dle odpovědí některých respondentů dokonce téměř nebo vůbec žádný – viz. vyhodnocení předchozí otázky. Subjektivně tak mohou někteří celníci cítit úpadek znalostí a schopností reagovat na rizika během výkonu služby.

Nástupní kurzy nemají jednotný dlouhodobý efekt na vnímanou připravenost. Faktory po absolvování kurzů (např. náplň práce, podpora na pracovišti, další vzdělávání, čas od kurzu) pravděpodobně hrají významnou roli v tom, jak se vnímaná připravenost vyvíjí. Roli v hodnocení může mít také eskalace mezinárodních vztahů a zvyšující se trend nárůstu vyhrocených a rizikových situací během výkonu služby.

Graf 13 Školení k používání technických prostředků k detekci chemických a jiných látek a materiálů
(zdroj: vlastní)

Graf 14 Školení k používání ochranných pracovních pomůcek
(zdroj: vlastní)

Více než polovina dotázaných (54 %) vnímá školení k ovládnutí techniky pro detekci chemických a jiných látek jako nedostatečné. Frustrující je pak zjištění, že 14 % z nich bylo školeny na vybavení, které na svých pracovištích nemají k dispozici (Graf 13).

Hodnocení školení k používání ochranných pomůcek bylo jako jediné z kategorie výcviků a školení hodnoceno pozitivním trendem, kdy 67 % respondentů považuje tuto úroveň vzdělání za dostačující (Graf 14). I přesto by měla Celní správa výrazně usilovat o navýšení tohoto trendu, jelikož je významný pro zajištění bezpečnosti zaměstnanců i zúčastněných osob.

S ohledem na zjištění, že drtivá většina respondentů (78 %) se po nástupním kurzu necítí dostatečně připravena a že vnímaná připravenost s léty praxe klesá, je zřejmé, že stávající systém vzdělávání vyžaduje zásadní a neodkladnou revizi. Pro zajištění adekvátní připravenosti na potenciální rizika je nezbytné provést důraznou přeměnu obsahu a metodiky nástupních celních kurzů a současně markantně zvýšit četnost a relevanci výcviků a školení během aktivní služby.

Po tomto volají i příslušníci Celní správy, protože potřeba zvýšení četnosti a kvality výcviků byla stěžejním tématem téměř všech odpovědí u otevřených otázek v celém dotazníku.

Hodnocení kvality taktického vybavení, ochranných pomůcek a technické stavu vozidel

I přes malý počet respondentů je patrný poměrně jasný trend k negativnímu hodnocení kvality taktické výbavy Graf 15 (a). Celkem 65 % respondentů (41 % "Spíše ne" a 25 % "Ne") vyjádřilo nespokojenost, ať už mírnou nebo silnou. Nízké procento plně spokojených respondentů (pouhá 2 %) je také pozoruhodné. Tento výsledek naznačuje potenciální problémovou oblast v rámci Celní správy, kterou by bylo vhodné dále prozkoumat na větším vzorku dat. Většina respondentů udávala jako hlavní problém nedostatek vybavení, kdy celníci fasují taktické vesty i po více než roce služby. Nejsou k dostání všechny velikosti oblečení, drobnější postavy mají velké vesty. Chybí nosiče plátů, chybí taktická výbava pro leváky, chybí výbava do chladnějších období. Dva respondenti uvedli absenci trezoru v autech na převážení dlouhých zbraní. Velké procento respondentů také poukazuje na rychle klesající kvalitu vybavení, oblečení je brzo zaprané,

rukavice roztrhané a nové pomůcky nafasovat nelze. Někteří respondenti uváděli, že jsou tak nuceni k nákupu vybavení na vlastní náklady.

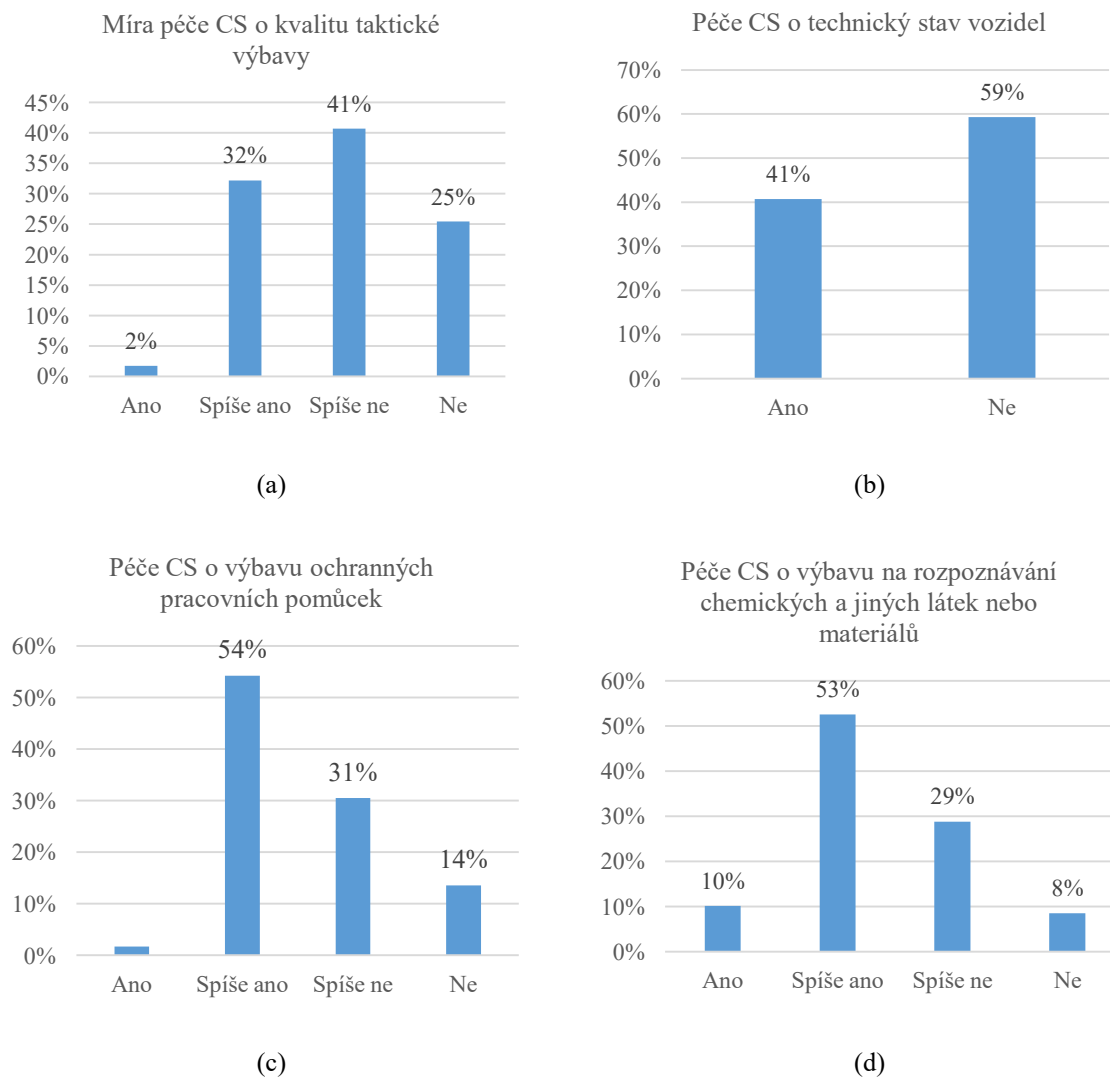
Poukázáno bylo také na absenci některých typů donucovacích prostředků. V případě nutné obrany je tak celník nucen použít střelnou zbraň. I s ohledem na vyhodnocení agrese a fyzického násilí jako největší hrozby (Graf 8), by tasery nebo pepřové spreje byly v mnohých případech dostačující a adekvátní obranný prostředek pro zajištění větší bezpečnosti a komfortu mobilních hlídek.

Podobně byla hodnocena i péče Celní správy o technický stav vozidel Graf 15 (b), kdy 59 % uvedlo, že se Celní správa o služební vozidla dostatečně nestará. 59 % respondentů pak také uvedlo alespoň jeden důvod, který pro ně ve vozidle představuje reálnou hrozbu. Ve specifikacích péče o vozidla se respondenti velmi často shodovali na špatném technickém stavu a stáří vozidel, absenci rychlostních pneumatik, které celníci potřebují, i s ohledem na vyhodnocení pronásledování ujíždějícího vozidla jako druhého nejčastějšího rizikového incidentu (Graf 4). Stávající pneumatiky jsou konstruované do maximální rychlosti 140 km/h a ve většině případů mají ke všemu sjetý vzorek. Velká část respondentů také zmiňovala těžké neukotvené pracovní pomůcky ve vozidle (jako kamera systému EDAZ na sledování dálničních známek apod.), které při dopravní nehodě, nebo jen prudším brždění, mohou způsobit velmi vážná zranění posádky automobilu. Zmiňováno bylo i špatné osvětlení vozidla nebo nedostatek prostředků na pravidelnou údržbu. Několik respondentů se vyjádřilo i k přichycení tabletu KAMSYS na palubové desce u spolujezdce, kvůli které musel být vypínán airbag. Dle mých zjištění byly tyto tablety během vyhodnocování dotazníkového šetření z automobilů v Olomouckém kraji staženy.

Péči o ochranné pomůcky hodnotí respondenti rozporuplně, ale celkový trend je spíše neutrální s mírnou pozitivní tendencí, 54 % respondentů uvedlo u spokojenosti s ochrannými pomůckami možnost „Spíše ano“ Graf 15 (c). Ze zdravotnického materiálu chybí především rukavice, roušky a desinfekce. V oblasti ochranných pracovních pomůcek respondenti poukázali také na problémy s ochrannými brýlemi. Které jsou příliš velké, tudíž padají a nedají se nosit v terénu při manipulaci s chemickými nebo toxickými látkami.

Pozitivně hodnotí celníci i technickou výbavu k detekci chemických a toxických látek Graf 15 (d), 63 % respondentů udává spojenost s kvalitou těchto pomůcek. Respondenti udávají, že stávající technika je účinná při odhalování širokého spektra

zakázaných nebo nebezpečných látek a materiálů. Moderní detekční přístroje často umožňují rychlou analýzu vzorků, což je klíčové pro plynulost celního řízení a minimalizaci zdržení. Celníci také poukazují na pokročilejší detekční přístroje s širším spektrem kvalitnějších testů, například oproti PČR.

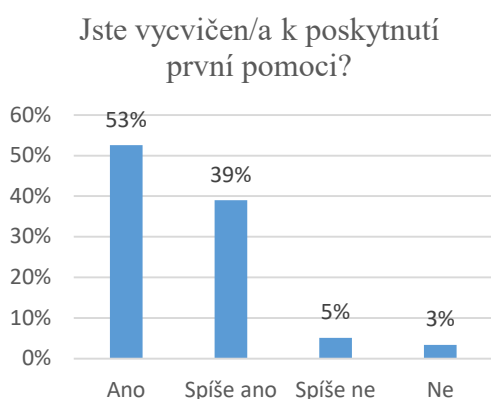
Graf 15 Hodnocení kvality vybavení mobilních hlídek Péče o taktické vybavení (a), Péče o technický stav vozidel (b), Péče o výbavu ochranných pomůcek (c), Péče o výbavu detekce chemických a jiných látek a materiálů (d)
(zdroj: vlastní)

Prostředky a znalosti k poskytnutí první pomoci

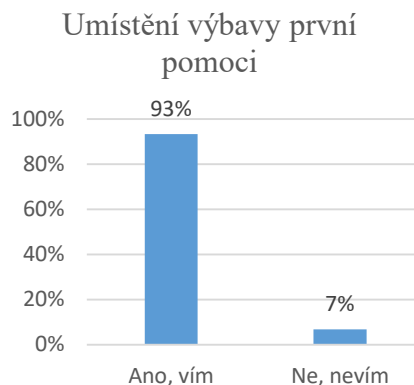
Tato část analýzy se zaměřuje na připravenost respondentů poskytnout první pomoc při dopravních nehodách nebo jiných událostech během výkonu služby. Zkoumá se jak jejich úroveň výcviku, tak dostupnost a znalost umístění potřebného vybavení.

Z dotazníku vyplynulo, že drtivá většina respondentů má znalosti poskytnutí první pomoci. 53 % respondentů si je svými schopnostmi jisto, 39 % pocítuje nedostatky, ale první pomoc je schopno poskytnout. Celkem 8 % respondentů se přiklání k nedostatečným znalostem poskytnutí první pomoci, což může představovat potencionální riziko Graf 16 (a).

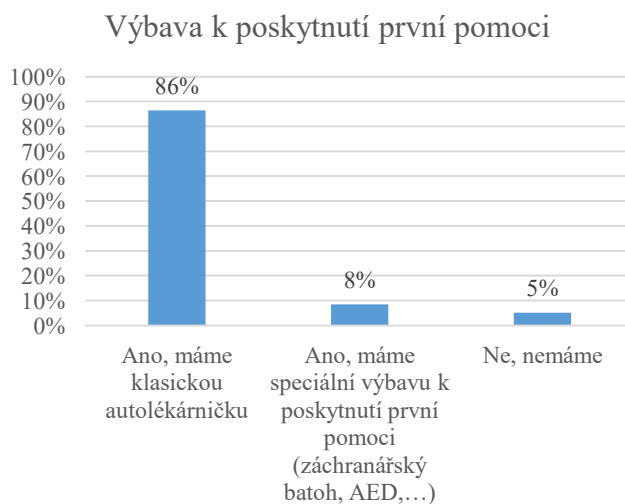
Většina respondentů si je vědoma umístěním zdravotnického vybavení Graf 16 (b), zdravotnické vybavení však ve většině případů představuje jen základní autolékárničku, tento údaj uvedlo 86 % dotázaných. Pouze 8 % uvedlo, že disponují speciální zdravotnickou výbavou jako AED, zdravotnický batoh a podobně Graf 16 (c). Zbylé procento nedisponuje zdravotnickým materiálem vůbec, nebo neví, kde jej hledat. Nedostatečná výbava zdravotnického materiálu byla jednou z nejčastějších připomínek respondentů k výbavě Celní správy. Lékárničky jsou často neúplné a obsahují pouze základní zdravotnický materiál, který je nevhodný pro poskytování první pomoci např. při těžkých autonehodách. Chybí například základní věci jako tlakové obvazy nebo hrudní krytí a turnikety. Několik respondentů dokonce uvedlo, že si turnikety a jiný zdravotnický materiál nakupují z vlastních finančních prostředků.

(a)

(b)

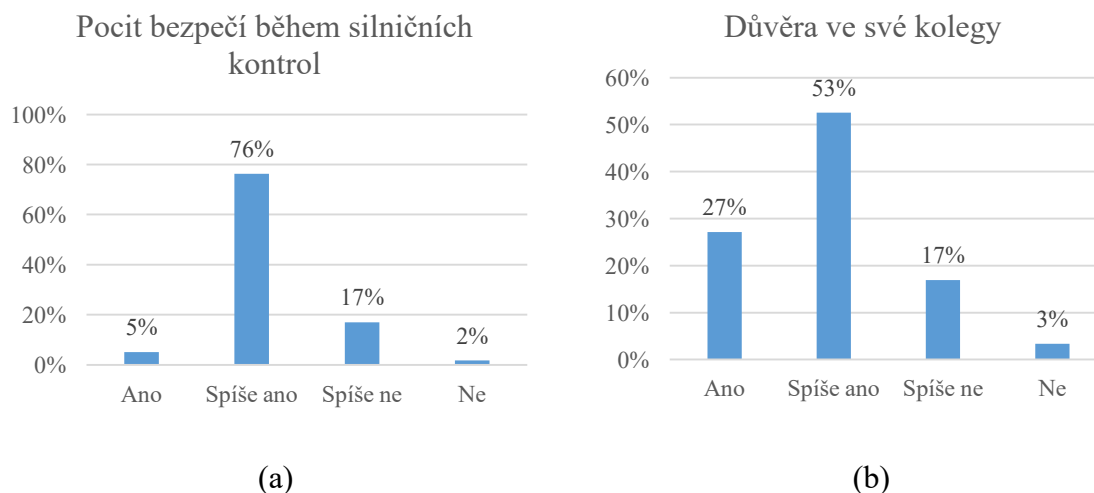
(c)

Graf 16 Hodnocení schopnosti poskytnout první pomoc (a), Znalost umístění zdravotních pomůcek (b), Kvalita výbavy zdravotnického materiálu (c)
(zdroj: vlastní)

Vnímání bezpečnosti a podpory

I přes určité vnímané nedostatky v technickém zázemí a nedostatečném školení a cvičení, se drtivá většina respondentů během vykonávání silničních kontrol cítí bezpečně Graf 17 (a), toto uvedlo 81 % respondentů (76 % „Spíše ano“, 5 % „Ano“). To může být dáno různými faktory, jedním z nich může být míra důvěry ve své kolegy, kdy 80 % respondentů hodnotilo důvěru ve své kolegy pozitivně Graf 17 (b). Dalším nezanedbatelným faktorem může být i četnost, se kterou se respondent setkává s rizikovými faktory (Graf 5). Z předchozích výsledků bylo prokázáno, že četnost, se kterou se celníci setkávají s takovými incidenty, je velmi nízká (47 % uvedlo

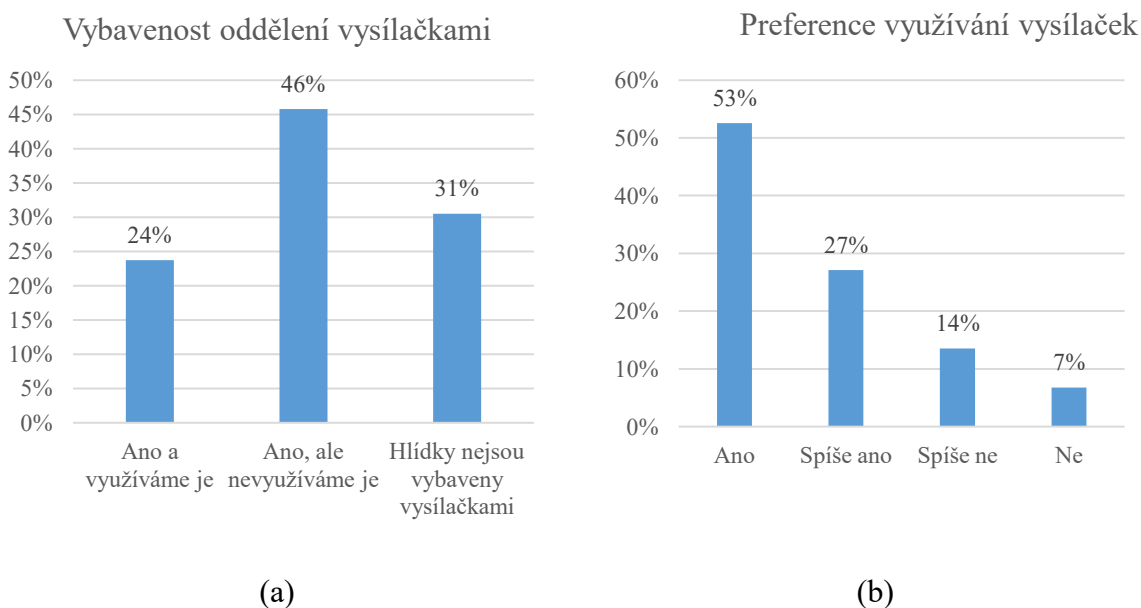
„Zřídka“, 34 % „Občas“). Pokud se celník setkává s takovými situacemi jen velmi zřídka, jeho míra ohrožení může být vnímána jako výrazně nižší.

Graf 17 Hodnocení pocitu bezpečí během provádění silničních kontrol (a), Hodnocení důvěry ve své kolegy (b)
(zdroj: vlastní)

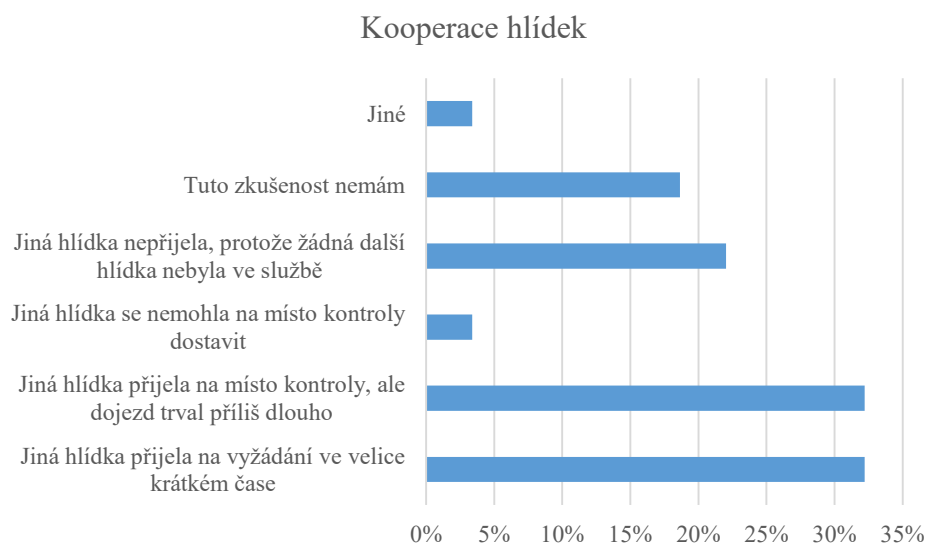
Vysílačky k rychlé komunikace mezi hlídkami využívá pouze 24 % respondentů, 31 % dotázaných uvedlo, že na oddělení vysílačkami vůbec nedisponují Graf 18 (a).

Většina hlídek uvedla, že vysílačky mají, nebo by je chtěli využívat (celkem 80 % respondentů) Graf 18 (b). Je zde velký předpoklad, že pokud jsou hlídky vybaveny vysílačkami a mají dobrou zkušenost s asistencí, cítí se pak bezpečněji. Lze s opatrností tvrdit, že komunikační prostředky, jako vysílačky a rychlá a spolehlivá kooperace s kolegy, mají pozitivní vliv na pocit bezpečí.

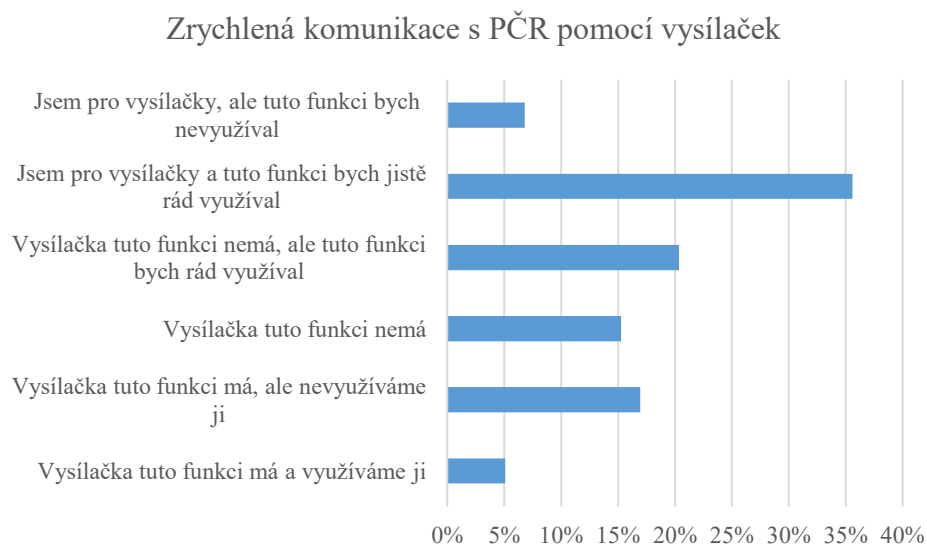

Graf 18 Vybavenost oddělení vysílačkami (a), Preference využívání vysílaček (b)
(zdroj: vlastní)

Relevantní může být i vliv počtu hlídek během služby. Z dat vyplynulo, že průměrný počet hlídek jdou dvě pro denní službu a jedna pro noční výkon. Nedostatek hlídek může vést k delším čekacím dobám na asistenci a tím snižovat pocit bezpečí. Negativní zkušenost s asistencí jiné hlídky potvrdilo 58 % respondentů, přičemž 22 % se asistence nedočkalo vůbec a 32 % muselo čekat příliš dlouho. Pozitivní zkušenost s asistencí má pouze 32 % respondentů (Graf 19). V tomto kontextu je významné, že většina respondentů by uvítala možnost zrychlené komunikace s Policií ČR pomocí vysílaček (Graf 20), což by potenciálně mohlo kompenzovat problémy spojené s nedostatkem vlastních hlídek a zrychlit přivolání pomoci.

Graf 19 Asistence jiných hlídek
(zdroj: vlastní)

Graf 20 Možnost zrychlené komunikace s dispečerským střediskem PČR prostřednictvím vysílaček
(zdroj: vlastní)

4.5 SWOT analýza

SWOT analýza je koncepční nástroj strategického plánování, který má za cíl shromažďovat a analyzovat všechna dostupná data k docílení co největšího možného využití příležitostí a zároveň eliminaci všech hrozeb a negativních dopadů (Půček, 2020).

Využívá k tomu posuzování silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Odtud také plyne její název.

- Strengths (silné stránky)
- Weaknesses (slabé stránky)
- Opportunities (příležitosti)
- Threats (hrozby)

Výsledkem SWOT analýzy je matice silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (Tabulka 5).

Pro účely této práce je stěžejní důkladně pochopit, jak aktuálně Celní správa funguje, jakými disponuje možnostmi a příležitostmi a jaká představuje úskalí, aby následně bylo možné relevantně zhodnotit, s jakými hrozbami se potýká a jak je lze co nejefektivněji eliminovat.

Pro vytvoření analýzy bylo nutné sesbírat co nejvíce relevantních dat. Jako vstupní data posloužily jednak informace získané rešerší dostupných zdrojů, dále pak výsledky dotazníkového šetření mezi příslušníky Celní správy (zejména oddělení mobilního dohledu a oddělení kontrol zpoplatněných komunikací). Využity byly i vlastní zkušenosti získané během dosavadní služby u Celní správy.

Pro efektivní aplikaci SWOT analýzy se každému jejímu aspektu přiřadila bodová hodnota 1 až 5 (1 = málo významné, 5 = významné). Souhrnná skóre jednotlivých kategorií byla následně vizualizována v grafu modelových strategií (Graf 21). Vytvořený vektor v tomto grafu slouží k určení optimálního strategického směřování (Krause, Boukal, Špička, Štamfestová, 2023). Hodnocení jednotlivých kategorií reprezentují tabulky 6 až 9.

Tabulka 5 matice SWOT analýzy

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Analýza interních faktorů, které představují výhody	Identifikace interních faktorů, které představují slabiny a nedostatky
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Analýza externích faktorů, které lze využít ve svůj prospěch, technické pokroky, legislativa a jiné možnosti, které se nabízejí	Analýza externích faktorů, které představují rizika a nežádoucí jevy

(vlastní zpracování, zdroj dat: Půček, 2020)

4.5.1 Silné stránky

Dohlížení na bezpečnost a ochranu: Zejména před ilegálním obchodem, převážením ilegálních látek, přepravě toxických látek a k eliminaci hrozeb spojených s havárií při transportu a uvolnění patogenních, radioaktivních či dalších nebezpečných látek do prostředí. Toho se Celní správa snaží docílit kontrolováním přepravovaného nákladu, jeho uložení a zabezpečení, kontrolování technického stavu vozidla, způsobilosti řidičů nebo kontrolováním původu přepravovaných látek.

Speciální detekční zařízení: Jedná se o velmi sofistikovaná zařízení, která dokáží během chvilky provést chemickou analýzu vzorku. Pomocí analýzy chemického složení dokáže spolehlivě detekovat obrovské škály látek a materiálů. Výrazně zefektivňují práci celníků, jelikož jsou běžnou výbavou vozidel mobilní hlídky a dokáží podat podrobnou zprávu během pár minut přímo v místě silniční kontroly.

Specializované výcviky: Pracovníci mobilního dohledu absolvují několik specializovaných výcviků, jako například specializovaný výcvik řidičů, střeleckou přípravu, kurz profesní sebeobrany nebo speciální kurz na odhalování konstrukčních dutin automobilů a jejich demontáž bez poškození vozidla.

Kvalita instruktorů: Práce kvalitních školitelů s praktickým přístupem k formě a metodice výcviků předá celníkům cenné zkušenosti, které využívají v reálných situacích v terénu. To hraje klíčovou roli nejen v efektivním provádění silničních kontrol, ale také přispívá k včasné detekci a eliminaci rizikových faktorů, které mohou nastat.

Mezinárodní spolupráce: Spolupráce na mezinárodní úrovni, které pomáhá efektivnějším kontrolám. Dostupnost informací napříč státy, propojení informačních systémů a databází usnadňuje přístup k informacím, především také jejich rychlé sdílení.

Legislativní rámec: Zákony České republiky udělují pracovníkům Celní správy poměrně rozsáhlé pravomoci při zastavování a kontrole osob i vozidel. Díky tomu mohou celníci vykonávat svou práci efektivně a důsledně. Na rozdíl od policie je zákon opravňuje zastavit jakékoli vozidlo či osobu i bez uvedení konkrétního důvodu, což představuje výraznou výhodu zejména při provádění namátkových kontrol. Policie může prohlídky osob nebo zavazadel provádět pouze tehdy, pokud existuje zákonný důvod, například předvedení nebo zadržení osoby. I proto policie často žádá Celní správu o součinnost, například při podezření na přechovávání omamných a psychotropních látek, které mohou být ukryté v zavazadlech či vozidlech.

Celníci neprovádí rizikové zákroky: Celníci vykonávající silniční kontroly nejsou primárně povolávání k rizikovým případům, tudíž riziko dostat se do krizové situace není tak vysoké.

Práce v kolektivu: Jako významný aspekt je brána práce v kolektivu. Týmovost, pomoc od kolegů a opora poskytují pracovníkům pilíře pro kvalitní výkon služby a pocit jistoty, které jsou zásadní i pro bezpečné provádění celních kontrol.

Kynologie: Silnou stránkou Celní správy pro zefektivňování silničních kontrol je používání služebních psů při kontrolách vozidel. Služební psi jsou specializovaní na vyhledávání různých druhů přepravovaných látek, jako omamných a psychotropních látek, výbušnin, tabáku či padělaných peněz.

Uniformy: Uniformy samy o sobě působí autoritativně. Celní uniformy jsou navíc podobné policejním a spousta lidí si celníky s policisty plete, což zvyšuje jejich respekt a usnadňuje hladký průběh celních kontrol.

Psychologická podpora: Celní správa poskytuje v některých krajích přístup k psychologickému poradenství, které celníkům pomáhá vyrovnávat se se stresovými situacemi spojenými s výkonem jejich povolání.

Tabulka 6 Hodnocení silných stránek

Silné stránky	body
Zajištění bezpečnosti a ochrany	4 b.
Celně technická laboratoř	3 b.
Specializované výcviky	4 b.
Kvalita instruktorů	3 b.
Mezinárodní spolupráce	2 b.
Legislativa	3 b.
Minimum rizikových zákroků	2 b.
Kolektiv	2 b.
Kynologie	3 b.
Uniformy	1 b.
Psychologická podpora	1 b.
Celkem	28 b.

(Zdroj: vlastní)

4.5.2 Slabé stránky

Kritický nedostatek lidských zdrojů: Kritický nedostatek lidských zdrojů má závažné dopady na výkon služby. V rámci kraje, kde působí dvě oddělení – mobilního dohledu a kontrol zpoplatněných komunikací – vyjíždějí během jedné denní služby z každého oddělení většinou pouze dvě hlídky. Vzhledem k vysoké hustotě provozu a rozsáhlosti teritoria je tak šance na úspěšné zastavení zájmového vozidla velmi nízká. V případě rizikové situace se hlídka často nemá na koho obrátit, protože druhá hlídka je buď příliš vzdálená s dlouhým dojezdem, nebo pro danou službu není vůbec k dispozici.

Nedostatek financí uvolňovaných na provoz motorizovaných hlídek silničního dohledu: Jedná se zejména o nedostatečnou výbavu vozidel, malou nebo žádnou investici do moderního vybavení, špatný technický stav vozidel, nevyhovující pneumatiky, velikost aut nebo málo prostředků na základní údržbu vozidel.

Nedostatečně efektivní komunikace mezi jednotlivými hlídkami: Na odděleních chybí vysílačky, pomocí kterých by jednotlivé hlídky mohly přímo komunikovat s operačním střediskem nebo mezi sebou navzájem, což značně znesnadňuje komunikaci a prodlužuje veškeré úkony.

Nadměrná byrokracie: Nadměrná byrokracie, a s ní spojené množství administrativních úkonů, má za následek značnou časovou dotaci celníků na rutinní pracovní činnosti, což omezuje jejich kapacitu pro jiné, potenciálně důležitější úkoly.

Nízká flexibilita: Chybí moderní výbava, chybí dostatek lidských zdrojů, v případě krizových situací tak hlídka Celní správy nemá možnost na krizovou situaci rychle a efektivně reagovat. V případě nových typů pašování nebo pašování nových látek, Celní správa není schopná rychle a efektivně reagovat, protože musí např. upravit postupy nebo nakoupit nové testovací sady na detekci látky apod. Mezitím na našem území dochází k ilegálním transferům a distribuci, protože Celní správa nemá žádné nástroje, jak tuto činnost zastavit.

Neefektivní koordinace mezi ostatními složkami: Policie, Vojenská policie a jiné složky státní správy mají prakticky totožný cíl, a to ochranu státu a obyvatel. Každá z těchto složek však pracuje zcela odděleně a společně nekooperuje, což snižuje efektivitu všech těchto institucí.

Neflexibilita v oblasti pořizování majetku a nezbytného vybavení: Systém centrálních nákupů a pořizování majetku ve státní správě, typicky charakterizovaný ročními objednávkami a zdlouhavými dodacími lhůtami, vede k situacím, kdy reálné a aktuální potřeby útvarů nejsou adekvátně pokryty. Potřeby oddělení v době podání požadavku na nákup vybavení nebo technických prostředků jsou často odlišné od aktuálních potřeb v době dodání. Nákup základního vybavení je velmi neflexibilní, celníci pak často fasují oblečení, které jim velikostně nesedí, protože žádné jiné aktuálně na skladě není nebo nedostanou vůbec nic. Leváci mají výbavu pro praváky, chybí nosiče plátů atp. Ilustrativním příkladem je nedostatek balistických vest odpovídajících různým tělesným proporcím zaměstnanců. I když je poptávka po vestách velikosti M nebo L, útvar může disponovat pouze nadměrnými velikostmi, které jsou pro převážnou část personálu (například ženy nebo drobnější muže) nepoužitelné. Tato neefektivita nejenže snižuje operativní schopnost celníků, ale potenciálně ohrožuje i jejich bezpečnost.

Klesající kvalita vybavení a oblečení: Na tento problém poukazovala naprostá většina dotazovaných v dotazníkovém šetření a z vlastní zkušenosti musím tento negativní trend potvrdit. Kvalita pořizovaného majetku se s postupem času rapidně snižuje. Fasované uniformy jsou po pár praních seprané a vybledlé, ochranné taktické rukavice se velmi rychle roztrhají. Vzhledem k tomu, že mají rukavice celníka chránit při prohledávání prostorů automobilů například před vpichem injekční stříkačky a podobnými velmi rizikovými incidenty, pak postrádají takové rukavice význam. Rukavice jsou oproti dřívějším modelům navíc velmi tuhé a omezují cit rukou, to značně ztěžuje manipulaci s věcmi během prohlídek.

Obměňování ochranných pomůcek: Nepřiměřená délka stanovené doby použitelnosti ochranných pomůcek je v rozporu s druhem práce a intenzitou používání a jejich kvalitou. Pomůcky jsou nakupovány dle soutěžní ceny, ne kvality, a nebere se při výběru a nákupu ohled na názor lidí, kteří je reálně využívají.

Špatný technický stav vozidel: Vozidlový park, kterým Celní správa disponuje, je zastaralý, často ve špatném technickém stavu. Chybí rychlostní pneumatiky, které jsou nezbytné pro pronásledování ujíždějících vozidel. Stávající pneumatiky mají navíc často nízký profil vzorku. Jelikož Celní správa disponuje s omezenými prostředky na provoz a údržbu aut, opravy, někdy i závažných technických problémů, se oddalují. Chybí také finance na základní údržbu aut. Bezpečnostní riziko představují i těžké neukotvené předměty (zejména technické vybavení) v autech. V autech také chybí trezory na dlouhé zbraně.

Nedostatečné zdravotní vybavení: Většina hlídek disponuje jen základní autolékárničkou. Chybí jakékoli specializované vybavení adekvátní k poskytnutí první pomoci při autonehodách nebo jiných závažných incidentech, ve většině vozidel chybí AED. Několik respondentů v dotazníkovém šetření uvedlo, že jsou tak nuceni si potřebné vybavení nakupovat sami z vlastních zdrojů.

Vybavení do kynologických vozidel: Vozidla psů jsou taktéž nedostatečně vybavená, chybí jim například i výstražná označení. Kynologové zastoupení v dotazníkovém šetření také poukazují na to, že chybí jakékoli prostředky akutní péče pro služební psy.

Chybí osvětlení pro umístění na kontrolních stanovištích: Pokud celníci zastaví vozidlo za zhoršených světelných podmínek, nemají žádné prostředky na to, aby dobře nasvětlili kontrolní stanoviště. Představuje to jednak komplikaci pro kvalitní prohledání vozidel a osob. Především pak omezená viditelnost znemožňuje celníkům plně monitorovat chování kontrolovaných osob, které mohou ve tmě nepozorovaně manipulovat s předměty souvisejícími s celní kontrolou nebo potenciálně nebezpečnými zbraněmi. Osvětlené stanoviště je také lépe viditelné pro projíždějící vozidla a snižuje riziko sražení celníků nebo osob účastných silniční kontroly. To přispívá k celkovému zvýšení bezpečnosti silničního provozu v daném úseku.

Velké a drahé vybavení: Přestože bohaté a drahé vybavení je silnou stránkou Celní správy, v praxi bývá při používání mobilními hlídkami problematické. Vybavení je totiž

rozměrné, těžké a vozidla mu nejsou uzpůsobena. Často tak ve vozidlech není vůbec ukotvené a představuje velkou bezpečnostní hrozbu. Vybavení také ve většině případů není pojištěné.

Počet vybavení: Speciální technika není k dispozici pro každou hlídku, což znamená, že vybavení jednotlivých hlídek se liší i v rámci jednoho oddělení. Tento problém se ještě prohlubuje rozdíly mezi různými odděleními v krajích i odděleními napříč republikou, kde může docházet k výrazným nesouladům v dostupnosti a kvalitě vybavení. To může negativně ovlivnit efektivitu, jednotnost a plynulost silničních kontrol na různých územích.

Nedostatek informací: Při lustraci osoby se celníci nedostanou k údajům o trestní minulosti kontrolovaných osob. Při větším množství informací k dotyčné osobě by mohli lépe předpovídat chování, adekvátně vyhodnotit rizikovost situace a včas na ni reagovat.

Přístup některých kolegů: Nízké pracovní nasazení, demotivace a nesprávné personální zařazení mohou negativně ovlivnit celkový výkon týmu. Někteří pracovníci jsou nevhodně přiřazeni na pozice, které neodpovídají jejich schopnostem a předpokladům, což může vést nejen k nižší efektivitě a nespokojenosti ve výkonu služby pro jednotlivce, ale negativně ovlivní i ostatní členy hlídky, případně celého oddělení. Nekompetentní lidé s nízkými předpoklady pro výkon, nízkým rozhodováním, špatným úsudkem a taktickými dovednostmi představují bezpečnostní riziko nejen pro sebe samotné, ale také ostatní členy hlídek, kteří jsou na sobě při výkonu vzájemně závislí. Musí si důvěřovat a kooperovat.

Zaměření na výslednost: Celní správa se zaměřuje spíše na výslednost než bezpečnost. Což v některých pracovních vzbuzuje pocit nezájmu stran nadřízených o jejich bezpečnost a komfort při službě a demotivuje je to v jejich pracovním nasazení.

Neefektivní komunikační vybavení: Současný stav komunikace přes služební telefon je zcela nevyhovující. V případě ohrožení hlídky je vytáčení v telefonu zdlouhavé. V mnoha případech je obtížné se vůbec dovolat operačnímu důstojníkovi nebo jiné hlídce v terénu, což zabírá příliš mnoho času, který hlídka v daný moment nemá. Ve většině případů služebním telefonem ani není vybavena každá hlídka na oddělení.

Finanční ohodnocení: Práce celníků je finančně špatně ohodnocená, což může vést k odchodu kvalitních pracovníků a demotivaci stávajících zaměstnanců. V případě nízkého platového ohodnocení také hrozí trend velké obměny pracovníků a odchodu velkého množství zkušených celníků. Služebně mladé a nezkušené oddělení představuje hrozbu,

jelikož mladším kolegům nemá kdo předávat cenné zkušenosti a usměrňovat jejich horlivost v terénu, která může nést riziko úrazu nebo vzniku kolizních situací.

Absence školení s nácvikem reálných situací při kontrolách: Pokud celníci nejsou pravidelně školeni v modelových situacích, může tlak a stres během zákroku vést ke špatnému vyhodnocení situace, neprofesionálnímu vystupování, zkratovitému jednání, podcenění situace nebo neadekvátnímu použití síly. To má za následek bezpečnostní riziko všech zúčastněných osob.

Tabulka 7 Hodnocení slabých stránek

Slabé stránky	body
Nedostatek lidských zdrojů	4 b.
Nedostatek financí	4 b.
Neefektivní komunikace mezi hlídkami	3 b.
Nadměrná byrokracie	2 b.
Nízká flexibilita	3 b.
Neefektivní koordinace mezi ostatními složkami	4 b.
Pořizování majetku	5 b.
Klesající kvalita vybavení	3 b.
Nedostatečná obměna vybavení	3 b.
Špatný technický stav vozidel	4 b.
Zdravotnické vybavení	3 b.
Vybavení kynologických vozidel	2 b.
Osvětlení kontrolních stanovišť	4 b.
Velikost a cena vybavení	2 b.
Počet vybavení	3 b.
Nedostatek informací	4 b.
Přístup kolegů	2 b.
Důraz na výslednost	2 b.
Neefektivní komunikační vybavení	3 b.
Finanční ohodnocení	2 b.
Absence praktických školení	5 b.
Celkem:	67 b.

(Zdroj: vlastní)

4.5.3 Příležitosti

Spolupráce s ostatními bezpečnostními složkami: Z externích faktorů, které by Celní správa mohla využít, se jako nejzajímavější jeví spolupráce s jinými složkami bezpečnostních sborů, zejména s Policií ČR. Policie, zejména pak prvosledové hlídky, je speciálně vybavena na zvládání krizových situací, policisté se účastní speciálních výcviků,

a školení a jejich počty i pokrytí jsou mnohonásobně vyšší, než je tomu u mobilních hlídek dohledu Celní správy. Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. upravuje právo Celní správy požádat o součinnost Policii ČR, v praxi ale tato spolupráce příliš nefunguje. Jedním z možných důvodů je chybějící komunikační kanál. Při zavedení radiostanic, které by disponovaly funkcí zrychlené komunikace s operačním střediskem PČR, by se významně snížila dojezdová doba a pracovníci Celní správy by se během svého výkonu cítili bezpečněji. Zároveň by se tímto eliminoval problém s nedostatkem pracovníků celních hlídek.

Moderní technologie: Obrovská příležitost tkví i ve využívání moderních a efektivních software vybavení, jako například programy a aplikace, které dokážou skenovat projíždějící vozidla a na základě dat z databáze vyhodnocovat ta, u kterých je velká pravděpodobnost nějakého nedostatku. Například EU Customs Risk Management System (CRMS) systémy k identifikaci a hodnocení potencionálních rizik, navržený Evropskou unií. Na úrovni mobilních hlídek se nevyužívají, ovšem při zavedení těchto technologií pro účely silničních kontrol by mohly výrazně zvýšit přesnost celních kontrol, jelikož by vytipovávaly zájmová vozidla, zároveň by velmi urychlily práci Celní správy. Po propojení s mobilními aplikacemi nebo jinými přenosnými zařízeními, by umožnily celníkům předběžnou analýzu rizik na místě. Každému kontrolovanému vozidlu by byla přiřazena „riziková známka“ na základě údajů z databáze, jako historie obchodních partnerů, typ zboží, země původu nebo varování o podezřelých aktivitách (European Commission, 2025). Dále by bylo možné využít umělé inteligence pro odhalování ilegálních aktivit, zavedení dronů a robotů do mobilních jednotek, které by dokázaly bezkontaktně prohledávat náklad a prostory automobilů, značně by se tak snížil kontakt pracovníků s potenciálně nebezpečnými látkami, a tak i riziko kontaminace, nákazy či otravy, či jiného bezpečnostního rizika při manipulaci. Dále pak zavedení ultrazvukových přístrojů, které by velmi zefektivnily práci celníků.

Práce s veřejností: Zvýšit povědomí široké veřejnosti o práci Celní správy a jejích přínosech. Vynaložit úsilí na zlepšení vnímání pracovníků Celní správy širokou veřejností by mohlo vést k minimalizaci vyhrocených situací při celních kontrolách.

Dobrá místní znalost: Příležitost tkví v dobré znalosti prostředí, kdy mají celníci výhodu například při ujíždění vozidla nebo při výběru místa pro odstavení a kontrolu vozidla.

Zakoupení paralyzérů: Hlídky Celní správy jsou často vybaveny pouze střelnými zbraněmi, jako jediným donucovacím prostředkem. V případě napadení hlídky, nebo

jiného ohrožení spojeného s agresí, jsou nuceni rovnou použít hrozby namířenou střelnou zbraní, což sebou nese obrovská bezpečnostní rizika na obou stranách. Agresor může být ozbrojený a situace může velmi rychle eskalovat ke střelbě. Ve stresových situacích navíc hrozí selhání, například v důsledku nedostatečné střelecké přípravy či neadekvátního vyhodnocení situace, což může vést k nechtěnému použití zbraně, kterému by bylo možné předejít. Použití střelné zbraně je navíc v některých situacích, například napadení hlídky řidičem pod vlivem OPL, zcela nepřiměřené. Zavedení alternativních donucovacích prostředků, jako paralyzéry, by mohlo zvýšit pocit bezpečí celníků, snížit riziko zbytečné eskalace násilí a poskytnou širší možnosti reakce v krizových situacích.

Specializovaná školení a výcviky zaměřené na krizové situace: Provádění častých školení formou modelových situací zaměřených na reálné krizové scénáře, se kterými se můžou celníci běžně setkat.

Obměna instruktorů: Pravidelná obměna instruktorů, například zapojením specialistů z jiných krajů, kteří využívají odlišné metodiky a postupy a mají zkušenosti s jinými situacemi a typy hrozeb. Tato diverzita přístupů by pomohla k lepší přípravě příslušníků Celní správy k řešení krizových situací.

Zvýšení počtu kontrolních stanovišť: Příležitost tkví ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic (dále jako „ŘSD“) a při výstavbě a renovaci komunikací budovat nové odstavné plochy. Pro snazší orientaci hlídek by také bylo vhodné zavést systém značení těchto míst. Zvýšení počtu vyhrazených ploch pro bezpečné odstavení vozidla by výrazně zvýšilo bezpečí hlídky, kontrolovaných osob i ostatních účastníků provozu na frekventovaných komunikacích.

Práce nadřízených pro své podřízené: Přístup vedoucích pracovníků má na fungování hlídek významný vliv, který bývá často opomíjen. Vedoucí, zejména jeho přístup k vedení, ovlivňuje fungování a morálku celého oddělení. Vedoucí by neměl plnit pouze roli kontrolora nebo administrativního pracovníka, především by měl fungovat jako zprostředkovatel požadavků, potřeb a podnětů svých podřízených směrem k vyššímu vedení. Vedoucí má tedy možnost iniciovat změny pro odstranění neefektivních procesů, a tím vytvářet co nejlepší pracovní podmínky pro oddělení, ale také významně přispět ke zlepšení fungování celé Celní správy.

Vybavení všech hlídek vysílačkami: Zavedení moderních komunikačních prostředků s přímým spojením by odstranilo problém stávající neefektivní komunikace. Vysílačky se

umísťují přímo na taktickou vestu a umožňují okamžité spojení s operačním důstojníkem a ostatními hlídkami v terénu stisknutím jediného tlačítka. Tato forma komunikace je tak velmi rychlá, spolehlivá a proveditelná za každé situace, jelikož má celník při komunikaci volné ruce a je akceschopný. Na vysílačkách lze také nastavit funkci zrychlené komunikace s operačním střediskem PČR a v případě opravdu naléhavých situací komunikovat ve vteřině přímo s ním.

Kvalitnější výstroj a obuv: Zajištění kvalitnějšího výstroje a obuvi může významně zlepšit výkon a komfort během služby. Současné vybavení, zejména obuv a ochranné oděvy, někdy neodpovídají specifickým požadavkům práce v terénu a klimatickým podmínkám, což může vést k únavě, zraněním nebo ztrátě efektivity při dlouhodobém nasazení. Kvalitní taktické vybavení může také poskytnout vyšší ochranu proti nárazům, střepům, toxickým a nebezpečným látkám apod.

Lepší financování Celní správy: Veškeré popsané problémy a příležitosti pro Celní správu jsou závislé na finanční dotaci. Lepší financování by vedlo k modernizaci Celní správy, lepší technické vybavenosti, zajištění personálních rezerv, adekvátního vybavení, vyššího počtu výcviků a dalších faktorů klíčových pro kvalitní výkon služby a zajištění co nejlepších pracovních podmínek s důrazem na eliminaci rizik pro své zaměstnance.

Školení krizové komunikace: Základy krizové komunikace jsou klíčové pro vykonávání této profese, zejména při jednání s lidmi. Celník by měl být schopný vést kontrolu takovým způsobem, aby dokázal situaci uklidnit a vyhnul se zbytečné eskalaci konfliktu. Měl by jednat v souladu s etikou, která souvisí s jeho postavením a vždy dodržovat stanovené postupy. Respektování práv kontrolovaných osob a udržování slušného chování a důstojného vystupování jsou klíčové. Celník by měl umět zachovávat klidnou hlavu, jednat tak, aby předcházel zbytečným konfliktům a eskalacím situací, a to i při zvýšené zátěži v krizových situacích.

Tabulka 8 Hodnocení příležitostí

Příležitosti	body
Spolupráce s jinými bezpečnostními složkami	4 b.
Moderní technologie	4 b.
Práce s veřejností	3 b.
Dobrá místní znalost	3 b.
Zakoupení paralyzérů	4 b.
Školení zaměřené na krizové situace	5 b.
Obměna instruktorů	3 b.
Zvýšení počtu kontrolních stanovišť	3 b.
Práce nadřízených	4 b.
Vysílačky	3 b.
Kvalitnější výstroj a obuv	2 b.
Uvolňování více peněz	5 b.
Školení krizové komunikace	4 b.
Celkem	47 b.

(Zdroj: vlastní)

4.5.4 Hrozby

Nebezpečí dopravních nehod: Z důvodu velmi silného provozu, kdy celníci často velmi obtížně vyhledávají místa k bezpečnému zastavení a kontrole vozidla, nebo k ujiždění zájmového vozidla a jeho pronásledování. Provádění kontrol na frekventovaných silnicích nebo dálnicích vystavuje celníky nebezpečí jedoucích vozidel. Správné umístění a bezpečnostní protokoly jsou zásadní pro zmírnění tohoto rizika.

Způsob zastavení kontrolovaných vozidel: Při zastavování vozidla je vozidlo Celní správy vepředu, celníci tak nemají po celou dobu možnost vizuálního kontaktu. Tato situace může být značně nebezpečná, protože posádka vozidla má dostatek času a prostoru na manipulaci s nelegálními látkami nebo zbraněmi. Pokud v této době některá z osob vytáhne zbraň, celníci si této manipulace nemusí všimnout.

Agresivní chování řidičů: V některých případech se mohou řidiči během kontroly cítit ohroženi nebo nespravedlivě cíleni. To může vést ke konfrontačním situacím, které mohou přerůst ve verbální nebo dokonce fyzické konfrontace nebo použití zbraní.

Zapojení do trestné činnosti: Celníci se mohou setkat s osobami zapojenými do pašování drog, zbraní nebo jiného nelegálního zboží. Tyto situace mohou být nepředvídatelné

a potenciálně nebezpečné, protože pachatelé se mohou uchýlit k násilí, aby se vyhnuli dopadení.

Expozice nebezpečných látek: Jednou z hrozeb při silničních kontrolách je expozice nebezpečným látkám, které mohou představovat vážné zdravotní riziko. Některé látky nemusí být pozorovatelné smysly (zrak, čich) nebo se projevují až po delší době působení, což ztěžuje správnou detekci a následnou reakci celníků na expozici těmto látkám. Tento "tichý zabiják" vyžaduje, aby celníci byli vybaveni nejen správnými přístroji, ale i potřebnými znalostmi nebezpečných a toxických látek pro ochranu vlastního zdraví.

Neznámá situace: Každá kontrola představuje jedinečný scénář. Celníci se nemusí dostat k informacím o pozadí řidiče nebo cestujících, což může zvýšit riziko neočekávaného chování nebo skrytých hrozeb.

Nedostatečné software vybavení: Celníci nemají přístup ke všem informačním zdrojům a databázím. Tudíž se mohou vystavit riziku konfrontace se značně nebezpečnými osobami či nebezpečným přepravovaným nákladem, aniž by na tuto situaci byli řádně připraveni. Chybí vlastní aplikace na kontrolu pravosti dokladů. Využívá se volně stažitelná aplikace z internetu, kde existuje možné riziko zneužití citlivých dat.

Nedostačující technický stav vozidel: Vozový park Celní správy je zastaralý, některá vybavení automobilů navíc představují bezpečnostní hrozby při autonehodě, například tablet, který je umístěn na palubní desce před spolujezdcem, a proto je nutné vypnout airbag.

Vysoká úroveň stresu a psychické námahy: Povaha práce může vést k vysoké úrovni stresu. Celníci musí zůstat ve střehu a rychle se rozhodovat dle aktuální situace často pod velkým tlakem, což může s postupem času vést k psychickým potížím a nemocem, případně rozvinout jiné onemocnění.

Nedostatky v připravenosti na poskytnutí první pomoci a nedostatečná výbava zdravotnického materiálu: Tyto aspekty představují potenciální riziko v případě mimořádných událostí. S ohledem na četnost incidentů, kdy jsou hlídky svědky dopravních nehod, je správné poskytnutí první pomoci důležitá dovednost, kterou by měl ovládat každý příslušník hlídky. Problematické je také omezené vybavení zdravotnickým materiálem v autech.

Zmatkování řidičů při zastavování vozidel: Řidiči často při stahování vozidla z dálnice za účelem silniční kontroly zmatkují, nevědí, co mají dělat, zastavují na dálnici, prudce snižují rychlost, a takto vznikají velmi nebezpečné situace.

Nízká četnost rizikových situací: Ačkoli je nízká četnost rizikových událostí veskrze příznivý jev, paradoxně může mít pro celníky velmi negativní důsledky. Tím, že se celníci s nebezpečnými situacemi setkávají pouze zřídka, nemusí být dobře připraveni na správnou a včasnou reakci. Pokud se nějaký takový scénář přece jen objeví, může vést k dlouhým reakčním dobám, nesprávnému vyhodnocení situace, nesprávnému postupu a zbytečné eskalaci problému.

Zvyšující se agrese ve společnosti: V posledních letech je patrný trend nárůstu agresivního chování. Rostoucí frustrace obyvatelstva, polarizace společnosti, vliv médií a sociálních sítí, šíření dezinformací a celková nedůvěra vůči institucím a pocit šikany ze strany celníků vedou k častějším verbálním i fyzickým útokům vůči hlídkám.

Terorismus: Ačkoli celníci zřejmě nepředstavují primární cíl útoku, mohou se při silniční kontrole dostat do kontaktu s těmito lidmi a zde již hrozí velmi vysoké bezpečnostní riziko. Kontrolované osoby se mohou pokusit o útěk nebo hlídku napadnout. Útočník může být ozbrojený a ve stresu z odhalení v případě skrytého převozu zbraní, výbušnin a jiného ilegálního zboží.

Ozbrojený pachatel: Setkání se s ozbrojeným pachatelem představuje velmi nebezpečnou situaci, při které hraje roli moment překvapení. Reakce na ni se vymyká standardním postupům, jelikož je nutná okamžitá aktivní sebeobrana. Tyto situace jsou nepředvídatelné, velmi rychle eskalující a jsou doprovázeny velmi vysokými riziky ohrožení života a zdraví osob, jak kontrolujících, tak kontrolovaných.

Nedostatečná střelecká příprava příslušníků: Nedostatečná střelecká příprava představuje v oblasti reakce na krizové situace velké riziko. Když se celník dostane do závažné situace, kdy je nutné použít střelnou zbraň k obraně nebo v případě ohrožení života, je nutné, aby se zbraní uměl řádně manipulovat a byl si ve střelbě jistý. Znal postupy, například varovný výstřel, střelení do bezpečného prostoru, střelení na pachatele tak, aby ho pouze odzbrojil nebo zranil, ne usmrtil. Především, aby se předešlo zranění nezúčastněných, v ideálním případě i těch zúčastněných, osob nebo kolegů.

Nevěnování dostatečné pozornosti potenciálním hrozbám: To, že v podmínkách České republiky nejsou krizové situace běžné, neznamená, že k nim nemůže dojít. Postupně

napětí a vývoj ve společnosti navíc předpokládá navyšující se trend výskytu takových situací.

Tabulka 9 Hodnocení hrozeb

Hrozby	Body
Dopravní nehody	4 b.
Způsob zastavování vozidel	3 b.
Agresivní chování řidičů	4 b.
Zapojení do trestné činnosti	3 b.
Expozice nebezpečným látkám	3 b.
Neznámá situace	5 b.
Nedostatečné software vybavení	4 b.
Technický stav vozidel	4 b.
Stres a psychická zátěž	2 b.
Nedostatky v poskytnutí první pomoci	4 b.
Zmatkování řidičů při zastavování	5 b.
Nízká četnost rizikových incidentů	3 b.
Zvyšující se agrese ve společnosti	3 b.
Terorismus	2 b.
Ozbrojený pachatel	3 b.
Nedostatečná střelecká připravenost	3 b.
Nevěnování pozornosti hrozbám	4 b.
Celkem	59 b.

(Zdroj: vlastní)

4.5.5 TOWS matice

TOWS matice je rozšířením SWOT analýzy. Kombinuje faktory vyhodnocené ve SWOT analýze a pomocí nich generuje jednu ze čtyř strategických možností vývoje.

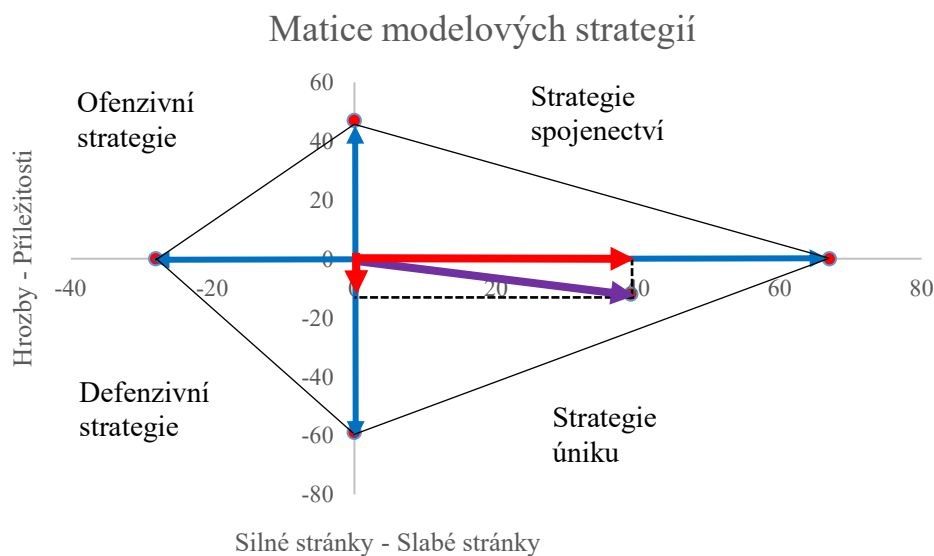
- SO (ofenzivní strategie) – využívá silných stránek organizace a interních předností k získání výhody
- ST (defenzivní strategie) – využívá silných stránek k minimalizaci rizik a negativních dopadů nežádoucích událostí, snaží se odvrátit hrozby
- WO (vylepšovací strategie) – snaží se překonat slabé stránky využitím potenciálů a příležitostí
- WT (úsporné strategie) – minimalizuje slabé stránky a snaží se co nejvíce eliminovat hrozby

Na základě získaného bodového hodnocení jednotlivých kategorií (silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby) nanáší tato data do grafu jako prostorově orientované úsečky. Kladné hodnoty osy y reprezentují příležitosti, záporné hodnoty hrozby. Kladné hodnoty osy x reprezentují slabé stránky, záporné hodnoty silné stránky. Dílčí vektory se vypočítají pomocí vzorce:

$$\text{vektor na ose } x = \text{slabé stránky} - \text{silné stránky},$$

$$\text{vektor na ose } y = \text{příležitosti} - \text{hrozby}$$

V Graf 21 jsou tyto dílčí vektory znázorněny červenou barvou. Výsledný vektor je výsledkem součtu těchto vektorů a je znázorněn fialovou barvou. Směr výsledného vektoru a kvadrant, ve kterém se nachází, pak slouží k vyhodnocení vhodné modelové strategie pro efektivní působení Celní správy.

Graf 21 Matice modelových strategií
(zdroj: vlastní)

Z matice modelových strategií (Graf 21) vyplývá doporučení řídit se WT strategií. To pro Celní správu znamená zaměřit se na minimalizaci a maximální odstranění slabých stránek s cílem snížit zranitelnost vůči hrozbám. Zároveň by měla aktivně vyhledávat spolupráci s ostatními bezpečnostními složkami pro efektivnější společné čelení těmto hrozbám.

5 NÁVRH OPATŘENÍ PRO REDUKCI HROZEB PŘI PROVÁDĚNÍ KONTROL V OBLASTI SILNIČNÍ PŘEPRAVY PŘÍSLUŠNÍKY CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

- A. **Lepší softwarové vybavení:** Jedním z možných způsobů, jak eliminovat hrozby, kterým jsou příslušníci Celní správy vystaveni, je zaměření se na včasnou detekci a předcházení vzniku rizikových situací. K tomu by mohlo napomoci zavedení moderních technologií. Tato data vyplynula jak z dotazníkového šetření mezi pracovníky celní správy, tak z vypracované SWOT analýzy. Zavedením softwarového vybavení mezi hlídky dohledu, které bude shromažďovat data nejen z českých databází, ale především ze všech dostupných zahraničních zdrojů a na základě pokročilých algoritmů či algoritmů umělé inteligence, budou vyhledávat cílová vozidla, jednak mnohonásobně zefektivní práci hlídek dohledu, především ale dopředu upozorní na vozidla či osoby, které by mohly představovat hrozby. Před samotným zastavením tak získají dostatek času přivolat na pomoc jiné hlídky, případně hlídky policie a co nejlépe se na danou situaci připravit. Tyto systémy navíc umožní provádět selektivní a cílené kontroly, čímž se výrazně zvýší úspěšnost odhalení nelegálních aktivit, zároveň budou maximálně šetřit čas a prostředky.
- B. **Četnost a kvalita výcviků:** Pokud prevence selže a celník se dostane do rizikové situace, měl by být schopen ji včas rozpoznat a adekvátně na ni reagovat. Z dotazníkového šetření i následné SWOT analýzy vyplynulo, že připravenost celníků na rozpoznávání a zvládání krizových situací je velmi nízká. Větší frekvence specializovaných výcviků, především pak přepracování stávajících osnov a metodik výcviků, je pro zajištění bezpečnosti celníků nezbytná.
- C. **Kooperace s ostatními bezpečnostními složkami** S problematikou zajištění bezpečnosti úzce souvisí i zvýšení kooperace s jinými bezpečnostními složkami. K tomuto by výrazně napomohlo vybavení hlídek mobilními radiostanicemi, které jsou při komunikaci mezi ozbrojenými složkami klíčové, jelikož propojují veškeré nasazené síly. I s ohledem na skutečnost, že všechny tyto složky mají společný primární cíl, a to ochranu státu a života a zdraví obyvatel, by zavedení konkrétních kroků oficiální spolupráce bylo velmi přínosné. V současné době jistá spolupráce funguje, například při akcích zaměřených na omamné a psychotropní látky, ale

pouze ve velmi omezené míře. Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. sice uděluje celníkům právo v krizových situacích požádat policii o pomoc, legislativní rámec je ovšem velmi obecný a explicitně nevymezuje jaké konkrétní povinnosti Policii ČR vůči Celní správě má (Šteinbach, Šlesinger, Zimmermann, Bílek a Hlaváčová, 2024).

- D. **Společné výcviky s útvary Policie ČR:** Pro co nejvyšší míru efektivní spolupráce by bylo vhodné pořádat společné výcviky s útvary Policie ČR a vyzkoušet si taktiku a koordinaci v praxi. Napomohlo by to nejen koordinaci spolupráce v místě zásahu, ale také obecně lepší připravenosti na krizové situace příslušníků Celní správy.
- E. **Efektivní náborová kampaň:** K redukci hrozeb by taktéž mohla přispět efektivnější náborová kampaň, která by cílila na využívání moderních technologií, tím by tato práce mohla pro nové uchazeče působit atraktivněji. Současný počet příslušníků dohledu je zcela nedostačující a při jakékoli kolizní situace se hlídka nemá na koho obrátit. V současném systému komunikace s policií nefunguje vůbec nebo je velmi pomalá a neefektivní.
- F. **Myšlenka znovuzavedení hraničních kontrol:** Se vstupem České republiky do Evropské Unie v roce 2004 došlo k otevření hranic a zrušení všech hraničních kontrol, což přineslo řadu výhod, mimo jiné volný pohyb osob a podporu ekonomiky díky volné přepravě zboží. Z hlediska celních kontrol ovšem k velkému propadu efektivitu práce celníků. Myšlenka znovuzavedení celních hraničních kontrol je sice kontroverzní, ale není zcela lichá, obzvláště při aktuálním personálním stavu. Koncentrace většího počtu pracovníků na hraniční přechody by umožnila efektivnější provádění kontrol, zároveň by bylo možné využití většího množství specializovaného vybavení, jako již zmíněné drony, rentgeny, přítomnost mobilní laboratoře atd. Většina hrozeb při silničních kontrolách, jako terorismus, rozsáhlé migrační vlny, spojené s teroristy, extremisty, organizovaným zločinem, včetně pašeráků se zbraněmi, hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita, ekologické havárie, zavlčení a přenos nakažlivých a smrtelných chorob, se řadí mezi nejzávažnější hrozby pro Českou republiku. Omezený počet celních hlídek dohledu je přitom schopen zachytit pouze minimální část těchto hrozeb. Aktuální trend pozitivních záchytů se přitom z důvodu personálních nedostatků a nedostatečného vybavení hlídek neustále

snižuje. Například dle Statistiky kontrol státního odborného dozoru v silniční dopravě za rok 2022 bylo provedeno v roce 2022 celkem 35 kontrol přepravy nebezpečných věcí s 13 pozitivními záchyty. V roce 2015 jich proběhlo 331 s 44 kontrolami, u kterých bylo zjištěno pochybení. Konkrétní počty pro mobilní dohled se nepodařilo dohledat (Celní správa ČR, 2025). S ohledem na aktuální politickou situaci ve světě se přitom riziko těchto hrozeb neustále zvyšuje.

6 DISKUZE DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

Tato kapitola syntetizuje celková zjištění vyplývající z dotazníkového šetření, provedené SWOT analýzy a navržených řešeními k eliminaci identifikovaných hrozeb. Cílem této části je komplexně zhodnotit současný stav, identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, a diskutovat o efektivitě navržených opatření pro zvýšení bezpečnosti a efektivity práce celníků při silničních kontrolách.

Ačkoli krizové situace, se kterými se setkávají celníci, nejsou tolik časté, většina respondentů uvádí, že k nim dochází „Zřídka“ (47 %) nebo „Občas“ (34 %), ojedinělost těchto incidentů paradoxně zvyšuje jejich závažnost. Pro celníky pak představuje novou překvapující zkušenost, jejíž následky mohou být fatální. Zkušenosti respondentů s konkrétními rizikovými situacemi ukazují, že nejčastěji se celníci setkávají s dopravními nehodami (68 %) a ujížděním vozidel (59 %). Významnou četnost vykazuje také nebezpečné chování řidičů a kontrolovaných osob (51 %). Naopak, k nejméně častým incidentům patří napadení hlídky (3 %) a kategorie „Jiné“ (5 %), zahrnující například pracovní úrazy, verbální agresí či nálezy nelegálního zboží.

Subjektivní vnímání závažnosti jednotlivých rizikových faktorů bylo analyzováno pomocí několika metod. První metoda hodnocení dle průměrného pořadí vyhodnotila jako největší riziko fyzickou agresi a násilí (průměr 2,51), zatímco nejméně rizikovým se jevil tlak a stres z rychlého rozhodování (průměr 6,71). Pro zohlednění případných odlehklých hodnot byla provedena analýza pomocí mediánu, která poskytuje robustnější pohled na střední tendenci hodnocení. Ta přinesla například zjištění, že průměrné hodnocení dopravních nehod jako rizikového faktoru bylo umístěno na 5. místě, při použití hodnocení za pomocí mediánu byly vyhodnoceny jako 2. nejrizikovější z devíti uvedených hrozeb. Poslední metodou bylo zjištění frekvence umístění jednotlivých rizikových faktorů na prvním místě, což opět prokázalo fyzickou agresi a násilí, druhé nejčetnější riziko umístěno respondenty na první místo bylo riziko dopravních nehod. Hrozba pašování zbraní nebyla jako nejrizikovější faktor zvolena ani jedním respondentem.

Hodnocení kvality výcviků přineslo především tato zjištění:

Nedostatečná kvalita školení na krizové situace: 56 % respondentů hodnotí kvalitu školení zaměřených na rozpoznávání a řešení krizových situací jako nedostačující. To je zásadní zjištění vzhledem k potenciálně fatálním následkům krizových situací.

Neprůkazná četnost školení: Rovnoměrné zastoupení odpovědí ohledně četnosti kurzů a školení znemožňuje vyvození jednoznačných závěrů o tom, jak často jsou celníci školeni. Subjektivní vnímání četnosti a potenciální problémy s formulací otázky naznačují nekonzistentnost v poskytování školení.

Velmi nízká připravenost na rozpoznávání a řešení rizikových situací: Pouhá 3 % respondentů se cítí dobře připraveno po absolvování nástupního celního kurzu. Drtivá většina (78 %) se cítí nepřipraveně.

Zhoršení vnímané připravenosti s praxí: Většina respondentů (46 %) hodnotí svou aktuální připravenost hůře než po nástupním kurzu, přičemž průměrné zhoršení je téměř o půl kategorie. To naznačuje, že nástupní kurzy nemají trvalý efekt a průběžné vzdělávání je nedostatečné.

Nedostatečné školení na detekční techniku více než polovina respondentů (54 %) vnímá školení k ovládnutí techniky pro detekci chemických a jiných látek jako nedostatečné a značná část z nich (14 %) byla školená na vybavení, které reálně nepoužívá. Tento fakt nejen snižuje efektivitu práce celníků při odhalování nebezpečných látek, ale také zpochybňuje efektivitu vynaložených prostředků na školení a nákup vybavení. Možnou příčinou tohoto stavu by mohly být centrální nákupy materiálu ve veřejném sektoru, které mají nízkou flexibilitu na aktuální potřeby pro výkon, kdy aktuální potřeba nákupu vybavení se řeší v řádu let. Je však třeba realisticky zhodnotit, že zásadní změna tohoto systému, vzhledem k legislativním rámcům a pravidlům nakládání s veřejnými financemi, je pravděpodobně dlouhodobou a komplexní záležitostí. Z tohoto pohledu se jako podstatněji realizovatelná a bezprostředně účinnější cesta jeví zaměření na optimalizaci koordinace mezi výcviky a aktuálně dostupným vybavením na jednotlivých odděleních.

Pozitivní hodnocení školení na ochranné pomůcky: 67 % respondentů považuje jeho úroveň za dostačující, ale i zde je prostor pro zlepšení.

Volání po změně aktuální podoby výcviků, kurzů a školení: Drtivá většina respondentů se po nástupním kurzu necítí připravena a vnímaná připravenost s praxí klesá, což jasně ukazuje na potřebu zásadní revize nástupních kurzů a zvýšení četnosti a kvality průběžných výcviků. Toto potvrdily i otevřené otázky, u kterých se téma nedostatečné frekvence a kvality výcviků objevovalo bezkonkurenčně nejčastěji. Tato téma také přineslo největší rozpolcenost mezi respondenty. Někteří velmi chválí aktuální podobu výcviků a hodnotí je jako velmi přínosné a praktické, jiní naopak uvádějí aktuální úroveň výcviků

jako jednu z největších slabin výkonu u Celní správy. Názory na toto téma se velmi různí, ale celkově převládá nízká připravenost celníků ke zvládnutí rizikových situací v terénu.

Hodnocení kvality taktického vybavení, ochranných pomůcek a technického stavu vozidel:

Negativní hodnocení taktické výbavy: Jasný trend k nespokojenosti s taktickou výbavou (65 % respondentů). Problémy zahrnují nedostatek vybavení, nedostupnost velikostí, chybějící specifické vybavení (nosiče plátů, výbava uzpůsobená pro leváky, výbava do chladného počasí) a rychle klesající kvalitu stávajícího vybavení. Někteří celníci si vybavení dokonce kupují sami.

Nedostatečná péče o technický stav vozidel: Většina respondentů (59 %) uvádí, že se Celní správa o služební vozidla dostatečně nestará. Mnoho respondentů vnímá technický stav vozidel jako reálnou hrozbu (59 %), přičemž nejčastěji zmiňují špatný technický stav, stáří vozidel a absenci vhodných rychlostních pneumatik (zejména s ohledem na četnost pronásledování ujižděných vozidel). Problémem jsou i neukotvené pracovní pomůcky ve vozidlech, které mohou při dopravních nehodách nebo prudkém zastavení vozidla způsobit závažná zranění nebo dokonce úmrtí.

Neutrální až mírně pozitivní hodnocení péče o ochranné pomůcky: Celkový trend je spíše neutrální s mírnou pozitivní tendencí (54 % "Spíše ano"), ale stále existují nedostatky, např. chybějící rukavice, roušky, dezinfekce a problémy s ochrannými brýlemi, které při práci nedrží a nedá se tak s nimi efektivně pracovat. Tato zjištění jsou v rozporu s nařízením vlády č. 21/2003 Sb., které vyžaduje, aby pracovní pomůcky neohrožovaly zdraví, nebránily výkonu práce a splňovaly stanovené požadavky.

Pozitivní hodnocení technické výbavy k detekci látek: Většina respondentů (63 %) je spokojena s kvalitou této techniky a vnímají ji jako účinnou. Poukazují na výrazně širší spektrum detekčních metod a kvalitu jejich vyhodnocení oproti složkám PČR. Tato technologická vyspělost, spolu s potenciálním zavedením dalších moderních technologií do služby, by mohla představovat významný argument pro zatraktivnění náborových kampaní Celní správy a přilákání většího počtu kvalifikovaných uchazečů.

Prostředky a znalosti k poskytnutí první pomoci:

Dobré znalosti první pomoci: Většina respondentů (53 % si je v poskytnutí první pomoci jistá, 39 % by ji poskytlo s určitými nedostatky nebo zaváháním) má znalosti první pomoci, ale 8 % přiznává nedostatečné znalosti, což představuje riziko. S ohledem na vyhodnocení dopravních nehod jako nejčtenější rizikové situace, se kterou se celníci během služby setkávají, je toto zjištění velmi zásadní a náprava v podobě kvalifikovaných zdravotních kurzů by měla proběhnout co nejdříve. Dalším důvodem, proč je školení první pomoci důležité je, že jsou některá oddělení zařazena do programu „First respondent“. V praxi to znamená, že pokud se hlídka nachází v blízkosti dopravní nehody nebo jiné nešťastné události, obdrží zprávu v aplikaci O2 SOS. Často pak tyto hlídky bývají na místě dříve než Záchránná zdravotnická služba. Umět poskytnout první pomoc je tedy nesmírně důležité.

S předchozím bodem úzce souvisí vědomost o umístění vybavení a podoba vybavení samotná. Většina respondentů uvedla, že ví, kde se pomůcky pro poskytnutí první pomoci ve vozidel nacházejí, ale ve většině případů se jedná pouze o základní autolékárničku (86 %). Speciální vybavení (AED, zdravotnický batoh) má k dispozici pouze malá část (8 %). Nedostatečná výbava (chybějící tlakové obvazy, hrudní krytí, turnikety) je častou připomínkou. Někteří příslušníci si dokonce dokupují vybavení sami.

Vnímání bezpečnosti a podpory:

Vysoké vnímání bezpečí: Přestože existují nedostatky ve školení a vybavení, většina respondentů (81 %) se cítí při silničních kontrolách bezpečně. To může souviset s vysokou důvěrou v kolegy (80 %) a nízkou četností setkávání s rizikovými incidenty.

Nedostatečné vybavení vysílačkami: Pouze 24 % respondentů uvedlo, že na svých odděleních využívá vysílačky, přičemž 31 % oddělení jimi vůbec nedisponuje. Většina by přitom vysílačky uvítala a považuje je za skvělý nástroj k efektivní komunikaci nejen hlídek mezi sebou, ale i mezi jinými složkami záchranného systému.

Negativní zkušenosti s asistencí: Většina respondentů (58 %) má negativní zkušenosti s asistencí jiných hlídek (nedočkali se jí nebo museli čekat příliš dlouho). Souvisí to především s problémem nízkého personálního stavu oddělení vykonávajících celní kontroly, kdy jsou v rámci denních služeb v terénu vyjetý v průměru jen dvě hlídky, noční služby často slouží jen jedna hlídka. S ohledem na fakt, že v každém kraji působí

pouze dvě oddělení (oddělení kontrol zpoplatněných komunikací a oddělení mobilního dohledu), vytváří počet hlídek a velikost územní působnosti značný nepoměr. Nejenže to snižuje efektivitu Celní správy při provádění kontrol, především to představuje riziko, kdy se při rizikové situaci hlídka nemá na koho obrátit. V otevřených otázkách se objevují také negativní ohlasy na situace, kdy byli nuceni z místa celní kontroly doslova utéct, protože byli v početní nevýhodě a pod tlakem agresivních osob. Tuto zkušenost mám i já sama. Tyto incidenty mají negativní dopad na důstojnost a motivaci celníků a zároveň vysílají nebezpečný signál pachatelům nelegální činnosti o jejich potenciální beztrestnosti v případě početní převahy. V návrzích řešení ke snižování a eliminaci takových hrozeb uvádím zejména snahu o efektivní náborovou kampaň a navyšování početních stavů na odděleních zabývajících se celními silničními kontrolami nebo zefektivnění spolupráce, především pak komunikace, s ostatními bezpečnostními složkami.

Potřeba zrychlené komunikace s Policií ČR: Většina respondentů by uvítala možnost komunikace s PČR pomocí vysílaček. Bezsporu to souvisí s problematikou nízkého personálního stavu oddělení vykonávajících celní silniční kontroly a je to jedno z možných řešení tohoto problému, pokud náborová kampaň Celní správy nebude účinná nebo nebude do Celní správy uvolněn potřebný obnos peněz, který by situaci řešil.

Praktická část práce přinesla několik klíčových poznatků, které poukazují na oblasti, jež by mohly napomoci bezpečnosti a efektivitě silničních kontrol. Za nejzásadnější byla označena potřeba systematického navyšování finančních prostředků, které by umožnily nejen posílení lidských zdrojů, ale také modernizaci vybavení a vozového parku. Významnou roli hraje rovněž technická stránka – zejména moderní komunikační technologie a nástroje pro rychlé sdílení informací, které mohou v reálném čase napomoci k identifikaci hrozeb a efektivnímu zásahu.

Za klíčovou se ukázala také meziinstitucionální spolupráce mezi Celní správou a ostatními bezpečnostními složkami. Z diskuze vyplynulo, že právě sdílení informací, jednotný přístup a společné výcviky mohou zásadním způsobem přispět k redukci rizik a zvýšení úspěšnosti kontrol. Jako nezbytná změna pro zajištění bezpečnosti a eliminaci hrozeb celníků při silničních kontrolách se ukázala potřeba zaměřit se na praktické a pravidelné vzdělávání a výcviky celníků, které reflektují aktuální hrozby a scénáře z praxe. Velký důraz by měl být kladen na modelové situace, autentičnost a praktičnost těchto výcviků.

ZÁVĚR

Rizikové situace jsou sice při silničních kontrolách poměrně vzácné, o to větší problém pak představují, protože na ně celníci nejsou připraveni a nedokáží adekvátně reagovat. Proto je téma bezpečnosti pracovníků Celní správy, nejen během silničních kontrol, důležité a aktuální téma. Zejména v době eskalace politického napětí ve světě.

Cílem práce bylo komplexně zhodnotit současný stav celních silničních kontrol s důrazem na rizika a hrozby, které s sebou tyto situace přinášejí. Dále identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, a diskutovat o efektivitě navržených opatření pro zvýšení bezpečnosti a efektivity práce celníků při silničních kontrolách.

Jako zásadní témata, která mohou významně přispět ke snížení rizik spojených s celními kontrolami v silniční dopravě, se ukázala především potřeba navýšení finančních prostředků. Ty by umožnily posílení jak personálních, tak materiálních kapacit Celní správy, což by mělo přímý dopad na efektivitu a bezpečnost samotných kontrol. Dále je nutné investovat do modernizace technického vybavení a komunikačních prostředků, které by zlepšily sdílení informací mezi jednotlivými složkami a umožnily rychlejší reakci na vzniklé situace. Za zvláště důležitou je považována obměna vozového parku a zavedení spolehlivějších komunikačních systémů, jako jsou moderní vysílačky, které zajišťují rychlou komunikaci i v náročnějších podmínkách.

Dalším významným prvkem je rozvoj a prohlubování spolupráce mezi Celní správou a dalšími bezpečnostními složkami, zejména Policií ČR a dalšími kontrolními orgány. Efektivní sdílení informací a společný postup při kontrolách zvyšují celkovou úroveň bezpečnosti a přispívají k rychlejšímu a přesnějšímu odhalování nelegálních aktivit.

Výsledky tohoto šetření jednoznačně poukazují na naléhavou potřebu důrazné přeměny nástupních celních kurzů a výrazného navýšení četnosti a intenzity výcviků během aktivní služby. Zjištěná nízká úroveň vnímané připravenosti po absolvování vstupního kurzu a následný pokles s léty praxe signalizují zásadní nedostatky v systému vzdělávání a průběžné přípravy celníků na potenciálně nebezpečné situace. Pro zajištění bezpečnosti pracovníků a efektivity výkonu služby je nezbytné okamžitě iniciovat komplexní revizi a implementaci účinnějších školicích programů.

Celkově lze tedy říci, že klíčem ke snížení hrozeb při silničních kontrolách je souběžné působení několika faktorů – od systémových investic a technického vybavení, přes meziinstitucionální spolupráci, až po kvalitní a cílenou odbornou přípravu. Pouze

komplexní přístup může zajistit, že silniční kontroly budou nejen efektivní, ale i maximálně bezpečné pro všechny zúčastněné strany.

Hlavním přínosem teoretické části je poskytnutí uceleného obrazu o fungování Celní správy České republiky, jejího postavení ve veřejném sektoru a klíčových legislativních normách, které upravují její činnost. Práce rovněž přináší přehled vývoje Celní správy na našem území, zasazený do širšího historického kontextu. V neposlední řadě teoretická část poskytuje informace o aktuálních krocích a opatřeních, které Celní správa podniká k zabezpečení ochrany svých zaměstnanců při výkonu služby.

Klíčovým přínosem praktické části je získání autentických dat z praxe prostřednictvím dotazníkového šetření s celníky, které poskytlo informace o jejich reálném vnímání hrozeb, kvalitě vybavení a úrovni školení na jednotlivých odděleních. Na základě těchto zjištění práce hodnotí relevantní hrozby, kterým celníci během silničních kontrol mohou čelit. Vypracováním podrobné analýzy pak byly vyhodnoceny silné stránky Celní správy a její nedostatky, které by mohly představovat bezpečnostní rizika. Zásadním výstupem práce je návrh konkrétních opatření k eliminaci těchto hrozeb.

O výsledky diplomové práce projevila zájem i Celní správa České republiky, což naznačuje potenciál pro reálné využití zjištění a navržených opatření v praxi. Práce tak může sloužit jako cenný podklad pro další úvahy a implementaci změn v oblasti silničních kontrol a bezpečnosti celníků, a přispívá k širšímu povědomí o náročné práci celníků a potřebě efektivních opatření k zajištění jejich bezpečnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BERNATÍK, Aleš, 2006. *Prevence závažných havárií I.* Ostrava Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 80-86634-89-2.

BLAHUTOVÁ, Jitka. *Skupina mobilního dohledu CS zachytila kontejner plný cigaret.* [online]. Celní správa. 2005. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/crplzen/tiskove-zpravy/2005/Stranky/050704b.aspx>. [cit. 2025-04-17].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, 2018. Kurz zastavování vozidel 2018. Interní dokument Referátu služební přípravy.

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Celní správa ČR.* [online]. Celní správa. ©2024b. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>. [cit. 2024-12-16].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Dohled.* [online]. Celní správa. © 2025b. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/kariera/Stranky/Dohled.aspx>. [cit. 2025-04-12].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Organizační struktura Celní správy.* [online]. Celní správa. © 2024a. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>. [cit. 2024-10-19].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Profesní příprava celníků a Základní celní kurz.* Online. Celní správa. 2023. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/kariera/Stranky/Profesn%C3%AD-p%C5%99%C3%ADprava-celn%C3%ADku-a-z%C3%A1kladn%C3%AD-celn%C3%ADkurz.aspx>. [cit. 2025-03-24].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Schéma organizačního řádu GŘC* [online]. Celní správa. ©2024c. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/grc.pdf>. [cit. 2024-10-22].

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledky, kontroly, statistiky* [online]. Celní správa. ©2025. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/statistiky/Stranky/default.aspx>. [cit. 2025-02-10].

Clo Douane Měsíčník Celní správy České republiky [online]. 2022, roč. 56, č. 11. Praha: Generální ředitelství cel, 2022. ISSN ISSN 0323-0023. Dostupné

z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clo%20douane%202022/CLO_2022_listopad.pdf. [cit. 2025-02-16].

Clo Douane Měsíčník Celní správy České republiky [online]. 2025, roč. 59, č. 1. Praha: Generální ředitelství cel, 2025. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2025/CLO_2025 leden.pdf. [cit. 2025-02-16].

ČESKO. Nařízení vlády č. 240 ze dne 27. října 2014, o výši sazeb mýtného, slevě na mýtném a výši odměny za poskytování evropské služby elektronického mýtného [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2014, částka 103. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2014/240?zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Nařízení vlády č. 361 ze dne 12. prosince 2007, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 111. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2007/361/2025-02-15?f=361%2F2007&zalozka=text>. [cit. 2025-03-09].

ČESKO. Vyhláška č. 246 ze dne 13. července 2016., o způsobu provádění osobní prohlídky celníkem [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 96. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/246/2016-07-29?f=246%2F2016&zalozka=text>. [cit. 2025-03-14].

ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002, o zbraních a střelivu [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 52. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2002/119/2025-01-04?f=119%2F2002&zalozka=text>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO. Zákon č. 13 ze dne 23. ledna 1997, o pozemních komunikacích [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 3. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/1997/13/2025-01-01?f=z%C3%A1kon%2013%2F1997&zalozka=text>. [cit. 2025-02-10].

ČESKO. Zákon č. 17 ze dne 8. prosince 2011, o Celní správě České republiky [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 5. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/17/2025-01-01?f=17%2F2012&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 224 ze dne 12. srpna 2015, o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon

o prevenci závažných havárií) [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 93. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2015/224/2024-01-01?f=224%2F2015&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 242 ze dne 14. července 2016, celní zákon [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 95. Dostupný také z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/242/2024-01-01?f=242%2F2016&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14. července 2000, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 74. Dostupný z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/258/2025-01-01?f=258%2F2000&zalozka=text>. [cit. 2025-03-15].

ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2008/273/2022-06-28?f=273%2F2008&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 349 ze dne 8. listopadu 2023, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2023, částka 163. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2023/349/2025-02-08?f=349%2F2023&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98. Dostupné také z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2000/361/2024-11-01?f=361%2F2000&zalozka=text>. [cit. 2025-01-14].

ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2003/361/2025-01-01?f=361%2F2003&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

ČESKO. Zákon č. 362 ze dne 23. září 2003, o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2003/362/2017-07-01?f=362%2F2003&zalozka=text>. [cit. 2025-02-04].

ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník [online]. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/40/2025-02-11?f=40%2F2009&zalozka=text>. [cit. 2025-03-04].

EUROPEAN COMMISSION. *Customs Risk Management Framework (CRMF)* [online]. Brusel: Directorate-General for Taxation and Customs Union, 2025. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-risk-management/customs-risk-management-framework-crmf_en?prefLang=cs&etrans=cs. [cit. 2025-03-04].

EXCALIBUR ARMY spol. s.r.o. *Výroční zpráva za rok 2023* [online]. Praha: 2024. Dostupné z: <https://www.excaliburarmy.cz/cs/aktuality/zverejnujeme-svou-vyrocnizpravu-za-rok-2023-86>. [cit. 2025-01-02].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. *Výroční zpráva CS 2023*. [online]. Celní správa. 2016. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/statistiky/Documents/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%20CS%202023.pdf>. [cit. 2024-10-23].

HAVELKOVÁ, Lenka. *Kontroly na silnicích*. [online]. Celní správa. 2022. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/celni-urad-pro-karlovarsky-kraj/tiskove-zpravy/2022/Stranky/Kontroly-na-silnic%C3%ADch-.aspx>. [cit. 2025-03-26].

History of French customs [online]. Paris: Musée des Douanes, ©2025. Dostupné z: <https://www.musee-douanes.fr/en/explore/history-of-french-customs/> [cit. 2025-01-02].

HRNČÁL, Tomáš. Školení školitelů k problematice nebezpečných látek. Online. *Clo douane*. 2022, roč. 56, č. 7-8, s. 23. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-douane/Clo%20douane%202022/CLO_2022_%C4%8Dervenec%20srpen.pdf. [cit. 2025-03-04].

HYČKA, František. Výzbroj bezpečnostních sborů rezortu ministerstva financí v letech 1918 až 1948. Online. *Clo douane*. 2022, roč. 56, č. 11, s. 10-13. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-douane/Clo%20douane%202022/CLO_2022_listopad.pdf. [cit. 2025-03-04].

JANÁKOVÁ, Anna, 2018. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. 6. vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-171-0.

JANIŠ, Dušan. *Nelegální převoz munice* [online]. Celní správa České republiky. 2024. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/celni-urad-pro-karlovarsky-kraj/tiskove-zpravy/2022/Stranky/Kontroly-na-silnic%C3%ADch-.aspx>. [cit. 2025-01-13].

JIRÁSEK, Petr, NOVÁK, Luděk a POŽÁR, Josef, 2013. *Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti*. Třetí aktualizované vydání. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. ISBN 978-80-7251-436-6.

KAŇKOVÁ, Martina. Dvacet let od záchytu první nelegální tabákové linky. [online]. *Clo douane*. 2024, roč. 58, č. 10, s. 5. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2024/CLO_2024_%C5%99%C3%ADjen.pdf. [cit. 2025-03-04].

KAŇKOVÁ, Martina. *Celníci mají nový moderní velkokapacitní rentgen*. [online]. Celní správa. 2016. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/tiskove-zpravy/2016/Stranky/celnici-maji-novy-moderni-velkokapacitni-rentgen.aspx>. [cit. 2025-03-14].

KRAUSE, Josef, BOUKAL, Petr, ŠPIČKA, Jindřich a ŠTAMFESTOVÁ, Petra. *Strategická analýza*. Online. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2023. ISBN 978-80-245-2483-2. Dostupné z: https://oeconomica.vse.cz/wp-content/uploads/publication/22910/Krause_2023_Strategicka_analyza.pdf. [cit. 2025-04-22].

KUBENZ, David. Dvacet let od záchytu první nelegální tabákové linky. [online]. *Clo douane*. 2023, roč. 57, č. 10, s. 4. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2023/CLO_2023_%C5%99%C3%ADjen.pdf. [cit. 2025-03-04].

MÁLEK, Zdeněk a TOMEK, Miroslav, 2011. *Logistika přeprav nebezpečných věcí*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-131-5.

MATĚJKOVÁ, Yvona. Řidič pod vlivem drog napadl hlídku. [online]. *Clo douane*. 2023, roč. 57, č. 3, s. 4. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2023/CLO_2023_b%C5%99ezen.pdf. [cit. 2025-03-04].

MATOUŠEK, Pavel a SABELOVÁ, Lenka, 2007. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3.2007*. 1. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-263-1.

MICHALOVSKÝ, Dan. Ani bojovní psi neubránili dealera před hlídkou mobilního dohledu. Online. *Clo douane*. 2023, roč. 57, č. 3, s. 3. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2023/CLO_2023_b%C5%99ezen.pdf. [cit. 2025-03-04].

MÝTNÝ PORTÁL. *Systém výběru mýtného* [online]. Myto.cz. ©2024. Dostupné z: <https://myto.gov.cz/cs/>. [cit. 2024-11-04].

Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 952 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie [online]. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, řada L 269. Dostupný z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32013R0952>. [cit. 2025-03-04].

NEUGEBAUER, Tomáš, 2016. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, o čem je současná BOZP*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwe. ISBN 978-80-7552-106-4.

POLÁK, Pavel, HÁJEK, Filip, HRBEK, Ladislav, JAREŠOVÁ, Jana, VESECKÝ, Richard et al., 2021. *Celní zákon: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-051-6.

PRUDIČOVÁ, Hana. Ani bojovní psi neubránili dealera před hlídkou mobilního dohledu [online]. *Clo douane*. 2025, roč. 59, č. 1, s. 11. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clodouane2025/CLO_2025 leden.pdf. [cit. 2025-03-04].

PŮČEK, Milan, Jan, 2020. *Techniky efektivního řízení měst a obcí: část SWOT analýza (metodika)*. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR.

RAUSAND, Marvin a HAUGEN, Stein, 2020. *Risk assessment: theory, methods, and applications. Second edition. Statistics in practice*. Hoboken, USA: John Wiley & Sons, Inc. ISBN 978-11-1937-735-1.

REITMAJER, Josef. Fentanyl, extrémně riziková látka [online]. *Clo douane*. 2022, roč. 56, č. 7-8, s. 12-15. ISSN 0323-0023. Dostupné z: https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/casopis-clo-duane/Clo%20douane%202022/CLO_2022_%C4%8Dervenec%20srpen.pdf. [cit. 2025-02-08].

SEDLÁČEK, Karel, 2017. *Průvodce dějinami celnictví v českých zemích od středověku do dvacátého století*. Vlastním nákladem. ISBN 978-80-270-1661-7.

SINAY, Juraj, 2014. *Safety management in a competitive business environment* [online]. Boca Raton: CRC Press. ISBN 978-1-4822-0386-8. Dostupné z: <https://doi.org/10.1201/b16692>. [cit. 2025-03-15].

STOPSTICK®. 2024. *About Stop Stick* [online]. Dostupné z: <https://stopstick.com/> [cit. 2024-12-30].

ŠENK, Zdeněk, 2012. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAS. 2.*, aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-737-9.

ŠIMANDL, Marek, 2024. Rozkaz č. 53/2024. Plán služební přípravy Celní správy České republiky pro rok 2025. Interní dokument.

ŠRÁMKOVÁ, Dana, HESEKOVÁ, Simona, MIČÁTEK, Vladislav, HORÁK, Miroslav, HRBEK, Ladislav et al., 2012. *Celní správa ve funkčním pojetí*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6063-0.

ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER René, ZIMMERMANN Miroslav, BÍLEK Milan a HLAVÁČOVÁ Kateřina, 2024. *Zákon o Policii České republiky (č. 273/2008 Sb.). Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-830-7.

The Czech Customs laboratory is 100 years old and more relevant than ever [online]. *WCO News*, 2023, roč. 102, č. 3. ISSN 1782-1851. Dostupné z: <https://www.wcoomd.org/en/media/newsroom.aspx>. [cit. 2025-03-10].

TOMŠEJ, Jakub, 2020. *Zdraví a nemoc zaměstnance*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1015-5.

TRAHORSCH, Petr, CHYTRÝ, Vlastimil, NOVÁKOVÁ, Alena a PAVLÁTOVÁ, Věra, 2019. *Vybrané kapitoly ze statistické analýzy empirických dat* [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta, Katedra preprimárního a primárního vzdělávání. Dostupné z: https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2018/06/statisticka_analyza_dat_skripta_final.pdf. [cit. 2025-03-22].

TUČEK, Milan a SLÁMOVÁ, Alena, 2018. *Hygiena a epidemiologie pro bakaláře*. 2., doplněné vydání. Učební texty Univerzity Karlovy. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3932-1.

ZDRAVITNÍ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM. First responderi [online]. *Zdravotní záchranný systém Královehradeckého kraje*. Hradec Králové: ©2025. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/first-responderi/>. [cit. 2025-04-12].

Zollmuseum. Zollverwaltung der DDR [online]. Bonn: Zoll.de, ©2025 Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Der-Zoll/Zollmuseum/Ausstellung/Historische-Abteilung/Zollverwaltung-DDR/zollverwaltung-ddr_node.html. [cit. 2024-09-02].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Logo.....	18
Obrázek 2 Historická fotografie.....	24
Obrázek 3 Vzpomínková akce	25
Obrázek 4 Celníci ve Francii	27
Obrázek 5 Celníci v Německu	27
Obrázek 6 Příslušník Celní správy.....	32
Obrázek 7 Pozitivní záchyt	33
Obrázek 8 Kontrolní činnost.....	38
Obrázek 9 Látky pro výrobu výbušnin	39
Obrázek 10 Pohled na Excalibur Army	40
Obrázek 11 Výrobce zbraně a munice	41
Obrázek 12 Mapa Celních úřadů do roku 2024	42
Obrázek 13 Mapa Celních úřadů po reorganizaci.....	43
Obrázek 14 Společná hlídka celník, policista	46
Obrázek 15 Služební motorové vozidlo.....	47
Obrázek 16 Výcvik	49
Obrázek 17 Stop Stick.....	51
Obrázek 18 Manipulace se zbraní.....	52
Obrázek 19 Rozhodovací strom.....	61
Obrázek 20 Ramanův spektrometr.....	62
Obrázek 21 Ukázka korelační funkce v prostředí Excel.....	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Druh a množství OPL zajištěných při záchytech útvaru dohledu za rok 2021–2025	35
Tabulka 2 Záchyty cigaret a doutníků za rok 2024	35
Tabulka 3 Záchyty lihovin za rok 2024	37
Tabulka 4 Korelace frekvence výcviků s jinými faktory.....	72
Tabulka 5 matice SWOT analýzy	85
Tabulka 6 Hodnocení silných stránek.....	87
Tabulka 7 Hodnocení slabých stránek	91
Tabulka 8 Hodnocení příležitostí.....	95
Tabulka 9 Hodnocení hrozeb	98

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Zastoupení respondentů napříč kraji.....	66
Graf 2 Délka služby	66
Graf 3 Zastoupení jednotlivých oddělení (a), provádění silničních kontrol (b).....	67
Graf 4 Osobní zkušenost s rizikovými situacemi.....	68
Graf 5 Četnost incidentů	68
Graf 6 Řazení rizikových faktorů dle průměrného pořadí	69
Graf 7 Řazení rizikových faktorů dle mediánu	70
Graf 8 Procentuální četnost hodnocení faktoru jako nejrizikovější.....	70
Graf 9 Hodnocení úrovně školení k	71
Graf 10 Četnost výcviků zaměřených na eliminace a zvládání	71
Graf 11 Srovnání připravenosti po nástupním kurzu (a).....	73
Graf 12 hodnocení změny připravenosti v čase	74
Graf 13 Školení k používání technických prostředků	75
Graf 14 Školení k používání ochranných pracovních	75
Graf 15 Hodnocení kvality vybavení mobilních hlídek Péče o taktické vybavení (a),	78
Graf 16 Hodnocení schopnosti poskytnout první pomoc (a), Znalost umístění zdravotních pomůcek (b), Kvalita výbavy zdravotnického materiálu (c).....	80
Graf 17 Hodnocení pocitu bezpečí během provádění silničních kontrol (a), Hodnocení důvěry ve své kolegy (b).....	81
Graf 18 Vybavenost oddělení vysílačkami (a), Preference využívání vysílaček (b)	82
Graf 19 Asistence jiných hlídek.....	83
Graf 20 Možnost zrychlené komunikace s dispečerským střediskem PČR.....	83
Graf 21 Matice modelových strategií.....	99

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ADR	European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí)
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CS	Celní správa
CTL	Centrální technická laboratoř
EBT	Earnings before Taxes (zisk před zdaněním)
EU	Evropská unie
FAÚ	Finanční analytický úřad
Genmj	Generálmajor
GŘC	Generální ředitelství cel
NCTEKK	Národní centrálu proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV
NSP	Nástupní služební příprava
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OPL	Omamné a psychotropní látky
PČR	Policie České republiky
SKPV	Sekce kriminální policie a vyšetřování
WCO	The World Customs Organization (Světová celní organizace)
ZVZ	Zvláštní výstražné zařízení

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Hrozby při kontrolách příslušníky Celní správy České republiky

Vážené kolegyně a kolegové,

tento dotazník je součástí diplomové práce zaměřené na hrozby, kterým čelíme při výkonu kontrolních činností. Vaše odpovědi budou anonymní a poslouží k identifikaci silných a slabých stránek prostřednictvím SWOT analýzy. Prosím o upřímné odpovědi.

Děkuji za váš čas a hodně štěstí ve službě!

1 Jak dlouho působíte u Celní správy České republiky?

☐ Méně než 1 rok ☐ 1–5 let ☐ 6–10 let ☐ Více než 10 let

2 Na jakém oddělení odboru Dohledu aktuálně působíte?

Nápověda k otázce: *Uveďte, pokud chcete*

☐ Odd. Kontrol zpoplatněných komunikací ☐ Odd. Mobilního dohledu ☐ Jiné oddělení

3 V jakém kraji České republiky u Celní správy působíte?

4 Vykonáváte celní kontroly v silniční dopravě?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Ano, je to má pracovní náplň ☐ Ne, jsem administrativní pracovník ☐ Nevykonávám

5 Jak dlouho u Celní správy vykonáváte celní kontroly v silniční dopravě?

☐ Méně než 1 rok ☐ 1 až 5 let ☐ 6 až 10 let ☐ Více než 10 let

6 Stala se vám v minulosti nepříjemná situace nebo nebezpečná událost při celní kontrole v silniční dopravě?

Nápověda k otázce: (Např.: agrese, násilí, nebezpečné chování, setkání se s pašeráky, dopravní nehoda, ujetí vozidla, nalezení zbraně, manipulace kontrolovaného se zbraní, kontaminace nebezpečnou látkou,...)

☐ Ano ☐ Ne

7 Pokud jste odpověděli, že „Ano“ - stala, vyberte prosím, které takové situace jste při celních kontrolách v silniční dopravě zažili?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

☐ Fyzická agrese	☐ Nebezpečné chování	☐ Napadení hlídky	☐ Ujždění vozidla	☐ Kontrola chemikálií a toxických látek
☐ Kontrola radioaktivních materiálů	☐ Nalezení výbušnin	☐ Kontakt se zločinci a pašeráky	☐ Nalezení zbraní	☐ Dopravní nehody
☐ Tlak nebo stres z rychlého rozhodování				
☐ Jiná (prosím uveďte)	____			

8 Jak často se při kontrolách setkáváte s níže uvedenými hrozbami?

Nápověda k otázce: Fyzická agrese a násilí, nebezpečné chování řidičů, převoz nelegálních látek, biologické nebo chemické hrozby, dopravní nehody, další podobné

☐ Velmi často ☐ Často ☐ Občas ☐ Zřídka ☐ Nikdy

9 Seřadte níže uvedené rizikové faktory podle toho, které vnímáte jako nejrizikovější

Nápověda k otázce: Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. nejvíce rizikový, poslední - nejméně rizikový faktor)

Fyzická agrese a násilí	
Expozice chemikáliím a toxickým látkám	
Možný kontakt s viry, bakteriemi nebo patogeny	
Radioaktivní materiály	
Výbušniny	
Zločinecké gangy a pašeráci	
Pašování zbraní	
Dopravní nehody	
Tlak a stres z rychlého rozhodování	

10 Máte pocit, že jste dostatečně vyškoleni na rozpoznávání a řešení níže uvedených hrozeb?

Nápověda k otázce: Fyzická agrese a násilí, nebezpečné chování řidičů, převoz nelegálních látek, biologické nebo chemické hrozby, dopravní nehody, jiné podobné

☐ Ano, jsme ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne, nejsme

11 Jak zpětně hodnotíte svou připravenost na nebezpečné situace při kontrolách v silniční dopravě po absolvování nástupního celního kurzu?

☐ Velmi dobře připravený ☐ Dobře připravený ☐ Spíše nepřipravený ☐ Nepřipravený

12 Jak často se od nástupního celního kurzu účastníte výcviků nebo školení zaměřených na eliminaci hrozeb nebo zvládání nebezpečných situací?

☐ Každý měsíc ☐ Každé dva měsíce ☐ Čtvrtletně ☐ Dvakrát do roka ☐ Jednou ročně ☐ Méně často
☐ Nikdy

13 Jak hodnotíte svou připravenost na nebezpečné situace při silničních kontrolách po letech praxe a následných výcvicích nebo kurzech?

☐ Velmi dobře připravený ☐ Dobře připravený ☐ Spíše nepřipravený ☐ Nepřipravený

14 Cítíte se během provádění celních kontrol v silniční dopravě bezpečně?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

15 Máte pocit, že se Celní správa dostatečně stará o kvalitní taktickou výbavu celníka?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

16 Pokud jste odpověděl/odpověděla možností "Ne" nebo "Vůbec ne", máte k aktuální taktické výbavě nějakou připomínku, co vás trápí a mělo by se zlepšit?

17 Máte pocit, že se Celní správa dostatečně stará o kvalitní výbavu ochranných pracovních pomůcek?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

18 Pokud jste odpověděl/odpověděla možností "Ne" nebo "Vůbec ne", máte k aktuální výbavě ochranných pracovních pomůcek nějakou připomínku, co vás trápí a mělo by se zlepšit?

19 Jste dostatečně školeni k používání ochranných pracovních pomůcek?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

20 Máte pocit, že se Celní správa dostatečně stará o technický stav vozidel, se kterými vykonáváte kontrolní činnosti v silniční dopravě?

☐ Ano ☐ Ne

21 Uveďte, jestli existuje něco, co pro vás ve služebním vozidle představuje reálnou hrozbu při cestování v tomto vozidle

Nápověda k otázce: Např.: speciální technická výbava vozidla

☐ Ano ☐ Ne

22 Pokud jste uvedl/uvedla „Ano“, popište prosím, co máte na mysli a jakou hrozbu to pro vás představuje

Nápověda k otázce: Např.: riziko úrazu

23 Máte pocit, že se Celní správa dostatečně stará o kvalitní výbavu prostředků k rozpoznávání chemických a jiných látek nebo materiálů?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

24 Jste odborně vyškolen k používání technických prostředků k rozpoznávání chemických a jiných látek nebo materiálů?

☐ Ano ☐ Ne ☐ Jsem vyškolen, avšak ne na vše co máme na oddělení k dispozici

25 Co pro vás představuje největší problém pro zajištění vaší bezpečnosti při provádění celních kontrol v silniční dopravě?

26 Jste vycvičen k poskytnutí první pomoci při dopravních nehodách nebo jiných událostech při výkonu služby v silniční dopravě?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

27 Máte ve služebním vozidle k dispozici vybavu k poskytnutí první pomoci?

☐ Ano, máme klasickou autolékárničku

☐ Ano, máme speciální vybavu k poskytnutí první pomoci (záchranný batoh, AED,...)

☐ Ne, nemáme

28 Víte, kde máte ve služebním vozidle umístěnou vybavu k poskytnutí první pomoci?

☐ Ano, vím ☐ Ne, nevím

29 Co by mohla Celní správa udělat více pro zajištění Vaší bezpečnosti?

30 Cítíte důvěru a oporu ve svých kolezích, se kterými kontrolní činnosti vykonáváte?

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

31 Kolik hlídek vašeho oddělení je v průběhu denní služby vyjeto v terénu?

Nápověda k otázce: *Papište číslici*

32 Kolik hlídek vašeho oddělení je v průběhu noční služby vyjeto v terénu?

Nápověda k otázce: *Papište číslici*

33 Jsou hlídky vašeho oddělení vybaveny komunikačními prostředky- vysílačkami tak, aby mezi sebou mohly komunikovat?

☐ Ano a využíváme je ☐ Ano, ale nevyužíváme je ☐ Hlídky nejsou vybaveny vysílačkami

34 Pokud jste odpověděli „Hlídky nejsou vybaveny vysílačkami“, byli byste raději vybaveni vysílačkami tak, abyste mohli s hlídkami vašeho oddělení zrychleně komunikovat?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne

35 Jakou zkušenost máte s tím, že jste se dostali do rizikové situace a urgentně jste potřebovali asistenci jiné hlídky Celní správy

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Jiná hlídka přijela na vyžádání ve velice krátkém čase ☐ Jiná hlídka přijela na místo kontroly, ale dojezd trval příliš dlouho ☐ Jiná hlídka se nemohla na místo kontroly dostavit ☐ Jiná hlídka nepřišla, protože žádná další hlídka nebyla ve službě

☐ Tuto zkušenost nemám

☐ Jiná (prosím uveďte)

36 Má nebo měla by mít vysílačka funkci zrychlené komunikace s operačním střediskem Policie České republiky?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

☐ Vysílačka tuto funkci má a využíváme ji	☐ Vysílačka tuto funkci má, ale nevyužíváme ji	☐ Vysílačka tuto funkci nemá	☐ Vysílačka tuto funkci nemá, ale tuto funkci bych rád využíval
☐ Jsem pro vysílačky a tuto funkci bych jistě rád využíval	☐ Jsem pro vysílačky, ale tuto funkci bych nevyužíval		

Následující otázky nejsou povinné, avšak budu ráda za jejich vyplnění.

37 Co považujete za silné stránky Celní správy v oblasti eliminace hrozeb při celních kontrolách v silniční dopravě?

38 Jaké jsou podle vás slabé stránky v této oblasti?

39 Jaké příležitosti vidíte pro zlepšení bezpečnosti při kontrolách?

40 Jaké hrozby vnímáte jako nejvýznamnější?

--